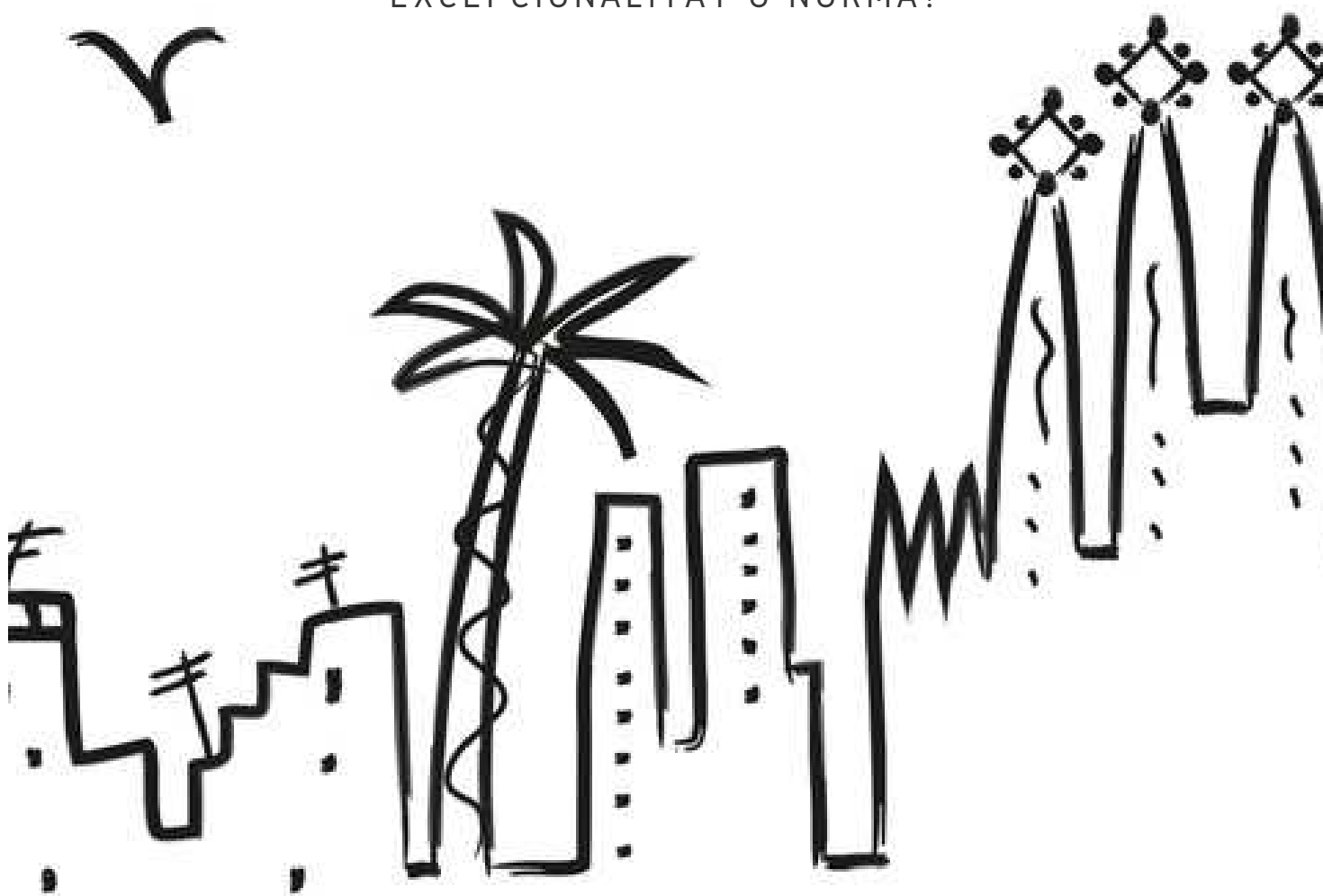

TREBALL DE FINAL DE GRAU

EL MODEL D'ACOLLIDA DE LA CIUTAT DE BARCELONA

EXCEPCIONALITAT O NORMA?

AUTORA | GEMMA SOLANS RODRÍGUEZ

TUTOR | RICARD GOMÀ

GRAU EN SOCIOLOGIA

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTQUES I SOCIOLOGIA

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

CURS 2017-2018

UAB Universitat Autònoma
de Barcelona

ÍNDEX DE CONTINGUTS

ÍNDEX DE CONTINGUTS	1
INTRODUCCIÓ	2
METODOLOGIA	3
OBJECTE D'ESTUDI	3
MODEL D'ANÀLISI	3
CONCEPTUALITZACIÓ	4
MARC TEÒRIC GENERAL	5
MODELS D'INTEGRACIÓ EUROPEUS	5
<i>El d'exclusió o separació</i>	5
<i>L'assimilacionista o republicà</i>	6
<i>El pluralista o multiculturalista</i>	6
LA IMMIGRACIÓ I L'ESTAT-NACIÓ	6
LA GOVERNANÇA MULTINIVELL	7
ANÀLISI DEL CAS	8
EL MARC LEGAL I NORMATIU	8
LA REALITAT DEL REFUGI A CATALUNYA	9
<i>Barcelona, ciutat de refugi?</i>	11
LA PERSPECTIVA INTERCULTURAL	11
<i>L'intercanvi i la promoció de la interacció (positiva)</i>	11
<i>La igualtat i l'accés a la ciutadania</i>	11
<i>L'avantatge de la diversitat</i>	12
DEL CONCEPTE A LA POLÍTICA	12
<i>El model d'integració a Espanya</i>	12
<i>El treball intercultural a Barcelona</i>	13
REFLEXIÓ METODOLÒGICA	14
ALTRES LÍNIES D'INVESTIGACIÓ	14
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	15
ANNEX	
Principis bàsics comuns d'integració d'immigrants a la Unió Europea	
Rànquing MIPEX (any 2011) d'accés a la nacionalitat a la Unió Europea	
Guió entrevista	
Fitxa i transcripció entrevista A. Perfil tècnic-polític	
Fitxa i transcripció entrevista B. Perfil social	
Fitxa i transcripció entrevista C. Perfil tècnic-administratiu	

INTRODUCCIÓ

La incorporació de població immigrada ha estat un dels principals reptes que ens hem marcat des dels Estats-nació. A més, la davallada econòmica suma complicacions a la gestió dels processos d'integració social dels immigrants i dels refugiats. Les conseqüències polítiques sobre el món local derivades d'aquesta assimilació, en poc temps, de persones nouvingudes són evidents i ofereixen algunes oportunitats com ara la convivència o la cohesió social. Els municipis estant tenint un paper fonamental en la formulació i la implementació de polítiques en matèria d'immigració i, més enllà, els ajuntaments han estat l'administració que ha dissenyat i posat en pràctica les primeres iniciatives, programes i polítiques d'acollida. Finalment, a través de plans d'interculturalitat ha estat de sempre un àmbit de gestió eminentment local (Zapata-Barrero, 2011: 13). En la segona meitat del segle XXI, l'interculturalisme ha emergit com un nou paradigma polític per gestionar les dinàmiques de diversitat. És vist, a grans trets, com un conjunt de polítiques que comparteixen una idea clau: la interacció entre persones de diferents contextos, incloent-hi immigrants i ciutadania, és important (Zapata-Barrero, 2015: ix). Tot i que sovint s'ha fet referència al pes dels governs locals en les polítiques de primera recepció, la major part de la recerca s'ha centrat en els plans autonòmics i la seva articulació amb les polítiques estatals (Zapata-Barrero i Garcés, 2011: 69).

L'anàlisi del cos del treball es centrarà en tres qüestions fonamentals: en primer lloc, s'estudiaran aquells procediments d'estrangeria «administrats» des dels municipis, en el sentit legislatiu i de pràctica administrativa. Per revisar el paper dels ajuntaments locals cal comprendre la seva capacitat «d'acció» en matèria d'integració. En segon lloc, s'analitzaran els plans, accions o serveis locals d'acollida de Barcelona en relació a la realitat actual del refugi a Catalunya i a Barcelona. I per últim, s'exposaran els principals trets distintius de la perspectiva intercultural i com s'entén conceptualment. Aquesta petita investigació pretén aportar el seu gra de sorra a la muntanya acadèmica que potencia la reflexió epistemològica, potser contribuint i inspirant pràctiques polítiques i estudis posteriors que abordin en profunditat la temàtica.

METODOLOGIA

En un inici, es plantejava una anàlisi comparativa de models locals d'acollida, amb l'estudi de tres ciutats europees amb localitzacions i trajectòries diferents i amb semblances en l'enfocament intercultural des de la dimensió de la política pública. No obstant, tenint en compte l'abast d'aquest treball i la viabilitat de la recerca en el temps i l'espai, he acotat l'estudi en un model d'acollida: el de la ciutat de Barcelona. Tracto d'estudiar com el municipi interpreta el concepte de diversitat i concreta el seu model propi d'integració. És a dir, una petita anàlisi exploratòria en relació a com es passa del concepte «d'interculturalitat», que fa referència a una valoració concreta de la diversitat, a una política intercultural (fletxa A de la II-lustració 1).

II-lustració 1. Dues estratègies de recerca. Font: adaptació de Zapata-Barrero, 2015: xi.

L'objectiu que persegueix la primera part és emmarcar conceptualment i distingir analíticament allò amb el què ens referim com a *interculturalitat*, tot i expressar el seu significat mitjançant pràctiques i polítiques diverses. Cal fer un mapeig inicial del concepte d'interculturalitat, ja que, tot i el consens de promoure la interacció, hi ha divergències en com configurar la idea en una política concreta i en quines àrees de la ciutat hauria de ser prioritària (Zapata-Barrero, 2015: x). En poques paraules, com transformar el concepte en política. En la part segona, l'objectiu és comprovar, en una extensió retòrica més que pràctica, la implementació de mesures i pràctiques des de la ciutat de Barcelona que puguin considerar-se com a «interculturalistes». És a dir, com des de les institucions locals s'interpreta la implementació d'aquestes pràctiques. Anant més enllà, el més interessant seria fer-ho des d'una òptica comparativa.

Objecte d'estudi

Es tracta d'un estudi de cas en tant explorem un espai (tot i abstracte) concret, que es perfila en la ciutat de Barcelona. Recorro a l'estudi exploratori mitjançant un abordatge d'aquest tipus, que vinculo amb la teoria. L'objecte d'estudi, tot i ser complex, és la política municipal de la ciutat. La investigació treballa des d'una pregunta central: **Com és el model d'acollida de la ciutat de Barcelona? Es tracta d'una model excepcional o normatiu?** Des d'aquesta, sorgeixen una sèrie de dimensions des de les quals podem donar-hi resposta, sempre de forma parcial:

- Conceptes administratius per a la gestió de la diversitat
- Marc legal i normatiu
- Mecanismes institucionals per a la integració: Programes, mesures, plans, iniciatives...
- Espais d'interacció
- Governança multi-nivell d'Espanya
- Context sociopolític i conjuntura actual

Model d'anàlisi

L'estratègia metodològica seguida s'aproxima a la problemàtica des d'una perspectiva *qualitativa*, tot i que de vegades es faci referència a alguna dada numèrica per contextualitzar. En aquest sentit, es tracta no tant de buscar informació relacionada amb el desplegament sobre el terreny d'aquests tipus de polítiques, ans més aviat comprendre la realitat des de perspectives diferents. Entenc que realitat n'hi ha una i de veritats n'hi ha moltes.

L'anàlisi es produeix mitjançant la revisió de documents i la tècnica d'*entrevista*. S'han conduït tres entrevistes semi-estructurades a perfils diferents. En primer lloc, un perfil tècnic-polític (A), el coordinador en cap del pla municipal *Barcelona, Ciutat Refugi*, l'Ignasi Calbó. En segon lloc,

un perfil filosòfic-social (B), amb el fundador i director de l'*Espai Mescladís*, en Martín Habiague, la qual combina la filosofia de la interacció positiva i l'arranjament al territori de les persones immigrades mitjançant el treball com a eix integrador. I en tercer i últim lloc, un perfil més tècnic-administratiu (C), el coordinador del *Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades*, situat dins la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania, l'Àngel Miret. D'aquesta manera, la finalitat és escoltar les diverses «veritats» en la interpretació de la diversitat que segueix Barcelona. La manera d'afrontar les transcripcions tindrà caràcter deductiu, extraient d'aquestes la informació que resulti pertanyent al fil de la pregunta central i il·lustrar la forma com es concep la política intercultural del territori des de diverses perspectives.

El tempo d'aquest estudi ha comprès el quart i últim curs del grau en Sociologia de la Universitat Autònoma i per tant, des de setembre de 2017 fins a principis de maig de 2018. S'ha realitzat amb el suport del meu tutor, en Ricard Gomà i m'agradaria dedicar un agraïment a la Mònica Vila Ribera, companya i suport al llarg dels meus anys d'universitat.

Conceptualització

El món local i la temàtica del refugi són complexes i entren en joc molts factors, tant econòmics, com polítics i socials. La qual cosa, m'obliga a acotar i precisar alguns dels conceptes que faig servir, tant per raons de rigor com de claredat:

- Les nocions de *competència* són diverses i s'empra tant per designar una potestat (competència legislativa) com l'objecte al qual s'aplica, o també a l'habilitació expressa per actuar en un determinat àmbit (Navarro, 2010: 4).
- La *condició de persona refugiada* «es reconeix a tota persona que, a causa de fonamentats temors de ser perseguida per motius de raça/ètnia, religió, nacionalitat, opinions polítiques, pertinença a un determinat grup social, de gènere o orientació sexual, es troba fora del seu país d'origen i no pot o, a causa d'aquests temors, no vol acollir-se a la protecció del seu país, o a l'apàtrida que, no tenint nacionalitat i trobant-se fora del país on abans residís, no pugui o vulgui retornar-hi, i no estigui en incurs en alguna de les causes d'expulsió o de les causes de denegació o renovació» (articles 3 i 6 de la Llei 12/2009). No obstant, tot i que la definició del que són les persones refugiades, desplaçades i migrades distingeix realitats diferents, a la pràctica, pel que fa a la responsabilitat d'un ajuntament i de la ciutadania respecte aquestes persones, es pot qüestionar si té sentit fer tanta distinció (Institut Municipal d'Educació de Barcelona, 2016-2017).
- La *governança* ha esdevingut un terme força usual en el llenguatge polític i jurídic i es defineix com aquella «manera de governar que es fonamenta en la interrelació dels organismes encarregats de la direcció política d'un territori i la societat civil, per donar poder, autoritat i influència a la societat sobre les decisions que afecten a la vida pública» (a «política, ideologia, règims» de Termcat¹). Relacionat amb l'anterior, està el terme *governabilitat*, que significa «qualitat de governable». Podem dir que un sistema polític és *governable* (té *governabilitat*) quan la seva *governança* és bona.
- S'entén per *interacció* el «procés social a través del qual els individus i els grups actuen, s'identifiquen, es comuniquen i reaccionen en relació els uns amb els altres» (DILC²).
- El *principi de normalització* segueix que les necessitats de les persones immigrades són adreçades amb serveis, facilitats i programes dirigits a la població general. Pot ser interpretat també com l'aproximació corrent per la inclusió (Zapata-Barrero, 2015: 250).

¹ Termcat: <http://www.termcat.cat/ca/Cercaterm>

² Diccionari Invers de la Llengua Catalana: <http://dilc.org/>

La idea subjacent és crear uns serveis públics que sintonitzin amb les necessitats de tota la població, al marge del seu origen nacional i cultural.

MARC TEÒRIC GENERAL

MODELS D'INTEGRACIÓ EUROPEUS

Tradicionalment en la literatura, s'han descrit tres models europeus d'integració o «d'incorporació» (Castles, 1995): el pluralista (o multicultural), l'assimilacionista i l'exclusionista. Tot i que cal dir que pocs països s'han classificat de manera explícita en un d'aquests models, ens serveix com a eina d'anàlisi tipològica. Una de les observacions de les què podem partir és que la diferència més gran es troba entre el model d'exclusió diferencial i el model pluralista, amb el model assimilacionista en una posició intermèdia (Castles, 1995: 306). La referència teòrica des d'on s'expressa és, al llarg del marc teòric general, de Stephen Castles (1995). A continuació, a grans trets, es defineixen els tres models.

El d'exclusió o separació

Es caracteritza per una situació en la qual els immigrants són incorporats en certes àrees de la societat, sobretot el mercat de treball, però se'ls hi denega l'accés a d'altres, com la ciutadania o la participació política. L'exclusió pot fer-se efectiva a partir de mecanismes legals (com la negativa de la naturalització o les distincions entre els drets dels "ciutadans" i els "no-ciutadans") o a partir de pràctiques informals (racisme o discriminació). En aquestes circumstàncies, els immigrants es converteixen en minories ètniques, les quals són part de la societat civil (com a treballadors, consumidors, pares) però són exclosos de la plena participació en les relacions econòmiques, socials, culturals i polítiques. Des de què les minories ètniques es troben sovint en un desavantatge socioeconòmic, aquesta situació implica un fort *link* entre la classe social i el transfons ètnic. A més a més, el marc normatiu migratori i altres polítiques vers la immigració són construïdes generalment en la base d'estereotips patriarcals. Així, les dones migrants estan particularment en desavantatjades, ja que el gènere es lliga al transfons ètnic i la classe com un factor de diferenciació.

Els motius de l'exclusió diferencial per la banda del govern i la població d'acollida són generalment la creença que l'admissió de migrants és només un expedient temporal, com el reclutament de treballadors per cobrir les demandes transitòries del treball o l'admissió de refugiats per protecció temporal. L'assentament temporal es vist com una amenaça pel país d'acollida per raons econòmiques (pressió en salaris i condicions laborals), socials (demanda de serveis socials, emergència d'una classe marginal), culturals (reptes de cultura nacional i identitat), o polítiques (por del desordre públic, efectes sobre les institucions o polítiques d'estrangeria). L'estratègia adoptada per mantenir als immigrants es sovint basada en restriccions en els drets de residència i la prevenció de la reunificació familiar. En alguns casos, no obstant, els governs reclamen deixar als immigrants fora (exclusió total) mentre, de fet, toleren o inclús tàcitament promouen la immigració laboral per vies il·legals.

Aquestes polítiques han estat utilitzades per França, els Estats Units, països del sud d'Europa i Japó, i han conduït a l'exclusió diferencial a través de privar als nouvinguts de quasi tots els drets bàsics. El model d'exclusió diferencial sembla més apropiat per països formalment reclutadors de «treballadors convidats» (*guest-workers*) a l'est d'Europa, com Alemanya, Suïssa, Àustria i Bèlgica. El model també es podria aplicar a alguns dels països d'immigració recent del sud d'Europa i el Japó.

L'assimilacionista o republicà

És definit normalment com la política d'incorporar migrants a la societat a través d'un procés unidireccional d'adaptació: s'espera que els immigrants deixin de banda les seves característiques lingüístiques, culturals o socials i esdevinguin indistingibles per la població majoritària. El rol de l'Estat en l'assimilació és crear les condicions favorables per l'adaptació individual i transferibilitat de la cultura i valors majoritaris mitjançant l'ús de la llengua dominant i la presència a les escoles per la seva descendència. L'assimilacionista va ser el model prevalent als Estats Units en la primera etapa del segle XX, alhora que es produïa una massiva immigració i urbanització. També fou la política per defecte per molts països en el post-1945, inclosos Anglaterra, Canadà i Austràlia.

En la majoria de casos, les polítiques assimilacionistes han sigut abandonades al llarg del temps i han estat reemplaçades per polítiques d'integració. Aquest fet va donar-se als anys 60 a Austràlia, Canadà i Anglaterra com a resposta al reconeixement que la recent immigració no estava sent ràpidament assimilada a nivell individual. En comptes d'això, s'estava tendint a formar associacions socials, culturals i polítiques, i a mantenir l'ús de les seves llengües maternes. Les polítiques d'integració són sovint versions dèbils del model assimilacionista, basades en la idea que l'adaptació és un procés gradual en la qual la cohesió i interacció del grup juga un paper important. Tanmateix, l'objectiu final és la completa absorció en la cultura dominant.

El model assimilacionista s'ha aplicat a tots els països d'immigració desenvolupats en un sentit o altre. Les polítiques d'assimilació en àrees específiques (com l'educació o les polítiques socials) poden coexistir amb polítiques tant d'exclusió diferencial com del model pluralista en altres àrees (com les de ciutadania o polítiques culturals). En algunes regions hi ha hagut una evolució, començant amb l'exclusió diferencial, continuant amb crides a la ràpida i completa assimilació, seguint amb les idees d'integració gradual, i acabant amb el model pluralista (Austràlia n'és un exemple). Avui dia, del conjunt de països considerats com a «desenvolupats», França és probablement l'exemple més il·lustratiu del model assimilacionista. Un altre exemple seria el Regne Unit encara que és més ambivalent, amb forts elements de pluralisme. Aquest tipus de mescla és el que trobem actualment en moltes regions d'immigració europees.

El pluralista o multiculturalista

El pluralisme es pot caracteritzar com l'acceptació de les poblacions immigrades com a comunitats ètniques que resten distingibles de la població majoritària en quant a la llengua, la cultura, el comportament social i les associacions durant moltes generacions. Se'ls hauria de garantir la igualtat de drets en totes les esferes de la societat, sense esperar l'abandonament de la seva diversitat, tot i que amb l'expectació de conformitat amb certs valors bàsics.

Té dues variants. En la primera perspectiva del *laissez-faire* típica dels Estats Units, la diferència és tolerada, però no és vist com el rol de l'Estat donar suport al manteniment de les cultures ètniques. La segona perspectiva són les polítiques explícitament multiculturals, les que impliquen la voluntat del grup majoritari d'acceptar la diferència cultural, i el canvi del comportament social i de les estructures institucionals en conseqüència. Polítiques genèriques dins el multiculturalisme existeixen al Canadà, Austràlia i Suècia, mentre que polítiques multiculturals existeixen en sectors específics, com l'educació, en moltes altres regions. Normalment està vinculat a aproximacions d'intervencionisme estatal vers la política social.

LA IMMIGRACIÓ I L'ESTAT-NACIÓ

Des de 1995, pràcticament tots els països desenvolupats han experimentat immigració a gran escala, i així, han respost als canvis ètnics i culturals conseqüents de maneres diverses, les quals han ajudat a perfilar patrons de formació del grup ètnic (Castles, 1995: 293).

Conseqüentment, les formes d'incorporació d'immigrants en les societats d'acollida són diverses i estan vinculades a les particularitats històriques, demogràfiques, polítiques i socials de cada país o regió, i en gran mesura en com s'han concebut històricament la comunitat nacional i la pertinència (Rodríguez, 2007: 8).

D'aquesta manera, podem distingir dos criteris bàsics d'accés a la nacionalitat i la ciutadania, amb distints graus i combinacions: el principi de *ius soli* com a dret de sòl o territori, és a dir, es refereix al naixement al territori com a via d'accés; i el principi de *ius sanguini* com a dret de sang o descendència, en altres paraules, la ciutadania del país s'obté si es neix fill/a d'un «nacional». Per posar un exemple, en el cas de França, seria impossible de comprendre el model assimilacionista francès sense considerar el resultat de la Revolució Francesa i la Declaració Universal de Drets de 1789, que assenten les bases del model republicà liberal, del centralisme estatal, del laïcisme i de la ciutadania com a eix que relaciona als individus amb l'Estat i amb la resta de ciutadania a través d'un conjunt de drets i obligacions legals atorgades i defensades per l'Estat (Rodríguez, 2007: 9). Així doncs, a França impera el criteri del *ius soli*, cosa que ens ajuda a explicar el seu model assimilacionista o republicà.

A Canadà, un dels països clàssics d'immigració, juntament amb Estats Units i Austràlia, va tendir vers un model diferent a l'estatunidenc. El primer, oficialment multicultural, segons el qual l'Estat ha de prendre part activa en la defensa de la diversitat cultural i els drets de les minories, però promovent alhora un marc de referència comú entorn a valors compartits i drets i deures de ciutadania (Rodríguez, 2007: 13). Un factor distintiu està en les relacions històriques entre els colons anglesos i francesos al Canadà ja que justament en el model multicultural a Canadà, la base del compromís de respecte i defensa de la diversitat ètnicocultural neix del compromís dels britànics de protecció de l'idioma i les institucions religioses i civils dels francesos del Quebec per evitar la seva aliança amb Estats Units davant l'intent d'invasió i annexió el 1793 (Rodríguez, 2007: 13-14).

Tanmateix, també hi ha heterogeneïtat de models dins d'un mateix país o inclús entre ciutats d'una mateixa regió. Seguint amb el cas del Canadà, hi ha grans diferències entre unes províncies i altres, com per exemple Ontàrio, de tradició anglòfona i protestant, i el Quebec, de tradició catòlica, francòfona i nacionalista. En el cas del Quebec no es parla tant de multiculturalisme com de multinacionalitat i d'assimilació dels immigrants (identificació amb el territori a través fonamentalment de l'educació i de l'aprenentatge del francès)(Rodríguez, 2007).

LA GOVERNANÇA MULTINIVELL

Considerant la perspectiva de governança multinivell en aquesta temàtica, Zapata-Barrero distingeix entre la *dimensió vertical*, específicament la relació de l'Ajuntament amb altres nivells administratius (diputació, comunitats autònomes i Estat) i el nivell de la Unió Europea; i la *dimensió horitzontal*, en general centrada en la relació entre el govern de Barcelona i els actors locals socials i polítics (sindicats, partits polítics, tercer sector). Aquesta distinció ens és útil analíticament perquè ens ajuda a veure com s'entrelliga la realitat estatal, autonòmica i local, i com encaixen a la pràctica les polítiques de diversitat en funció d'aquesta configuració; alhora que ens obre la porta a comprendre la configuració dels múltiples agents existents en un mateix nivell de ciutat.

ANÀLISI DEL CAS

EL MARC LEGAL I NORMATIU

Tot i que no hi ha cap dubte que primer fou el refugi i després la política, cal entendre en quins marcs legislatius i normatius s'emmarquen les diferents situacions de protecció internacional i d'integració de les persones nouvingudes. Ens permet entendre les possibles estratègies desplegades per les persones a l'hora de cercar refugi i protecció dels Estats. L'objectiu d'aquest apartat és conèixer la situació competencial dels ens locals en l'entorn per poder fer una fotografia a dia d'avui.

A nivell internacional, pren especial rellevància la *Convenció de Ginebra sobre l'Estatut dels Refugiats* (ONU, 1951) i el seu *Protocol* (NY, 1967), el qual funda la idea de la protecció internacional dels refugiats. Defineix qui ho és i estableix una sèrie de drets dels refugiats i de les obligacions dels Estats. Entre els drets, trobem l'accés a l'educació o l'assistència sanitària, i inclou el principi de «no devolució». Aterrant a Europa, s'han establert diverses directives i acords, entre elles la *Creació del Fons Europeu per als Refugiats* (octubre de 2000), el *Pacte Europeu sobre Immigració i Asil* (setembre 2008) o el *Programa d'Estocolm* (desembre 2009).

Com és sabut, l'Estat espanyol resguarda el marc normatiu general que fa referència a les matèries d'estrangeria i immigració. L'article 13 de la *Constitució* exposa que la llei establirà els termes en què els ciutadans d'altres països i els apàtrides gaudiran del dret d'asil a Espanya. A més, a l'article 149 delimita que l'Estat té *competència exclusiva* sobre les següents matèries: nacionalitat, immigració, emigració, estrangeria i dret d'asil. Tanmateix, a fi d'adequar l'ordenament a l'evolució de les sol·licituds d'asil en el context de la UE, es desemboca a la *Llei 12/2009*, de 30 d'octubre; on a la disposició addicional quarta de l'article 38 sobre «sol·licitud de protecció internacional en ambaixades i consolats» disposa la cooperació amb altres administracions públiques: «Les Comunitats Autònomes d'acord amb les competències respectives sanitàries, educatives i socials, gestionaran els serveis i programes específicament destinats a les persones sol·licitants d'asil, en coordinació i cooperació amb l'Administració General de l'Estat» (BOE núm. 263, 2009: 23).

Ara bé, entre les regions d'un país divers i plurinacional com és Espanya existeixen disparitats demogràfiques, econòmiques i socials que constitueixen contextos d'acollida dissimilars. L'Estatut d'Autonomia (2006) va fer de la Generalitat de Catalunya, a través del SOC³, l'òrgan competent en la resolució de sol·licituds d'autorització inicial de treball a les persones estrangeres. Però, les autoritzacions de residència i renovacions segueixen depenent de les subdelegacions del govern. La *Llei d'Estrangeria 4/2000* (posteriorment modificada per la 8/2000) i el *Reglament* (2004) van introduir una sèrie de procediments que van incidir directament sobre els ajuntaments, reforçant la implicació del món local en l'administració del fet migratori (Zapata-Barrero i Garcés, 2011: 71). En concret, va fer de l'empadronament el mecanisme d'accés a drets fonamentals com la sanitat, l'educació, l'habitatge i l'assistència jurídica gratuïta. Calbó recalca la seva importància: «bàsicament, el padró et porta a la salut i a l'educació que són els dos pilars bàsics que necessita tota persona que arriba a aquí, per després fer la dinàmica d'integració (...)» (Entrevista A, 283-284). No obstant, a partir de l'aplicació (31 d'agost) del Real Decret 1192/2012, van quedar excloses de l'assistència sanitària aquelles persones sense un permís de residència (pàgina web de la Seguretat Social).

El *Reglament* de 2004 va ratificar la centralitat del padró, que a partir d'aleshores va funcionar, a més, com a condició indispensable de cara a la regularització mitjançant l'arrelament. Zapata-

³ Servei d'Ocupació de Catalunya.

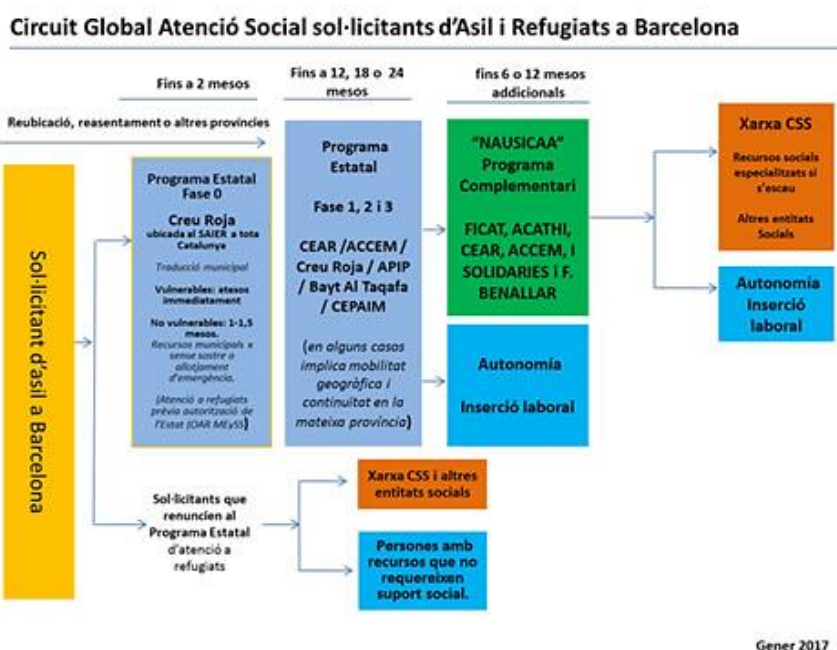
Barrero i Garcés, conclouen que el padró ha acabat sent al mateix temps un instrument fonamental d'inclusió o exclusió dels estrangers en situació irregular (2011: 72).

Entrant en matèria, distingim un quart nivell municipal. Les funcions en relació als procediments d'estrangeria gestionats pels ajuntaments són l'empadronament, els informes d'inserció social i els informes d'habitatge. L'arrelament social, que és el mecanisme legal que permet obtenir una autorització de residència temporal als estrangers en situació irregular, exigeix, a més de la residència efectiva al país durant tres anys (padró) i mitjans suficients per mantenir-se (en forma de contracte laboral), l'existència de vincles familiars o bé la vinculació social al territori. L'informe d'inserció social acredita aquesta darrera condició i és responsabilitat dels ajuntaments. Tot i que aquest informe és imprescindible quan no es disposa de familiars residents legalment al país, no és vinculant i novament l'aprovació del procés de regularització recau exclusivament en l'Estat (Zapata-Barrero, 2011: 72). Finalment, el *Reglament* també estableix que l'administració local participa dels procediments de reagrupament familiar a través de l'emissió de l'informe que acredita les condicions. Tot i que l'aprovació de la sol·licitud és novament competència de l'Estat l'emissió de l'informe d'habitatge adequat ha convertit els ajuntaments en peça clau d'aquest procés de reagrupació familiar (Zapata-Barrero, 2011: 73).

LA REALITAT DEL REFUGI A CATALUNYA

El *Programa Global de Protecció Internacional* de l'Estat espanyol estableix una sèrie de fases del procés d'acollida i integració de les persones sol·licitants de protecció internacional, que té externalitzada a través de convenis la seva gestió. A grans trets, les fases són les següents, tot i que la què ens incumbeix en aquest treball és la de la primera acollida (Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania, 2016):

- Fase 0: Avaluació, derivació o primera acollida.
- Fase 1: **Acollida**.
- Fase 2: Integració.
- Fase 3: Autonomia.
- Atenció de les situacions de vulnerabilitat associades, refús del programa i finalització sense que se n'assoleixi l'autonomia.

II·l·lustració 2. Fases d'atenció als sol·licitants d'asil i refugiats a Barcelona. Font: Servei de Premsa, 2017.

La primera fase, d'entre sis i nou mesos amb possibilitat de pròrroga, es realitza en centres d'acollida, on se'ls ofereix un sostre i menjar, reben algunes classes de llengua castellana i tenen assistència jurídica per tramitar les seves peticions de protecció internacional. Els centres són gestionats per les ONG a qui s'atorga la tutela del refugiat i, a Catalunya, les que gestionen el programa estatal són *ACCEM, CEAR, Creu Roja, APIP, CEPAIM, Dianova* i *Bai al-Thaqafa* («casa de cultura»). En referència a aquest fet, Calbó seguia que «*l'Estat ha terciaritzat la política de refugi a les entitats, a les ONG i s'ha despreocupat totalment*» (Entrevista A, 167-168). I afegia que «*Les ONG són el braç armat de l'Estat en la política de refugi*» (180-181).

En aquesta línia, cal assenyalar que del 17.337 persones refugiades que Espanya s'havia compromès a acollir davant les institucions europees entre 2015 i 2017, a febrer de 2017, només han acollit 1.034, de les quals 476 han anat a parar a Catalunya (Mas, 2017). Aquest incompliment dels compromisos de reubicació i reassentament tampoc han aconseguit reduir els nombres, ja que les entrades de sol·licitants de refugi a Barcelona es fan majoritàriament per mitjans propis i per frontera, ports, aeroports o per altres punts de l'Estat (Informe: Diagnosi Refugi Barcelona, 2017). Calbó en feia referència dient: «*Barcelona és un hap i entres per frontera, (...) el 80% de gent ens arriba per avió o per «barco» o per tren i per mitjans legals (...), tenen «regularitat sobrevinguda». I per Pla estatal ens arriben també*» (Entrevista A, 142-144).

Des del *Comitè* s'ha construït un model propi que tracta de treballar per l'eficiència en el procés que hauran de seguir aquestes persones per assolir la ciutadania i, conseqüentment, si a finals del 2015 es disposaven a Catalunya 28 places del *Programa Global*, en data d'octubre de 2016, es disposava de 1.200 places (Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania, 2016). Miret qualificava el *Programa Català de Refugi* com a «*modest, com no podia ser d'una altra forma ateses les circumstàncies econòmicopolítiques i la falta absoluta de finançament*» (Entrevista C, 156-158).

L'Estat no financia les polítiques locals d'integració, encara que rep fons comunitaris per a aquesta finalitat i, per exemple, la dotació per al període 2014-2020 és de més de 330 milions d'euros (Barcelona, ciutat refugi). El tinent d'alcalde de *Drets de Ciutadania*, Jaume Asens, comentava que «reben fons europeus per assumir el que estem pagant els municipis i destinen els diners a reforçar fronteres i no a atendre les persones», com un reclam, on 25 ciutats de tot l'Estat van denunciar l'incompliment de l'acollida de refugiats amb la *Declaració de Barcelona: les ciutats davant de la realitat del refugi a l'Estat espanyol* (Redacció btvnotícies, 2017).

En aquest sentit i des d'una perspectiva imaginària, Calbó expressava: «*si jo assumís la competència i digués, i l'Estat em digués: «Mira ara ho gestiones tu. Té la pasta que em dona la Unió Europea per gestionar això. Toma». (...) Podria fer-ho*» (Entrevista A, 490-491; 493). La seva idea seria poder dedicar tots els recursos al *Nausica* (472-473) i tenir un programa «súper-potent» a nivell d'integració (...): «*amb aquests 2,1 [cost actual d'assumir les primeres fases] milions tindria 300 places de Nausica*» (486-487). En contraposició a l'argumentari de Calbó, Àngel Miret opina del programa de l'Estat que «*és un programa ben finançat, és un programa ben dissenyat, tot i que, afegeix «és un programa híper-centralitzat*» (Entrevista C, 208-209).

Malgrat que les institucions i el govern de Catalunya no tenen competències (capacitat legislativa) per gestionar integralment l'acollida de les persones refugiades, tracten de complimentar el programa estatal, coordinant-se amb entitats i professionals, especialment del món local. Tanmateix, Àngel Miret ens informa que «*estem en vigílies d'un canvi fonamental en l'estructura d'acollida al refugi a Espanya*», en el què s'establiria «*un model totalment diferent*» (Entrevista C, 194), on «l'Estat no podria intervenir a Catalunya amb relació a les persones refugiades que hi haguessin aquí, sinó que els recursos financers (...) haurien de ser gestionats i

sota un model que correspondria a la Generalitat i al conjunt de la societat, dissenyar-lo» (202-205).

Barcelona, ciutat de refugi?

Amb la intenció de complimentar el programa estatal, va crear-se l'any 2015 la mesura *Barcelona, Ciutat Refugi*. El seu coordinador, l'Ignasi Calbó, començava l'entrevista explicant que «*estem cobrint els espais que ens deixen altres agents*» (Entrevista A, 3), «*intentant cobrir la fase zero (...) perquè l'Estat no l'està cobrint*» (9-10); «*estem dedicant moltíssims diners, (...) el què no ens permet és dedicar-ho a les fases quatre, diguem-ne a les fases finals*» (16-17). I el què implica pel programa de l'Ajuntament de Barcelona cobrir aquesta fase «d'arribada», que implica l'arribada al CUESB, la derivació al SAIER⁴ i la sortida d'allotjament, són «*vora de dos milions d'euros l'any passat, el 2017*» (35).

Aterrant a Barcelona, Calbó exposa que hi ha «*una població d'atenció de 4.000 persones, amb unes perspectives de creixement d'aquest any [2018] d'un 30%*» (Entrevista A, 35-36). El SAIER va atendre 1.374 persones l'any 2015, 2.292 persones l'any 2016 i 4.405 persones l'any 2017. En quant a menors d'edat, l'any 2016, l'increment va ser de 250 a 364 l'any 2015 (Barcelona, ciutat refugi). Calbó assenyala que «*el SAIER ens costa 9 milions d'euros, aproximadament ara mateix la meitat (...), el 45-55 [per cent] són refugiats*» (95-97). Vaig tractar de concertar una entrevista amb una responsable del servei, però em van respondre que atès el volum de peticions i l'elevat volum de feina, no podien atendre la meua petició de manera individual.

En relació al perfil social de la persona refugiada, Àngel Miret constata que «*intentar definir perfils és un error*» ja que «*tenim perfils professionals absolutament diversos*» (Entrevista C, 83) i afegeix que «*el màxim que podem definir són les nacionalitats, (...) les nacionalitats emergents són les llatinoamericanes, sobretot les veneçolanes, i segueix havent un gran impacte des d'Ucraïna i des d'altres països llatinoamericans*» (Entrevista C, 86-88).

L'Ajuntament de Barcelona ha consolidat el primer programa municipal d'acollida de refugiats que s'implementa directament des de l'administració local a l'Estat espanyol, el *Nausica*, que en paraules de Calbó «*és una quarta fase que recull diguem-ne tots aquells que l'Estat no ha pogut actuar*» (Entrevista A, 54-55). Es va posar en marxa a mitjans de 2016 en col·laboració amb CCAR i ACCEM. «*El Nausica bàsicament el què pretén en el fons és integrar la gent o passar-la a Serveis Socials generals de ciutat, (...) ser un programa pont entre el programa de l'Estat i els programes municipals de Serveis Socials*» (Entrevista A, 394-396). Té una capacitat de «*80 places, les tenim sempre plenes i ens en faltarien 80 més. Però és un programa molt car, costa un milió d'euros a l'any.*» (398-399).

LA PERSPECTIVA INTERCULTURAL

Podem seguir, amb el suport teòric de Zapata-Barrero, que l'estratègia intercultural està basada en les tres premisses següents:

L'intercanvi i la promoció de la interacció (positiva)

No només per la promoció del contacte interpersonal, sinó per la resultant disconformitat dels estereotips i la reducció del prejudici vers «els altres». Tracta d'assegurar que les zones de contacte entre persones són àrees d'interacció més que de conflicte (Zapata-Barrero, 2015: ix).

La igualtat i l'accés a la ciutadania

Calbó exposava que «*no hi ha dinàmica d'integració més ràpida i més bona que tenir els fills a l'escola i tenir un «curro» (...) i tenir una «vivenda*» (Entrevista A, 285-287). En altres paraules, el què busca el principi de normalització és «*integrar a nivell de ciutadania des del primer*

⁴ El Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats.

moment» (277) perquè «la primera i més bàsica és l'equiparació en drets (...) o com a mínim en drets socials, això és l'equiparació bàsica» (306-307).

La igualtat i l'accés a la ciutadania és un element fonamental en la governabilitat (capacitat de governar) de la diversitat, el qual les ciutats estan esforçant-se en implementar. Tot i que els marcs legal referents als drets a votar pels estrangers i la naturalització⁵ no són sempre favorables, les ciutats estan buscant alternatives per tal de dotar a tots els residents de poder de decisió, en molts casos propugnant i exercint pressió per lleis nacionals més progressistes (Zapata-Barrero, 2015: ix).

En matèria de participació política, Calbó apuntava que s'ha aconseguit que *«hi hagi una persona senegalesa que sigui regidora, hem d'aconseguir que els immigrants puguin votar i «en eso estamos» (Entrevista A, 317-319). Precisament una dona que treballa al mateix despatx «és l'encarregada de participació política dels migrants a les pròximes eleccions municipals. Perquè puguin tenir espais (...) en els quals puguin votar» (320-321). No obstant, deixant les intencionalitats polítiques a un costat, la diferència a la pràctica és gran en termes d'igualtat d'oportunitats en educació, ocupació, habitatge... Fent referència a col·lectiu refugiat, Calbó explicava que «tenim un Consell de Refugiats que ens funciona «más o menos» perquè és molt complicat tenir-lo, no hi ha organitzacions de refugiats (...)» (323-325). No hi ha una cultura del refugiat a Barcelona ni molt menys» (330-331).*

L'avantatge de la diversitat

Entenent que això comporta canvis en les institucions i polítiques en totes les àrees per tractar la diversitat migrada com un recurs potent. Calbó deia que la primera equiparació és en drets (socials) i afegia: *«la segona és l'accés a la cultura (...) la creació d'espais públics que estan pensats justament perquè aquesta interculturalitat es pugui donar» (Entrevista A, 307-309). Això no significa, és clar, que sense política intercultural no hi hagi interacció, ans que, encara en aquest cas, la intervenció està justificada per tal de provenir de suport institucional necessari a les «esferes d'interacció» preexistents (Zapata-Barrero, 2015: ix).*

Cal destacar que, encara des del discurs institucional, la proposta intercultural ha atret ja a molts municipis i figures legisladores dels municipis i segons Zapata-Barrero, en el seu vincle primerenc a les xarxes europees, la ciutat de Barcelona va abraçar l'interculturalisme com el paradigma polític més apropiat per basar el seu corrent filosòfic (2015: 250). De fet, el desembre de 1998, l'Oficina per la No Discriminació (OND⁶) va crear-se dins un programa integral de defensa de la ciutadania i com un observatori referent de ciutat (Zapata-Barrero, 2015: 250).

DEL CONCEPTE A LA POLÍTICA

El model d'integració a Espanya

El *Migrant Integration Policy Index* (MIPEX)⁷ estudia la facilitat d'accés a la nacionalitat respecte al temps que els immigrants han d'esperar per poder adquirir la nacionalitat i si la seva descendència adquireix la nacionalitat en néixer. Segons el rànquing de l'índex de 2014, si agafem només el factor d'*accés a la nacionalitat*, Espanya queda en la vint-i-una posició de trenta-vuit, en una categoria a mig camí entre Portugal o Suècia, en les primeres posicions, i Estona o Letònia, en les últimes. A Espanya, tots els ciutadans poden tenir doble nacionalitat i un infant que neix al territori de progenitors immigrants és considerat un ciutadà al néixer (*ius*

⁵ El terme de «naturalització» fa referència a l'acte administratiu que confereix a algú la nacionalitat d'un Estat en el què no ha nascut.

⁶ Més informació aquí: <http://ajuntament.barcelona.cat/oficina-no-discriminacio/ca/qui-som>

⁷ Està el rànquing de l'índex europeu sobre accés a la nacionalitat segons els països europeus de l'any 2011 a l'Annex, just per sota de la mitjana europea. Més informació a <http://www.mipex.eu>

sol), com la resta de residents. Un cop tenint la categoria de «nou ciutadà», l'individu té les mateixes proteccions de ciutadania que els companys «autòctons». Cal apuntar, tanmateix, que les condicions per obtenir la nacionalitat (o naturalitzar-se) s'han endurit en els últims anys, amb unes taxes econòmiques difícils d'assumir.

Entremig de la tensió entre polítiques específiques i polítiques genèriques (*principi de normalització*), Barcelona ha optat per polítiques genèriques, és a dir, per *polítiques genèriques d'acció específica* (Zapata-Barrero, 2015: 250). Calbó ho expressava dient: «*no farem programes paral·lels per refugiats perquè creiem que es poden integrar en els programes [generals]*» (Entrevista A, 271-272), però afegia que «*davant de necessitats puntuals (...) s'ha de tenir un programa a mesura i ad hoc per aquest tipus de gent vulnerable*» (272-274). A més, l'interculturalisme ajuda a afirmar drets culturals i la identitat i aquesta aproximació està basada en el desig de mantenir la gestió de la immigració com a part de la política comuna usada vers la ciutadania. L'objectiu final, tal i com segueix el *principi de normalització* és, en paraules de Calbó, «*integrar a nivell de ciutadania des del primer moment, des del moment zero (...). Equiparant-los amb un ciutadà normal, després donant-los els serveis essencials que necessitin també amb polítiques [específiques]*» (277-279). Cal subratllar l'observació feta anteriorment que a partir de 2012, la cobertura sanitària va deixar de ser estrictament «universal», tot i que àmplia en criteris.

El treball intercultural a Barcelona

A la taula contigua podem observar la trajectòria de les diferents polítiques en relació a la immigració que s'han designat a nivell autonòmic i els diferents plans en tant la interculturalitat a Barcelona:

Plans d'immigració i fases per a la integració des de la Generalitat de Catalunya		
Plans	Any/s	Consens polític
Pla Interdepartamental d'Immigració	1994-2000	
Pla Interdepartamental d'Immigració	2001-2004	
Pla de ciutadania i immigració	2005-2008	
Pla de ciutadania i immigració	2009-2012	
Pla de Ciutadania i de les Migracions	Horitzó 2016	
Pla de Ciutadania i de les Migracions	2017-2020	
Plans per a la Interculturalitat i consensos polítics a Barcelona		
Pla Municipal per la Interculturalitat	1997	Govern (PSC i ICV)
Pla Municipal per la Interculturalitat	2002-2008	Aprobat per tots els partits polítics
Pla Barcelona Immigració	2008-2010	Aprobat per tots els partits polítics
Pla Interculturalitat Barcelona	2010	Aprobat per tots els partits polítics
Pla Barcelona Immigració	2012-2015	Aprobat per tots els partits polítics excepte el Partit Popular (PP)

Taula 1. Plans d'Immigració i consensos polítics segons el nivell territorial i competencial. Font: Adaptació de Zapata-Barrero, 2017: 254).

El primer tret distintiu de la política intercultural a Catalunya té els inicis en el *Pla* de 1997. Si seguim la línia teòrica de Zapata-Barrero (2017), trobem tres etapes en l'evolució del corrent intercultural que són guiades per una estratègia principal d'inclusió i, explica, la combinació de prendre atenció a la tradició (eix polític “contractual”), conjuntament amb la desigualtat social (eix polític “de cohesió”), mentre es desenvolupen recursos per la diversitat mitjançant les habilitats culturals de la ciutadania (eix polític “constructivista”) és una de les explicacions de la continuïtat i consolidació de l'estratègia intercultural (Zapata-Barrero, 2017: 253-254).

Des del punt de vista de la governança, s'ha arribat a un nivell de consens que no ha ocorregut amb altres paradigmes, com l'assimilacionista o el multicultural. La qüestió de com enfocar la política de diversitat s'accepta més fàcilment si la resposta és l'interculturalisme. Segons Zapata-Barrero, però, aquest suport polític inicial correspon a una primera fase en la implementació de la política intercultural, i tanmateix, ara necessita situar-se en una segona fase de «consolidació», on són necessàries reflexions conceptuals i estudis empírics (Zapata-Barrero, 2015: x).

REFLEXIÓ METODOLÒGICA

Stephen Castles (1995) diu dels models teòrics d'integració que «també poden ser útils per a nous països d'immigració, quan es tracta d'assessorar les polítiques més apropiades a les seves circumstàncies» (Castles, 1995: 306). És en aquesta línia que es condueix aquesta petita investigació. Dan Rodríguez afegeix que «amb tota la prudència que requereix la comparació o translació d'experiències d'un context a un altre, l'anàlisi detallat de models i experiències de gestió de la immigració en diferents països i regions (...) resulta crucial per elaborar millors estratègies de gestió a curt, mitjà i llarg termini en el nostre propi àmbit» (Biles, Michalowski i Winnemore, 2007: 7). La comparació de models, segons Castles, pot resumir-se dient que la formació de grups ètnics es produeix a tot arreu, però les condicions sota les quals això succeeix varien considerablement (1995: 306). I aquí és on entrarien en joc les polítiques públiques que tractin de ser més o menys inclusives amb el col·lectiu migrat i, en concret, en el tractament vers les persones en situació de refugi.

Una qüestió metodològica a comentar i que ha mancat és el recopilatori de versions «de l'altra banda», ja que sovint es parla de l'Estat com un ens abstracte i cal tenir en compte que hi ha més perspectives que també requereixen ser plasmades en una investigació com aquesta.

ALTRES LÍNIES D'INVESTIGACIÓ

En la meua opinió, el millor producte d'una investigació és necessàriament el plantejament de més preguntes. Aquestes, caminaran més enllà de l'enfocament d'aquest treball i m'agradaria assenyalar en quina direcció penso que em serien més interessants:

- Presentar experiències de planificació social d'acollida de persones refugiades.
- Conèixer actuacions de suport que fan les entitats en situacions de finalització o refús del programa: quines actuacions són rellevants? Com es cobreix aquest buit?
- El rol històric de les ciutats i de Barcelona en l'acollida
- Com podem entendre el *sentit de pertinença* del refugiat?
- Investigacions que girin al voltant dels trastorns d'estrès post-traumàtic (entre altres conductes psicopàtiques) en les persones que han passat per un procés de cerca de refugi
- Formació orientadora prèvia al procés de mobilitat: des de quines fonts s'informen o quines tenen a l'abast?
- Tenen problemes de convivència familiar diferents als de la resta?
- Quins espais d'interacció es donen entre els refugiats (immigrants) i la ciutadania en general?

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Institut Municipal d'Educació de Barcelona (ed.)(2016-2017). *XXII Audiència Pública als nois i les noies* [en línia]. Curs 2016-2017. Dossier per al professorat. Barcelona, ciutat refugi. Recuperat en 15 de maig de 2018, des de http://escolapau.uab.cat/img/programas/educacion/xxii_audiencia_professorat_2016_2017.pdf

Castles, S. (1995). How nation-states respond to immigration and ethnic diversity. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 21(3), 293-308. DOI: 10.1080/1369183X.1995.9976493

Rodríguez, D. (2007). Prólogo. Inmigración y modelos de incorporación: contextos, claves del debate y tendencias, a Biles, J., Michalowski, I. i Winnemore, L. (2007). Políticas y modelos de acogida. Una mirada transatlántica: Canadá, Alemania, Francia y los Países Bajos. *Documentos CIDOB, Migraciones*(12), 7-92. Última consulta en 8 de maig de 2018, des de https://www.cidob.org/es/publicaciones/series_pasadas/documentos/migraciones/politicas_y_modelos_de_acogida_una_mirada_transatlantica_canada_alemania_francia_y_los_paises_bajos

Diputació de Barcelona (2009). *Marc conceptual i bones pràctiques sobre ciutadania i convivència als barris europeus INTI-CIEN*. Última consulta en 19 d'abril de 2018 des de <http://www1.diba.cat/uliep/pdf/46645.pdf>

Diputació de Barcelona (2017). *Repensar la participación de la ciudadanía en el mundo local*. Serie Bienestar y Ciudadanía, Colección Herramientas. Última consulta en 9 de març de 2018, des de <http://www1.diba.cat/uliep/pdf/58740.pdf>

Ley Orgánica 4/2000, de 11 de enero, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social. Jefatura del Estado. BOE núm. 10, España. 12 de enero de 2000.

Ley Orgánica 12/2009, de 31 de octubre, reguladora del derecho de asilo y de la protección subsidiaria. Jefatura del Estado. BOE núm. 263, España. 31 de octubre de 2009.

Mas, C. (2017). L'acollida de refugiats a Espanya: ineficaç i descoordinada [en línia]. *Ara: Societat*. Recuperat en 15 de maig de 2018, des de https://www.ara.cat/societat/Lacollida-refugiats-Espanya-ineficac-descoordinada_0_1742225797.html

Meer, N. i Modood, T. (2012). How does Interculturalism Contrast with Multiculturalism?. *Journal of Intercultural Studies*, 33(2), 175-196. Recuperat en 9 de maig de 2018, des de <https://doi.org/10.1080/07256868.2011.618266>

Muñiz, M. (2010). *Estudios de caso en la investigación cualitativa*. División de Estudios de Posgrado, Universidad Autónoma de León. Facultad de Psicología. México, 1-8. Recuperat en 30 d'abril de 2018, des de https://psico.edu.uy/sites/default/files/cursos/1_estudios-de-caso-en-la-investigacion-cualitativa.pdf

Navarro, Mª D. (2010). Les competències dels governs locals: una anàlisi comparativa i debat sobre el futur del món local a Catalunya. *Papers de treball, sector públic* (9/2010), 1-64. Recuperat en 13 de maig de 2018, des de http://economia.gencat.cat/web/.content/70_analisi_finances_publicques_financament_autonomic/arxius/estadistiques-informes/altres_informes/competencies-governos-locales.pdf

Rinken, S., Godenau, D., Martínez de Lizarrondo, A. i Moreno, G. (2016). La integración de los inmigrantes en la sociedad española: Debilidades y fortalezas. *Anuario CIDOB de la Inmigración 2015-2016*, "El año de los refugiados", 206-223. DOI: doi.org/10.24241/AnuarioCIDOBInmi.2016

Seguridad Social. *Beneficiarios / Situaciones protegidas*. Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Gobierno de España. Última consulta en 13 de maig de 2018.

Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats (SAIER)(2017). *Informe de govern: Diagnosi Refugi Barcelona*. Recuperat en 15 de maig de 2018, des de https://www.slideshare.net/Barcelona_cat/informe-diagnosi-refugi-barcelona

Servei de Premsa (2017). L'ajuntament de Barcelona consolida el primer programa municipal d'acollida de refugiats de l'Estat [en línia]. Ajuntament de Barcelona. Recuperat en 15 de maig, des de <http://ajuntament.barcelona.cat/premsa/2017/02/13/lajuntament-de-barcelona-consolida-el-primer-programa-municipal-dacollida-de-refugiats-de-lestat/>

Xavier, B. i Climent, T. (2004). *Construint identitats. Espais i processos de socialització dels joves d'origen immigrant*. Polítics, 40. Editorial Mediterrània. Última consulta en 19 d'abril de 2018.

Zapata-Barrero, R. (2015). Exploring the foundations of the intercultural policy paradigm: a comprehensive approach. *Identities: Global Studies in Culture and Power*. Recuperat en 9 de maig de 2018, des de <http://dx.doi.org/10.1080/1070289X.2015.1006523>

Zapata-Barrero, R. (2015). Intercultural policy and multi-level governance in Barcelona: mainstreaming comprehensive approach. *International Review of Administrative Sciences*, 83(2), 247-266. DOI: 10.1177/0020852315592962

Zapata-Barrero, R. (ed.)(2015). Introduction: framing the intercultural turn. In Zapata-Barrero, R. (ed.), *Interculturalism in Cities. Concept, Policy and Implementation* (pp. 224). Cheltenham, United Kingdom: Edward Elgar Publishing Limited. DOI: 10.4337/9781784715328. Recuperat des de <https://www.e-elgar.com/shop/interculturalism-in-cities>

Zapata-Barrero, R. i Garcés, B. (coords.)(2011). *La gestió municipal de la immigració a Catalunya*. Col·lecció Càtedra Enric Prat de la Riba d'Estudis Jurídics Locals. Última consulta en 11 de febrer de 2018, des de http://www.acm.cat/sites/default/files/publicacions/fitxers/lllibre_gestio_municipal_immigracio.pdf

ANNEX

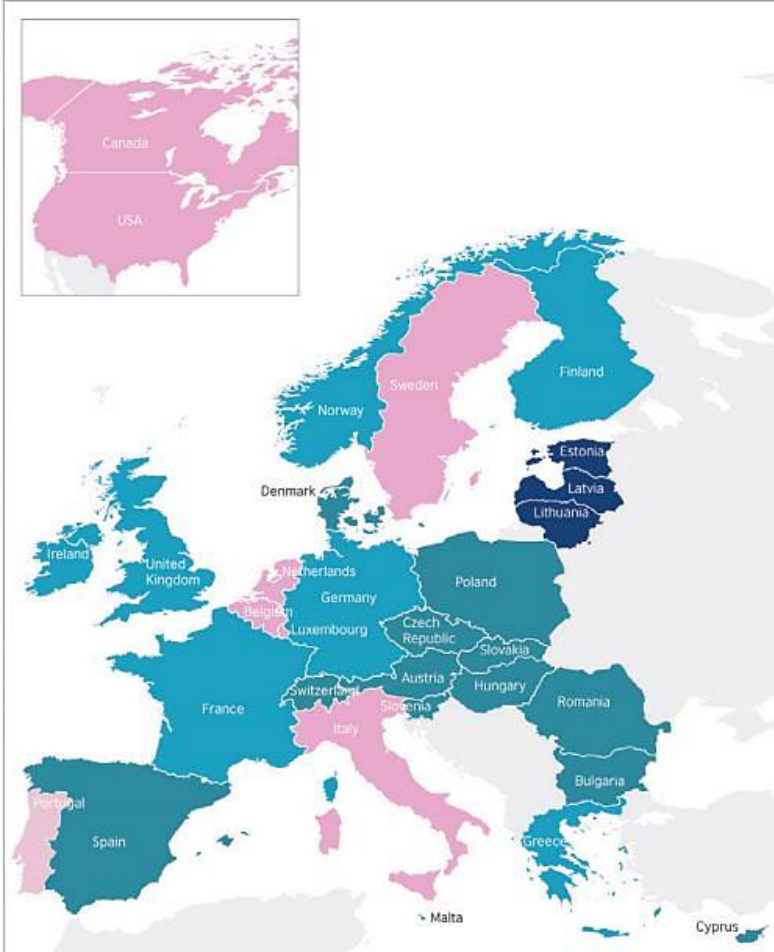
Principis bàsics comuns d'integració d'immigrants a la Unió Europea

1. La integració és un procés bidireccional i dinàmic d'ajustament per part dels immigrants i dels residents dels Estats membres.
2. La integració implica el respecte dels valors bàsics de la Unió Europea.
3. L'ocupació constitueix una part fonamental del procés d'integració i és essencial per a la participació dels immigrants, per a la contribució dels immigrants a la societat d'acollida i per a la visibilitat d'aquesta contribució.
4. El coneixement bàsic de l'idioma, de la història i de les institucions de la societat d'acollida és indispensable per a la integració, i els immigrants han d'adquirir aquest coneixement bàsic perquè la integració sigui un èxit.
5. L'educació és fonamental per preparar els immigrants i, sobretot, els seus fills, perquè se'n puguin sortir i ser més actius en la societat.
6. L'accés dels immigrants a les institucions i als béns i serveis, tant els públics com els privats, en les mateixes condicions que els ciutadans nacionals i sense discriminacions, és un requisit bàsic per a una millor integració.
7. La interacció habitual entre immigrants i ciutadans dels Estats membres és un mecanisme fonamental per a la integració. Els fòrums compartits, el diàleg intercultural, l'educació relativa als immigrants i a les seves cultures i unes condicions de vida estimulants en entorns urbans milloren la interacció entre els immigrants i els ciutadans dels Estats membres.
8. L'existència de diverses cultures i religions està garantida per la Carta dels Drets Fonamentals i ha d'estar protegida, tret que aquestes pràctiques entrin en conflicte amb altres drets europeus obligatoris o amb la legislació nacional.
9. La participació dels immigrants en el procés democràtic i en la formulació de les polítiques i mesures d'integració, sobretot a nivell local, és un element de suport per a la integració.
10. Les polítiques i mesures generals que inclouen la qüestió de la integració en les carteres de les polítiques, els nivells de govern i els serveis públics rellevants s'han de tenir en compte a l'hora d'elaborar i aplicar mesures públiques.
11. Cal establir uns objectius, indicadors i mecanismes d'avaluació clars per ajustar les polítiques, avaluar-ne els avenços en la integració i fer que l'intercanvi d'informació sigui més eficaç.

Rànquing MIPEX (any 2011) d'accés a la nacionalitat a la Unió Europea

Rank	Country	MIPEX%	
		III	II
1	Portugal	82	■ (82)
2	Sweden	79	■ (79)
3	Canada	74	■ (74)
4	Belgium	69	■ (69)
5	Luxembourg	66	▲ (34)
	Netherlands	66	▲ (65)
7	Italy	63	▼ (65)
8	USA	61	■
9	France	59	■ (59)
	Germany	59	▲ (52)
	United Kingdom	59	▼ (75)
12	Ireland	58	▼ (60)
13	Finland	57	▲ (54)
	Greece	57	▲ (18)
	EU Average	44	■
15	Norway	41	■ (41)
16	Spain	39	■ (39)
17	Switzerland	36	■ (36)
18	Poland	35	■ (35)
19	Czech Republic	33	■ (33)
	Denmark	33	■ (33)
	Slovenia	33	■ (33)
22	Cyprus	32	■ (32)
23	Hungary	31	▲ (28)
24	Romania	29	■
25	Slovakia	27	▼ (39)
26	Malta	26	■ (26)
27	Bulgaria	24	■
28	Austria	22	■ (22)
29	Lithuania	20	■ (20)
30	Estonia	16	▲ (15)
31	Latvia	15	▼ (16)

GUIÓ ENTREVISTA

Bon dia/tarda/vespre, jo em dic Gemma Solans Rodríguez i estic cursant l'últim any d'universitat en el grau en sociologia de la UAB. En motiu del desenvolupament de la investigació del Treball de Final de Grau, contacto amb tu ja que crec que podràs oferir una de les perspectives necessàries. El meu interès és entendre com es treballa des de la ciutat de Barcelona per articular un model d'acollida determinat des de la dimensió de política pública.

Aquesta entrevista té una durada màxima d'una hora i et demano el teu permís per enregistrar l'àudio per tal de garantir la seva completa i correcta transcripció. Et sembla bé? Les respostes seran utilitzades de forma exclusiva per a extreure conclusions.

BLOC 0. INTRODUCCIÓ

1. Podries presentar-te a tu mateix/a i explicar quines tasques desenvolupes actualment a l'Ajuntament de Barcelona? [[presentació i tasques](#)]
2. Podries explicar breument la teva trajectòria professional en matèria d'immigració i desenvolupament fins a dia d'avui? [[trajectòria professional](#)]

BLOC I. IMMIGRACIÓ I REFUGI

3. Quins factors poden cridar a una persona a buscar refugi a l'Estat espanyol i més concretament a Catalunya? [[causes refugi](#)]
4. Amb quin perfil socioeconòmic (característiques socioeconòmiques: sexe, edat, procedència, ètnia, llengua...) tenen les persones en situació de refugi a Barcelona? Ha canviat en algun sentit, i si ho fa fet, com? [[perfil social refugi](#)]
5. Quantes persones amb arriben a la ciutat de Barcelona amb caràcter de refugiats/des o sol·licitants d'asil? I quants d'aquests refugiats pot acollir la ciutat en relació als seus recursos? És a dir, quina magnitud de demanda pot assumir la ciutat de Barcelona? [[magnitud refugi](#)]

BLOC II. POLÍTICA LOCAL I EL PLA "BARCELONA CIUTAT REFUGI"

1. Quines característiques té la mesura de govern "Barcelona, ciutat refugi"? En quins grans trets s'inspira? [[mesura de govern](#)]
2. Quins dispositius hi participen? I quins perfils professionals? [[dispositius pla](#)][[perfils pla](#)]
3. Quins circuits i protocols d'atenció i acompanyament es despleguen amb el pla *Barcelona, ciutat refugi*?
4. Quina relació hi ha entre el *Pla Municipal per a la Interculturalitat* (2012-2015) i el model d'acollida a refugiats/des?

BLOC III. COMPETÈNCIES I COORDINACIÓ TERRITORIAL/ADMINISTRATIVA

5. Quina potestat té la ciutat de Barcelona en matèria de refugiats/des? [[competències](#)]
6. Quin nivell de coordinació hi ha en la programació d'aquestes competències (govern central-Catalunya) i el seu desplegament en termes de serveis i recursos? [[coordinació](#)]

El municipi de Barcelona, des de l'Ajuntament, ha desenvolupat polítiques d'acollida pròpies i ha mostrat una voluntat en assumir més responsabilitat política.

7. Ha crescut la participació en matèria de refugi per part de les administracions locals? [[participació administracions locals](#)]
8. Penses que s'ha guanyat en gestió municipal? [[participació administracions locals](#)]
9. Com valora el desplegament de recursos i serveis des de l'Ajuntament? Creus que es efectiva o es menystenen recursos i serveis? [[valoració serveis i recursos](#)]

BLOC IV. CONTEXT I MOBILITZACIÓ SOCIAL

Barcelona, des de la seva societat civil, ha manifestat la voluntat d'assumir més responsabilitat i esdevenir una «ciutat solidària» al marge de les actuacions del govern central.

10. És una característica pròpia de la cultura política catalana, el fet d'esdevenir més solidaris, o pot considerar-se com una decisió per «contraposar-se o contravenir el centralisme» de l'Estat?
11. Creus que l'articulació d'un model propi té a veure amb la conjuntura política actual? Com influeix la situació política en la voluntat catalana d'acollir refugiats? [conjuntura política]

La ciutadania barcelonina ha manifestat la voluntat de «voler acollir» i a favor de la interacció amb la diversitat i així contribuir a pal·liar els efectes de l'anomenada «crisi dels refugiats».

12. Quin objectiu persegueixen aquestes campanyes en favor de la benvinguda dels refugiats i les refugiades? [objectiu/s campanyes]
13. Com es valora des de l'Ajuntament aquest moviment de base a favor d'aquesta causa? [valoració campanyes]

Moltes gràcies per participar i agrair-te profundament aquesta oportunitat!

ENTREVISTA A. PERFIL TÈCNIC-POLÍTIC

Fitxa d'entrevista A	
Entrevistat/da (acrònim) i correu de contacte	Ignasi Calbó (IG)
Posició dins l'organisme o servei	Coordinador del pla <i>Barcelona, Ciutat Refugi</i>
Organisme o entitat	Ajuntament de Barcelona
Data i hora de l'entrevista	Dimarts 17 d'abril de 2018, a les 10:30h
Lloc de l'entrevista	Despatx de <i>Barcelona, Ciutat Refugi</i> de l'Ajuntament de Barcelona
Durada de l'entrevista	45 minuts i 22 segons

Transcripció entrevista A

1 E: Totalment.

2 IG: O sigui evidentment nosaltres el què estem, o sigui bàsicament, la resposta no diguem-ne
3 políticament correcte és que estem cobrint els espais que ens deixen els altres agents. És a dir,
4 nosaltres hauríem d'estar-nos dedicant a la integració post-fase estatal del refugi i no està
5 «siguent» així. O sigui bàsicament tenim oberts molts, varis fronts, llavors bàsicament el primer
6 front és... perdona, es que em van treure ahir un queixal i estic allà amb la boca súper pastosa.
7 Així que perdona'm si sóc una mica "paf, paf, paf".

8 E: Tranqui [riu].

9 IG: Llavors, cobrim bàsicament, ara mateix estem intentant cobrir el què és la fase zero, o sigui
10 la fase d'arribada "pura i dura" perquè l'Estat no l'està cobrint. No sé si sabeu que hi han hagut
11 uns canvis de criteris des del mes de juliol de l'any passat que estan deixant a molta gent a fora
12 dels dispositius d'acollida inicials i que estan promovent que hi hagi moltíssima gent que no
13 tingui lloc on dormir i estem diguem-ne... hi ha hagut un moviment de gent que estan buscant
14 refugi que està ocupant llocs de "sensellarisme" [*persones «sensesostre»*] i gent que té
15 necessitats d'habitatge que no són pròpies dels refugiats no? Els desnonats, etcètera, etcètera.
16 Amb això estem dedicant moltíssims diners, o sigui aquesta dedicació és... el què no ens
17 permet és dedicar-ho a les fases quatre, diguem-ne a les fases finals, [inintel·ligible].

18 E: És a dir, ara mateix està en fase zero?

19 IG: Sí, sí, a veure...

20 E: Sí, ho tinc aquí si vols [li apropo el document].

21 IG: A veure... «ta ta ta»... faré un esquema... d'aquesta no... [busca entre papers de la taula]
22 Justament és el tema habitatges.

23 E: Vols un paper?

24 IG: Devia tenir algun per aquí. Aquí mira. Jo en tinc aquí perquè sóc molt de dibuixar jo. Vale?
25 Saps que passa? O sigui la gent que està arribant via, o sigui ara Barcelona, el problema de
26 Barcelona és que és un *hap*, és frontera, és port, és aeroport, i és una entrada brutal de
27 «penya» que està, «bueno», de gent que està buscant refugi. Llavors, què està passant? Que
28 estan entrant per aeroport. El protocol de l'aeroport que... «bueno», l'aeroport que obre fins la
29 una de la tarda i a partir de la una pots morir, el cap de setmana no hi ha tampoc servei... Ens
30 arriba a CUESB [*Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona*], CUESB és el Centre
31 d'Urgències de Barcelona, per l'Ajuntament. El CUESB ens els deriva al SAIER [*Servei d'Atenció*
32 *a Immigrants, Emigrants i Refugiats*], val? I del SAIER se'ls hi dona una sortida d'allotjament
33 perquè no en tenen. Llavors, tot això [subratlla les fases inicials] aquesta fase d'aquí que és la
34 que hauria de cobrir l'Estat «vale»? Ens l'estem menjant nosaltres, això a nosaltres ens ha costat
35 a la vora de 2 milions d'euros l'any passat, el 2017. Amb una població d'atenció de 4.000
36 persones i amb unes perspectives de creixement d'aquest any d'un 30%. I venim de
37 perspectives de creixement del 100% cada any, o sigui, des del 2013 hem crescut al 300%.

38 E: Ja...

39 IG: «Vale»? Això ens dedica, això el que no ens permet és, després de la primera fase el que
40 fem és complementar el tema de l'Estat. Nosaltres a nivell general creiem que la política de
41 serveis de Barcelona ha d'estar basada en la residència i no amb la nacionalitat. Amb lo qual
42 intentem que tota aquesta gent que està aquí en els serveis puguin tenir serveis públics
43 complementaris als serveis que estem tenint per part de l'Estat, a nivell de padró: salut, escola,
44 accés a la cultura, accés a esports... Tenim un programa per exemple d'esports molt centrat en

tema d'estrès post-traumàtic, val? I de temes d'esport vinculats a... això en segones fases també estem ajudant a que la gent no marxi de Barcelona però clar, és molt complexa, perquè Barcelona està expulsant residents i també expulsa refugiats val? I aquí també estem intentant complementar pues que la gent pugui accedir als pisos de residència, tot això. I en terceres fases és diguem on menys podem actuar perquè la gent ja és absolutament...

E: Independent?

IG: Independent. I aquí estem sobretot actuant amb Serveis Socials. Hem hagut d'augmentar plantilla de Serveis Socials perquè ha arribat moltíssima gent que no arriba a poder... Llavors després tenim el Programa *Nausica*, no sé si n'has sentit a parlar, que el Programa *Nausica* diguem és una quarta fase que recull diguem-ne tots aquells que l'Estat no ha pogut actuar.

E: Per què quantes persones arribarien, o sigui, passarien de la fase zero a la primera?

IG: Dels quatre mil "i pico" clar és que això no, és que aquestes dades no les tenim.

E: Ahà.

IG: Perquè clar és un merder. Hi ha una merder perquè diguem-ne l'Estat fins ara, fins fa... esperem la setmana que ve, perquè hem tingut reunions amb l'Estat i ens han dit que ens donaran la informació, ens informa de tota la gent que entra per aquí [*fase zero*] i que es queda aquí [*fase zero*]. Lo que sí que és cert són les dades que hi han a nivell de fase u a Barcelona. Unes 650. O sigui, d'aquestes 4.000 [*fase zero*], 650 diguem-ne entrarien aquí [*fase u*] però no són aquestes mateixes perquè aquestes d'aquí...

E: Però aquestes 4.000 són Barcelona?

IG: Barcelona ciutat.

E: «Vale».

IG: O sigui aquestes 4.000, clar, quan a tu t'atorguen una plaça lo més normal és que el 95% dels casos és que et toqui una plaça fora de Barcelona.

E: Clar...

IG: Perquè l'Estat com que té el risc descentralitzat de fase u t'envia on tenen una plaça, amb lo qual tu pots arribar a Barcelona i anar-te'n a Calatayud [*província a Saragossa*] «vale»? Després hi ha un problema afegit, que els pols d'atracció són Barcelona i Madrid, amb lo qual tota aquesta gent que o bé renuncia a fase u o en fase dos arriba a Barcelona o que en fase tres també arriba a Barcelona és brutal. O sigui assumim moltes coses de...

E: I tot això no es pot comptabilitzar?

IG: Clar. No tenen comptabilització perquè són gent que arriba i que després t'apareixeran a Serveis Socials però clar, com el problema és que les bases de dades de l'Estat i les nostres no són compatibles perquè ells no volen que sigui, que estiguin connectades, no tenim un *tracking* de tot el què està passant amb aquesta gent d'aquí [*fase u*] i ja quan arriben a Serveis Socials, si realment expliquen que són refugiats que venen de "no sé on"... clar és que també pot ser «yo es que entré por Barcelona, me enviaron a Calatayud, en segunda fase estuve en Valencia» i ara amb tercera em vinc a Barcelona perquè tinc un amic que em diu que aquí hi ha curro. Tot aquest trajecte [riu] és impossible de fer el *tracking*. I llavors clar ens trobem que no tenim una manera per, no tenim cap tipus de manera de planificar les coses. Jo no em puc planificar aquesta entrada perquè clar jo tinc un servei i em va apareixent gent.

E: Però treballem amb la previsió de l'any passat o...?

IG: Bueno... Treballem amb la previsió de creixement de l'any passat lo que passa que clar, vull dir, són contractes a nivell de contractació pública que els hem d'anar revisant tot el dia. Vull dir, jo aquest any segurament necessitaré, o sigui, durant els tres primers mesos de l'any m'he gastat el 45% del meu pressupost anual amb allotjament d'emergència. Vull dir perquè el creixement que està tenint l'entrada de gent és molt més gran que la previsió que a mi m'havia donat el Ministeri. Tot i que jo ja vaig comptar a l'alça eh.

E: I en aquest sentit com es distribueix el pressupost? És a...

IG: [*agafa un paper*] Bàsicament [*s'esclareix la gola*] jo em gasto aquí, mira, el SAIER ens costa 9 milions d'euros, aproximadament ara mateix la meitat de la gent del SAIER, 45-55 [*per cent*], són refugiats. O sigui, posa-li 4 i mig. 2,1 en fase zero, amb allotjaments de fase zero. «Vale», menys 4 i mig són 6 i mig, 6,6 no? 6,6 més el què pugui estar en Serveis Socials que això sí que no ho tinc comptabilitzat perquè no sé què costa un nen refugiat en una escola si està només tres mesos, quatre mesos, és igual. *Nausica* que em costa 1 milió. Estic gastant-me a l'hora de 7 milions "i pico".

E: I no hi ha cap partida destinada a altres coses fora d'això?

102 IG: Sí home clar, segur. La partida d'esports del programa d'esports i refugi, la partida que jo
103 tinc amb temes d'habitatge de refugi, la partida que... clar, però això són...
104 E: Són mínimes? Comparat...
105 IG: No és que siguin mínimes, és que no les puc comptabilitzar. Perquè és una política que et
106 costa 20 milions d'euros i no puc saber això, el problema és que no puc fer el *tracking* de
107 quanta gent refugiada m'està arribant aquí perquè no tinc el... la gent pot dir o la gent pot no dir
108 que són refugiats.
109 E: Vale. Llavors...
110 IG: M'he explicat bé o...? Més o menys?
111 E: Una mica, o sigui, més o menys. Però llavors la cosa és, hi ha una sobredemanda [*de serveis*]
112 de refugiats no?
113 IG: Sí [*s'esclareix la gola*].
114 E: Claríssimament?
115 IG: Claríssimament. O sigui, no és que hi hagi una sobredemanda és que està entrant molta més
116 gent de la que: u, la opinió pública sap, dos, del què vol reconèixer l'Estat, i tres, el problema
117 està amb què els serveis de l'Estat o el programa de l'Estat està tant saturat que no pot donar
118 demanda per fer el triatge de qui és i qui no és una persona refugiada en el primer moment,
119 val? Amb lo qual es colen molta gent que per via immigració, haurien d'entrar per via
120 d'immigració, entren per via refugi vale? Que a mi ja m'està bé eh, vull dir, perquè tu tens una
121 gent que dependrien de l'Estat, de la ciutat per Serveis Socials, però que estan sent cobertes
122 per l'Estat durant dos anys o tres. Amb lo qual diguem tenim una gent que l'Estat diguem-ne,
123 tenint-la en cura l'Estat amb un programa de refugi que no haurien d'entrar per programes de
124 refugi...
125 E: I al revés no passa?
126 IG: Sí clar, també. Gent que no sap que podria entrar per refugi o gent que espera massa
127 temps, o sigui el tema està per exemple amb els canvis de criteri de l'Estat és, van dir, gent que
128 hagi estat més de sis mesos a territori espanyol no podrà demanar la part social del programa
129 estatal i gent que faci, que estiguin més de dos anys a la Unió Europea tampoc. Amb lo qual
130 s'han carregat una gran part de gent que hauria de tenir accés a aquests serveis i que no el
131 tenen, per un criteri administratiu...
132 E: Clar.
133 IG: Per un tema economicista. Llavors tota aquesta gent també és [*inintel·ligible*] els altres.
134 E: Clar perquè aquesta gent acaba acudint a...
135 IG: A Serveis Socials, clar.
136 E: Vale. Bueno, jo anava a començar molt més «light»...
137 IG: Bueno no, com vulguis [*riu*]. Digues digues.
138 E: Et volia preguntar, quins factors poden cridar a una persona a buscar refugi a l'Estat espanyol
139 i més concretament a Barcelona?
140 IG: Hòstia, a veure, bàsicament, això li hauries de preguntar a la gent. Perquè ens arribi a
141 nosaltres: una, Barcelona és un *hap* i entres per frontera, la majoria... el 80% de gent ens arriba
142 per avió o per «barco» o per tren i per mitjans legals diguem-ne, tenen «regularitat
143 sobrevinguda»; dos, per Pla estatal ens arriben també; i tres, gent que ve, que se l'atreu amb el
144 tema que Barcelona és una ciutat amiga dels refugiats, que té una política de refugi i que sigui
145 una ciutat més oberta a nivells d'immigració que a moltes altres espanyoles. I a... moltes
146 vegades també és una ciutat de descans. És una ciutat, un punt, de descans per anar-te'n a una
147 altra banda. Després ens arribaran ara tots els que ens entrarien per «Dublins»...
148 E: O sigui és una via de pas?
149 IG: És una via de pas però clar, la gent que està registrada se'n van a Alemanya i quan tornen,
150 els expulsen d'Alemanya i tornen a Barcelona, perquè tens... L'altre dia ens arribava una família
151 per exemple d'Hamburg. Perquè hi ha un vol Hamburg-Barcelona, però no hi ha un vol
152 Hamburg-Madrid, directe. Els van enviar a Barcelona perquè eren una gent que havia estat els
153 sis-vuit mesos a Madrid i no volien estar a Barcelona, volien estar a Madrid. Ens van fotre una
154 bronca, perquè els hi vam enviar a Madrid. Vam avisar als Serveis Socials en plan «*eh us els*
155 *enviem*» i l'Estat en plan «*¿pero cómo puede ser que los enviéis a Madrid?*» que «*no sé què*».
156 Volen estar a Madrid i volen estar a Madrid. No els obligarem a estar a Barcelona, és que una,
157 que no és el nostre paper i dos, el paper de Serveis Socials és intentar que la gent pugui estar

158 allà on vulgui estar i on pugui estar bé. Si volen estar a Madrid, perfecte, si volen estar a
159 Barcelona, també.

160 E: Per què és l'Estat qui adjudica el lloc?

161 IG: Clar, sí, sí.

162 E: Aquí a Bar... o sigui aquí l'Ajuntament no té res a dir?

163 IG: Home a nosaltres ens agradaria que ens informessin de la gent que tenim, i de quines
164 nacionalitats, i quins són els seus, les problemàtiques, i quin és el tipus de gestió
165 individualitzada del programa en cada un d'ells, però és que no està. Això no ens ho diuen. Però
166 diguem-ne l'Estat ha terciaritzat la política de refugi a les entitats, a les ONGs i s'ha
167 despreocupat totalment i se li «enrefot» la situació individualitzada de cada un d'ells. Vull dir
168 l'Estat manega números [soroll amb la boca], lo altre, et fa el *check* de lo que li diu la *Convenció*
169 *de Ginebra* i de lo que diu la Unió Europea del què ha de fer i fa el mínim.

170 E: No fa un seguiment sobre...?

171 IG: [veu de burla] Què ha de fer un seguiment... l'Estat?

172 E: D'acord. Amb quin perfil...

173 IG: És a dir no té indicadors l'Estat de quanta gent ha triomfat a nivell d'integració sociolaboral,
174 la gent que ha perdut la vivenda, la gent que s'ha [inintel·ligible].

175 E: Ja.

176 IG: La gent que té un coneixement de l'idioma que li permeti treballar... si tu preguntes al
177 Ministeri, no tenen ni idea.

178 E: Això ho deleguen molt no, a cada municipi o...?

179 IG: No, no, no, a les ONGs. O sigui les ONGs són el braç, «el brazo armado» de l'Estat en la
180 política de refugi.

181 E: D'acord, ho entenc. Amb quin perfil socioeconòmic estan les persones en situació, o sigui,
182 que hagin...

183 IG: És bastant vulnerable. La gent que tenim aquí, o sigui, bàsicament hi han dues coses.

184 E: Però quin perfil a nivell pues d'edats, sexe...?

185 IG: Tampoc ho sabem.

186 E: Ni idea?

187 IG: Tenim el nostre, les nostres dades.

188 E: Això.

189 IG: Les de Barcelona. Sí que les tenim però les de l'Estat no.

190 E: Ja.

191 IG: O sigui jo tinc les dades de la gent que m'arriba, no de la què m'arriba a través de l'Estat cap
192 aquí.

193 E: Ahà.

194 IG: Temes de la gent que m'arriba, la gent que jo envio al sistema estatal i que enviaran al 90%
195 a altres llocs, però la gent que m'envien a Barcelona de l'Estat no la tinc. Perquè diguem la
196 informació se la queda l'Estat. Fins ara, ara esperem que això canviï, perquè vam anar a Madrid
197 i vam estar allò... «emputxant» i dient «bueno nois pues escolta lo que ens queda és la
198 denúncia». «Ala, bueno, tal, tampoco nos pongamos así y tal» [a mode de resposta].

199 E: Però, a grans trets, quin tipus de perfil de refugiat arriba a Barcelona?

200 IG: Ha anat canviant però durant aquests tres anys eh, ara arriben moltes més famílies,
201 feminització del refugi, estem al 45-55 [per cent] aproximadament. Ara t'ho passaré eh, si vols,
202 les dades.

203 E: «Vale».

204 IG: Però 45-55 [per cent], perfil de molt més famílies i deixa de venir... i de refugiat veneçolà,
205 ucraïnès o centreamericà. O sigui ara, no arriba o se'n va.

206 E: I per quines, o sigui, aquests tres col·lectius dels què m'has parlat, quins motius, o sigui... en
207 quins motius s'acullen?

208 IG: El refugiat veneçolà se l'està denegant al 95%, a l'any passat. És el primer en l'informe del
209 CEAR, d'aquest any [2018], i veuràs les causes de la denegació. És altíssima la denegació de
210 refugiats, altíssima. I són refugiats...

211 E: Provenents d'allà?

212 IG: Provenents de Veneçuela, però que són bàsicament refugiats econòmics. Diga-li immigrants,
213 diga-li el què vulguis. I això se'ns està xopant un terç dels recursos. «Se dice, se comenta» que
214 l'Estat canviarà el tema de l'entrada dels veneçolans i els hi donarà la protecció humanitària,

215 amb lo qual s'estalviarà... els hi donarà la residència, el permís de treball però s'estalviarà el
 216 programa social de l'Estat, perquè no estan obligats per allà, això està a punt de signar-se. És
 217 «lo que corre por el reino». I això alleujaria un terç de la pressió, la pressió diguem-ne
 218 assistencial de l'Estat.

219 E: És a dir, l'Estat tira cap, o sigui...?

220 IG: Sí...

221 E: Tira cap a alleujar aquesta...

222 IG: L'Estat lo que està intentant o lo que està desitjant és que això sigui una moda passatgera.

223 E: Que acabi ja no?

224 IG: Aquí hi han dues coses. Una, l'Estat està gestionant el tema del refugi com una emergència
 225 quan és un tema absolutament estructural, vull dir, el segle XXI, desenganyem-nos, serà el
 226 segle de la mobilitat humana. Forçada o no forçada. El segle de la mobilitat humana. Ho estem
 227 socialitzant tot com una emergència i no estem gestionant-ho com una política, diguem-ne,
 228 estructural del nostre país. Sigui Catalunya, sigui Espanya, sigui el què vulguis, sigui Europa.
 229 Estem intentant, això pues, hi han dues vies de legalització a nivell europeu confrontades: la
 230 nòrdica, que és a través de l'asil, entra molta gent a través de l'asil; i aquí al sud d'Europa que és
 231 per regularitzacions extraordinàries, per naturalització o per «atorgació» de papers directament.
 232 I aquest xoc de les dues cultures a nivell europeu, donen els problemes que hi ha a Europa però
 233 també l'Estat confronta les dues polítiques migratòries. Llavors, un sistema que tu vas dissenyar
 234 per 3.000 persones, ara n'està rebent 30.000. No tenim ni els servidors informàtics per poder
 235 registrar tanta informació. Llavors [s'esclareix la gola], tractant això com una emergència el què
 236 evites és: una, que la gent s'integri, evites que les polítiques d'integració puguin ser completes,
 237 calmades, pensades, amb una certa lògica i amb una certa governança multinivell, és a dir,
 238 Estat - autonomies - ens locals no? De dir, per què fem? Com ho fem? Quins són els recursos
 239 que tenim? Com ens els repartim? Qui fa què? Com ho fem? És, en aquests moments, és un
 240 «putu desparrame». Perdó eh, que parli així, però es que estic bastant cremat amb el tema.
 241 Porto tres anys i n'estic fins els ous. És un «desparrame», aquí cadascú fa el què pot com pot i a
 242 la manera que pot. I l'altre cosa és que, amb aquest govern [govern central], no hi ha manera de
 243 que puguin agafar el tema i se'l puguin apropiat i puguin fer «algo» mínimament coherent.

244 E: Bueno però també bombegen una mica la opinió pública no, tractant-ho com una
 245 emergència? O sigui...

246 IG: Al revés. Bueno, al revés, vull dir... O sigui a veure, els nostres avis, els nostres fills i els
 247 nostres camps estaran treballats per migrants. O sigui, estem, som un país amb una
 248 [inintel·ligible] alta, ric, que està rodejat de països pobres, joves i preparats. Collons, vull dir... és
 249 que l'equació no... no? Llavors el què ha passat ha estat això, o sigui, ens entestem en regular-
 250 ho fatal, el què crearem és problemes, és la precarització...

251 E: [interrupció] Per què no regular-ho, quins efectes donaria a llarg termini?

252 IG: Bueno pues, tu lo que estàs és abocant a [inintel·ligible] a què treballi en negre. Estàs
 253 abocant a què aquesta gent visqui en guetos, vull dir, estàs treballant, estàs carregant-te la
 254 cohesió social que ens ha costat dècades tenir. Vull dir tu estàs provocant una banda, una
 255 bossa de treballadors negra que faran tot en mercat negre: lloguers, feina, sense drets, no es
 256 podran anar a curar, es moriran, els hauràs d'arraconar en llocs perquè no tindran oportunitats
 257 de tenir una vivenda digne, etc, etc, etc. Llavors estàs fent bosses de migració que no estaran
 258 integrades i a partir d'aquí pues lo què vulguis, el què vulguis. Si ens pensàvem que ho teníem
 259 tot súper ben controlat i mira el què va passar a l'agost [atemptat a les Rambles de Barcelona].

260 E: Bueno, passant una mica de tema, quines...?

261 IG: M'agradaria ser més optimista però ho sento.

262 E: No, no, no, no passa res. Quines característiques té el Pla de Barcelona, Ciutat Refugi, en
 263 general? «O sea» què busca?

264 IG: O sigui el què busca Ciutat refugi és: una, un tema polític, és posar sobre l'agenda el tema
 265 del refugi a l'Estat i això s'ha aconseguit, i a l'Estat i a Catalunya i a Europa. I crear un estat
 266 d'opinió respecte el tema. Dos, el què busca és integrar, intentar dintre del que són les
 267 polítiques de migració que ja porta l'Ajuntament des de, no ara eh amb aquest govern, sinó des
 268 de fa molts anys. I ben portades. Integrar la nova realitat del refugi com una realitat, diguem-ne,
 269 de mobilitat dintre del tema. I llavors, intentar atorgar a criteris generals, i no farem programes
 270 paral·lels per refugiats, perquè creiem que es poden integrar en els programes... però, davant
 271 de necessitats puntuals com és el Nausica de gent, s'ha de tenir un programa a mesura i

272 diguem *ad hoc* per aquest tipus de gent vulnerable. O sigui, si tenim programes per gent que és
 273 «sensesostre» o tenim gent drogoaddicte, tenim gent amb discapacitats, n'hem de tenir un
 274 també per refugiats que no acaben d'integrar-se. I aquest és el fet de *Barcelona, Ciutat Refugi*
 275 diguem-ne, integrar a nivell de ciutadania des del primer moment, des del moment zero a la
 276 gent que vingui refugiada. Equiparant-los amb un ciutadà normal, després donant-los els serveis
 277 essencials que necessitin també amb polítiques esp...
 278 E: O sigui equiparar-los a nivell accés a serveis? [sona un missatge de l'ordinador]
 279 IG: Sí, sí. Des del moment zero. Empadronar-los.
 280 E: I quins...?
 281 IG: Bàsicament, el padró et porta a la salut i a la educació que són els dos pilars bàsics que
 282 necessita tota persona que arriba a aquí, per després fer la dinàmica d'integració vull dir, no hi
 283 ha dinàmica d'integració més ràpida i més bona que tenir els fills a l'escola i tenir un "curro".
 284 E: Totalment.
 285 IG: [sona soroll de cadira] I tenir una «vivenda».
 286 E: I quins dispositius hi participen? I quins perfils professionals?
 287 IG: Tots. Participen els dispositius de Serveis Socials, els dispositius del SAIER: interventors,
 288 integradors socials, integradors laborals, etcètera, etcètera, val? Salut, evident. I després els
 289 serveis d'integració laboral de *Barcelona Activa*.
 290 E: I quina relació hi ha amb aquesta mesura de govern [*Barcelona, Ciutat Refugi*], entre aquesta
 291 mesura de govern i el Pla municipal per a la Interculturalitat? Com es mou dins de...?
 292 IG: Estan, són «primos hermanos» com aquell qui diu, vull dir, diguem-ne...
 293 E: Com es relacionen?
 294 IG: O sigui el Pla *Ciutat refugi* està integrat dintre del què és la integració del l'apartat
 295 d'Interculturalitat, perquè tu el [inintel·ligible] intercultural el que fa és intentar posar les mesures
 296 «vale»? Perquè la interculturalitat sigui un fet en la ciutat i la interculturalitat no és només de
 297 l'immigrant, és el refugiat, és el nouvingut, és de tot tipus de persones que estan vivint a
 298 Barcelona que siguin de cultures diferents. Es retroalimenten entre ells. Vull dir, no s'exclouen.
 299 E: Per què l'accés als recursos, «bueno», és el primer pas no, però la interculturalitat també
 300 busca una mica la interacció no?
 301 IG: Sí, exacte.
 302 E: Quins dispositius hi ha per treballar la interacció entre la ciutadania, o sigui, equiparant-los a
 303 la ciutadania normal?
 304 IG: Pues la primera i més bàsica és la equiparació en drets «vale»? O sigui com a mínim en
 305 drets socials, això és l'equiparació bàsica. La segona és l'accés a la cultura «vale»? I l'accés
 306 diguem-ne a espais on tu puguis desenvolupar-te, o sigui, la creació d'espais públics que estan
 307 pensats justament perquè aquesta interculturalitat es pugui donar. No és casual que davant
 308 d'una escola posis un parc, un parc infantil... vull dir, mentre els teus nens juguen tu... no sé si
 309 tens fills, no crec perquè ets molt jove...
 310 E: No, encara no.
 311 IG: Però els que tenim fills, les hores que et passes al «parque» allà mentre els teus nens
 312 juguen, vull dir, és la millor manera de poder, diguem-ne, relacionar-te amb gent i els teus fills
 313 estan a l'escola dels nens refugiats...
 314 E: Però espais de participació una mica més política?
 315 IG: Bueno de moment tenim la... això és una de les grans, o sigui, a veure, crec que hem
 316 aconseguit es que hi hagi una persona senegalesa que sigui regidor, hem d'aconseguir que els
 317 immigrants puguin votar i «en eso estamos». Mira, l'Anna Lucía [senyala la noia del despatx del
 318 costat] és l'encarregada de participació política dels migrants a les pròximes eleccions
 319 municipals. Perquè puguin tenir, diguem-ne, espais en els quals puguin votar. Ho tenen molt
 320 curt perquè hi ha el Consell Municipal d'Immigració en el qual totes [èmfasi] les entitats es
 321 troben i cada cop n'hi ha més i cada cop es troben més. Tenim un *Consell de Refugiats* que ens
 322 funciona «más o menos» perquè és molt complicat tenir-lo, no hi han organitzacions de
 323 refugiats i «en eso estamos» i és potser una de les assignatures pendents que li queda al pla de
 324 refugi, però «bueno» ens hem dedicat a...
 325 E: A òrgans de decisió compostos per refugiats [es refereix]?
 326 IG: Sí, sí, exacte. Això no ho hem fet bé. Perquè no els hem trobat i no els hem pogut a...
 327 E: Enganxar no?

328 IG: Reunir. Enganxar. No els hem pogut enganxar. Queda per la pròxima, o sigui, no hi ha una
329 cultura del refugiat a Barcelona ni molt menys. O sigui de migrants n'hi han els què vulguis,
330 llavors, els què sí que hi han és molts migrants que... moltes, diguem-ne, associacions de
331 migrants que també hi tenen refugiats a dintre: hondurenys, salvadorens, veneçolans no
332 perquè són poc de... tenen poca cultura organitzativa de comuna, ucraïnesos, etcètera,
333 etcètera. Es una de les grans assignatures pendants eh? Vull dir que jo amb això sí que reconec
334 que hem pogut, «bueno», som els què som també eh? Som tres eh? Ara està l'Anna Lucía que
335 és una becaria de...

336 E: Per què sou les úniques persones que esteu treballant en tema refugiats a l'Ajuntament?

337 IG: Sí. Juntament amb la direcció eh, la direcció és la que fa l'òrgan diguem-ne... però pensant
338 coses sí. Però clar tenim el front nacional, el front-lobby estatal, el front municipal que ens
339 aboca tota l'energia, el front internacional, estem treballant en temes de «partenariats» amb
340 altres ciutats, el front internacional diguem-ne més enllà d'Europa, que ara hi haurà una aliança
341 de ciutats amb temes de refugi i migració, «bueno», «no nos da la vida». «No nos da la vida».

342 E: Ha crescut la participació en matèria dels refugiats [*de refugi*] dins de les administracions
343 locals?

344 IG: A Barcelona exponencialment. A altres municipis també... també dintre del moment en què
345 el refugi... a veure aquí hi han dues coses. Es va posar el refugi en l'agenda municipal i jo crec
346 que Barcelona té gran part de la culpa. No és per tirar-nos flors però tenim gran part de la culpa
347 de que parléssim de refugi, s'hagin fet polítiques de refugi, s'hagi parlat tant de la integració dels
348 refugiats. Però la batalla del relat, u, no està guanyada, i la batalla política tampoc està
349 guanyada. Vull dir, no hi ha a la Generalitat, no s'ha fet a la Generalitat un pas diguem-ne ferm
350 amb temes de refugi perquè estan com estan també, però «bueno» tampoc hi ha hagut una
351 voluntat política molt alta. A altres municipis els hi costa molt fer polítiques de refugi. Els
352 mateixos refugiats no es volen quedar... o no volen ser reconeguts com a tals. Bueno, vull dir,
353 acabem de començar eh, la política pública dels refugiats porta des del 2015 eh, acabem de
354 començar. Vull dir, queda un...

355 E: Queda un...

356 IG: O sigui la idea [*s'esclareix la gola*], guanyi qui guanyi, és que *Ciutat refugi* segueixi
357 funcionant, esperem-ho. No se la carreguin els partits polítics...

358 E: O sigui la política no, o sigui, la classe política no recolza molt aquest...?

359 IG: Bueno, des del moment en què els hi, se'ls hi ha impel·lit a... se'ls hi ha, diguem-ne, se'ls ha...
360 com es diu això? Se'ls ha interpel·lat, perdó, moltes vegades amb el tema del refugi, s'han hagut
361 de posicionar amb el tema del refugi i sí que els hi ha interessat. Però ara mateix *Ciutat refugi*
362 no té ningun tipus de preguntes en els punts... a les comissions, ni al plenari de l'Ajuntament, ni
363 res. Cosa que per mi és una bona notícia. Significa que no hi han problemes, aparents.

364 E: Vull dir tampoc se'n parla no?

365 IG: Eh?

366 E: Però tampoc se'n parla no?

367 IG: Bueno no, se'n segueix parlant. Però no, no, diguem-ne, no hi ha hagut una batalla política
368 amb el tema. Cosa que està... a nivell de gestió del tema eh. Cosa que crec que està bastant,
369 bastant bé.

370 E: D'acord.

371 IG: «Vale»? Tampoc hem sortit gaire a mitjans, tampoc es coneix gaire les xifres... hem intentat,
372 però no hi ha manera que es puguin publicar les xifres. Vull dir, ens costa eh també, ja no és un
373 tema de moda, ja no és un tema que a ningú ens pregunten. Ens pregunten perquè anem fent
374 cosetes a nivell mediàtic i tal i hem intentat sortir però no, costa molt. No és lo que hi havia
375 abans.

376 E: Però en gestió municipal tu creus que s'ha guanyat.

377 IG: Hòstia, es que no n'hi havia! No n'hi havia. Hòstia, amb dos anys, dintre de lo que és el
378 merder de l'administració, lo que triguen les coses, tal, ara s'ha posat en marxa, un programa...
379 ara comparem, ara tindrem la gestió de les fases zero a Barcelona, hòstia, hem anat a l'Estat,
380 l'Estat ens pagarà una part d'aquesta història, vull dir, no hi havia res. Es que no hi havia res, hi
381 havia zero. O sigui, el pla Ciutat refugi neix en aquest despatx, em posen aquí un dia, em donen
382 un ordinador i em diuen «ala chaval, venga». I ja et dic eh, es podrien haver fet coses diferents,
383 molt millors, inclús espectacularment més «guays», no ho he «sapigut» fer millor. Però vull dir

384 que hòstia, vull dir, que del zero a lo que hi ha ara, jo estic bastant orgullós del què s'ha pogut
385 fer a nivell de refugi.

386 E: En aquest sentit, com valoren el desplegament de recursos des de l'Ajuntament?

387 IG: [esbufega] Bueno, m'haig de barallar per cada euro. Però... ens fan falta més diners.
388 [s'esclareix la gola] No tu, tothom, però qui et digui que li sobren els diners es que no són bon
389 gestors en... vull dir que, d'administració. [s'esclareix la gola] Però fan falta més diners per
390 poder... Ens fa falta molt més *Nausica*, perquè ens estan arribant casos molt molt dramàtics i
391 ens falta més *Nausica*. El *Nausica* bàsicament el què pretén en el fons és integrar la gent o
392 passar-la a Serveis Socials generals de ciutat. Vull dir pretén ser un programa pont entre el
393 programa de l'Estat i els programes municipals de Serveis Socials.

394 E: I fa falta més aquest pont entenc.

395 IG: Tenim 80 places, les tenim sempre plenes i ens en faltarien 80 més. Però és un programa
396 molt car, costa un milió d'euros a l'any. Amb 80 places, vull dir...

397 E: Ja.

398 IG: Necessito ampliar-les a 100 mínim pel compromís que teníem polític i necessitem doblar-les
399 però no, no ho podem fer. No ho podem fer perquè no, ens falten diners.

400 E: I si ara mateix haguessis de fer un balanç de tot el què s'ha fet o heu fet fins a dia d'avui, què
401 destacaries i què diries "pues això no ho hem fet bé"... o "no s'ha fet bé"?

402 IG: Destacaria el *Nausica*, el *Nausica* és un programa pioner, a tota Europa. [s'esclareix la gola] I
403 que, i a tot l'Estat, que demostra que és possible una política de refugi diferent, integradora i
404 que estigui, diguem-ne, holística cap al refugiat. O sigui et dóna, els serveis que necessitis en
405 salut mental, et dóna un pis, et dóna integració sociolaboral, et dóna classes d'idiomes, et dóna
406 farmàcia...

407 E: Per això és tan car, no?

408 IG: Et dóna... Clar, és tant car però «bueno» perquè és «a saco». És molt, molt, jo crec que és
409 molt bo sincerament, vull dir... La idea és nostra però l'hem anat parint amb les entitats.
410 [s'esclareix la gola] Dos, no hem «sapigut» traslladar a l'Estat en el moment adequat, però
411 «bueno» tampoc ens ha fotut ni «punyetero» cas eh, ja portem donant la tabarra, o sigui que
412 realment situar en paper el què està fent Barcelona en temes de refugi. Això ens ha costat molt
413 fer-ho i ara ho hem aconseguit però ens ha costat «sangre, sudor y lágrimas». Ens ha faltat
414 molta més informació cap a la ciutadania del que estem fent i de com es farà i de com s'està
415 fent, «vale»? La ciutadania ha de ser partícip de que, i que sàpiga que realment hi ha una
416 política de refugi a Barcelona, a la ciutat. Ens ha faltat complicitat política amb els altres grups,
417 que tampoc l'han volgut tenir. Però «bueno», ho hem intentat també. Jo ho vaig, predisposició,
418 hem fet unes quantes reunions però els altres grups no se l'han apropiat com a política de
419 l'Ajuntament. Tampoc han anat en contra, també ja és, lo què et deia abans, que també és
420 bastant... bastant important. Ah... què més? No ho sé, no ho sé. Estic molt content d'això, vull
421 dir, estic poc content de que els recursos que estem gastant en pensions i en alberg de fase
422 zero no els puguem, no els hàgim pogut destinar fins ara a una estructura que ens duri i que
423 sigui, diguem-ne, per la ciutat. Vull dir, ara intentarem això, comprar l'alberg aquest que et dic,
424 que serà unes 200 places, 300, que és lo que estem tenint més o menys de refugiats a la
425 setmana, «bueno» al dia diguem-ne. I hòstia, jo crec que això ha sigut una, anem sobre
426 l'emergència, no hem «sapigut», diguem-ne, posar-nos molt molt estrictes amb quin són... què
427 és el que estem disposats a gastar-nos i què no estem disposats a gastar. I aleshores una part
428 d'aquesta per anar a comprar una solució molt més...

429 E: A llarg termini.

430 IG: A llarg termini. Més pensada, més integrada, perquè clar, tenim [inintel·ligible] en pensions,
431 però vull dir, l'Ajuntament també requereix tota una sèrie de recursos i de, hòstia, i d'atenció
432 que no estem podent donar ara mateix. Perquè estem amb pensions i anem solucionant. Doncs
433 ara realment ens hem pogut asseure, dir «bueno» pues hòstia busquem una solució a més llarg
434 termini, busquem, intentem trobar, diguem-ne, solucions que siguin molt més holístiques i que
435 ens costin menys i estiguin molt més directament lligades a les necessitats d'aquesta gent que
436 quan arriba, no?» I llavors ho aconseguim però hem trigat també perquè no hi ha sol i no tenim
437 pisos, no tenim res, infraestructures i Barcelona es que està ja saturadíssima a nivell de pisos,
438 «bueno», els què estem aquí tenim uns «problemons» amb el tema de la «vivenda» com no l'ha
439 de tenir una persona que acaba d'arribar nova?

440 E: Clar.

441 IG: Vull dir, clar, es que costa... Nosaltres estem a la mesa d'emergències habitacionals però
442 clar, estem, cada cop que lloguem un pis estem els vint-i-quatrens a la llista. Vull dir perquè
443 entren els desnonats, entren els «sensesostre», etcètera, etcètera. O sigui diguem-ne la major
444 qualitat dels Serveis Socials que s'ha proposat des del govern també ha tingut un efecte crida...
445 una, normal; però dos, que no és un pou sense fons això eh. Es dedicarà el 60% del pressupost
446 municipal a polítiques socials, que és un «pastizal»...

447 E: Ja, ja. Bueno, Barcelona...

448 IG: T'he contestat o no?

449 E: Sí, sí, perfectament.

450 IG: Sí? «Vale».

451 E: Barcelona ha manifestat aquesta voluntat que parles tu d'assumir més responsabilitats en
452 quant a ser una ciutat solidària i...?

453 IG: No, no, assumim aquesta... no.

454 E: No?

455 G: Assumint la què els hi toca. I la què els hi toca significa que assumir, amb els diners que té
456 Europa, a...

457 E: Bueno assumir la realitat no?

458 IG: Exactament, ni més ni menys, no és que diguem «hòstia es que volem refugiar a tothom que
459 tinguem a Catalunya, a Europa», no, els què toquin, els què ens vinguin, sense problema. El què
460 passa es que necessitem: una, informació; dos, competències polítiques; i tres, els diners per
461 poder-ho fer. No tenim res d'això. O sigui anem «amb una sabata i una espadenya». Llavors el
462 què reclamem és això: una governança multinivell del tema del refugi i la immigració, jo no vull,
463 la meva intenció com a polític a Barcelona no és regular la frontera del Prat [*aeroport de*
464 *Barcelona*], ni molt menys, ni la de la Jonquera, només faltaria. És tenir la informació i saber qui
465 m'arriba, com arriba i de quina manera arriba i de quins recursos disposaré. Es que tinc zero
466 recursos per fer tot això, zero. A Europa...

467 E: Però quan parles de competències...?

468 IG: Quan parlo de competències es que jo a fase zero, tot això que tinc aquí [assenyala el
469 quadre al paper], la meva única competència seria amb el *Nausica*. O sigui a mi, la meva idea
470 seria poder-ho dedicar tot a *Nausica*. I que aquesta fase d'aquí [fases zero i u] estigués
471 totalment ja... Saps el què faria jo amb dos milions més de «Nausiques»? O sigui tripli... tindria
472 300 places de *Nausica*. Seria la hòstia! Seria la hòstia!

473 E: Però llavors no està... o sigui tota aquesta competència l'hauria d'assumir una altra, l'Estat?

474 IG: Bueno és que no l'assumeix. És que ens ha deixat la...

475 E: Però tu has dit que volies assumir més competències no?

476 IG: No, no, no, jo vull assumir les competències que em toquen! Que a partir d'aquí serien les
477 fases *Nausica*.

478 E: Que són...

479 IG: Integració dintre d'això i a partir d'aquí, pues escolta, esports, educació, lleure, cultura... Les
480 competències que em són pròpies, com a ciutat, ja està. Vull dir, Serveis Socials, típiques coses
481 puntuals, hòstia unes ulleres, un «no sé què», un «no sé quantos»... l'àvia que necessita més
482 «cuidados» perquè tal, una residència, això és el que hauria de tenir. I aquí tenir un programa
483 «superpotent» a nivell d'integració de refugiats a *Nausica*. Hòstia, amb aquests 2,1 milió tindria
484 300 places de *Nausica*. «Oju».

485 E: D'acord. Eh...

486 IG: Vull dir, clar, si això [*primeres fases del dispositiu*] funcionés «de conya», que és el què
487 hauria de fer, jo estaria aquí, o inclús, si jo assumís la competència i digués, i l'Estat em digués:
488 «Mira ara ho gestionas tu. Té la pasta que em dona la Unió Europea per gestionar això. Toma.
489 Aquests dos milions que estàs gastant tu aquí, els assumeixo jo. Gestiona-ho tu». Hòstia, em
490 compro dos albergs, tres, faig una dinàmica de tal... hòstia, podria fer-ho, [*s'esclareix la gola*]
491 podria fer-ho súper bé.

492 E: Ja.

493 IG: Es que a més, jo, i no em vull fer el «chulo» eh, però es que jo he gestionat camps de
494 refugiats de 50.000 persones, perdona. Vull dir, és senzill, no té, és una ciència que ja està
495 escrita. Vull dir, tens problemes enormes, però és una ciència que ja està escrita. Gestionar
496 Ciutat d'acollida, refugi, no és la «rehòstia», a nivell de gestió. És gestionable. Tens merders

497 cada dia, el que es pega, el "no sé què", que els altres què tal, mira qual, però a partir d'aquí, és
498 súper gestionable. És súper gestionable. Si són 30.000 persones que arriben a Espanya.
499 E: Ja.
500 IG: No fotem.
501 E: Però això que deies d'assumir la responsabilitat real del què hi ha, penses que és una
502 característica pròpia de la cultura catalana aquesta pròpia, organitzativa? O, el fet d'esdevenir
503 més solidaris amb la realitat...
504 IG: Aquí ens han donat molta canya.
505 E: O es pot considerar una decisió més de conjuntura política saps?
506 IG: No, no, no. O sigui, nosaltres en el programa de la Colau [actual alcaldessa de Barcelona], jo
507 vaig entrar després, «bueno», jo no sóc del partit eh. Jo sóc un extern fora del partit, però ja
508 estava tot aquest tema migratori, passa que ens vam trobar amb l'emergència del refugi, que
509 ha sigut una manera de posar... També ha sigut una manera de posar al dia el tema de
510 l'estrangeria eh en aquest país. I també, no t'equivoquis, si no haguéssim tingut els *Casa nostra*,
511 *casa vostra*, els *Stop Maremortum* al darrere i tal, donant el «conyazo», s'hauria fet molta menys
512 cosa. O sigui aquí «la diana de la manda» és de la societat civil. Amb *Stop Maremortum*, amb
513 *Casa nostra*, *casa vostra* connectats, amb totes les entitats que ho gestionen, i elles van
514 «emputxant» també, evidentment. Després tu fas el què pots i en la manera amb què pots.
515 E: O sigui aquesta resposta és una resposta a la crida de la societat civil?
516 IG: També és una resposta a la crida de la societat civil, però nosaltres ja ho teníem al programa
517 eh.
518 E: «Vale», «vale».
519 IG: Em perdones un segon que haig d'anar un moment a fer una trucada.
520 E: I tant.
521 IG: Un segon eh.
522 E: «Tranqui».
[s'atura la primera gravació]
523 E: Sí. Anava a parlar ara de les campanyes aquestes en favor de la benvinguda de les
524 refugiades, quins objectius creus que persegueix en aquest sentit la societat civil?
525 IG: Mira, la crisi de Grècia i d'Idomeni, de les illes ha sigut la primera crisi humanitària que molta
526 gent de les generacions que ara veniu heu viscut a uns 100€, diguem-ne, de bitllet d'avió
527 «vale»? I, o sigui, ha «fragat» molt no? Perquè ha sigut la primera vegada que la gent coneixia
528 sirians, que coneixia gent que venia de conflictes i hi ha hagut una empatia enorme amb la gent
529 que ha, perquè és Síria, vull dir no és Àfrica, no és un Sudan, no és [inintel·ligible], no és
530 República Centreafricana, etcètera, etcètera; sinó que pot haver-hi una empatia molt gran amb
531 la gent que venia i això ha «fragat» molt, i hi ha hagut una conscienciació súper bèstia del que
532 són la gent que ha anat als camps, «hosti» que ha vingut a fer coses, les noves tecnologies, tot
533 l'entorn que s'ha donat. Jo crec que han sigut súper positives aquestes campanyes, vull dir, ens
534 han obligat també molt a treballar molt i hem desemmascarat també molt quines eren les
535 polítiques que no estaven funcionant bé fins ara. Vull dir que hem tingut molta gent, diguem-
536 ne... el què passa també es que hi ha hagut un, va haver-hi un tema a les "manis" del febrer, la
537 "mani" aquesta del febrer, que realment, vull dir, tanta gent no, hi havia molta gent que va, hi
538 havia un tema relacionat amb el tema nacional i amb el tema independència. «Si fóssim
539 independents ho fariem millor...» que va desvirtuar una mica el missatge *Casa nostra*, *casa*
540 *vostra* crec jo. I que l'han convertit ara en un «algo» una mica molt més residual i amb molta
541 menys força del que havia tingut quan era un moviment tan transversal saps? I que no sé si
542 podran recuperar-lo. Però «bueno», espero que sí. Però... perquè són necessaris no? Però vull
543 dir, tota aquesta gent que ja porta anys aquí, «curren-s'ho» i "tal i qual", per ells ha sigut un
544 "manada d'aire fresc" no? I també hi ha una competència, diguem-ne, a l'hora de recursos i a
545 l'hora dels missatges no?
546 E: Com es valora des de tot l'Ajuntament aquest moviment a favor de...?
547 IG: Per nosaltres és perfecte! Vull dir es que coincideix perfecte amb, diguem, amb l'ideari i la
548 posició política de l'Ajuntament. Vull dir si s'estava a favor, el que passa es que hi ha hagut una
549 manipulació, hi ha hagut intents de manipulació també política, però «bueno»...
550 E: Com afecta la conjuntura, la situació actual amb tot el tema de la independència a voler
551 articular aquest model?

552 IG: A nosaltres ens costa, ens costa diferenciar el missatge de que nosaltres som una ciutat i no
553 som l'Estat, no som tot el... i ens costa, clar, moltes perquè són des de l'Estat són «para joder a
554 los catalanes», quan en el fondo nosaltres hi veiem, ens veiem abocats també moltes vegades a
555 aquesta reaccions, vull dir. A nivell internacional, tothom em pregunta i tothom sap
556 perfectament qui és Barcelona i què fa Barcelona i què fa Catalunya i qui és Catalunya. Vull dir,
557 no hi ha... però a nivell espanyol ens costa molt dissociar, la veritat. I ens costa molt que, per
558 exemple, l'arribada de recursos no estigui vista com alguna cosa relacionada amb el procés i
559 amb Catalunya i «tal i qual» no? Que no estrictament urbana. I a això s'han d'ajuntar altres
560 necessitats que estem fent aliats de ciutat a nivell estatal també per reclamar, diguem-ne, que
561 això és un tema que ens afecta a totes les ciutats de l'Estat no? I no només a les catalanes. I
562 està costant no? I és un moviment molt més urbà i és un moviment molt més també de més de
563 les ciutats del canvi també no? Que tenim una altra... S'ha polititzat bastant també tot plegat eh.
564 Vulguis o no vulguis.

565 E: Ja.

566 IG: En aquests dos nivells no? Diguem les temes «podemitas» com "el Estado", PP, el moviment
567 no? «Indepe» amb la ciutat contra les ciutats que no són «indepes», «bueno», hi ha hagut aquí
568 una mica també de sobre...

569 E: Perquè això té molta càrrega nacionalista, creus tu, la crida aquesta de...?

570 IG: En va tenir bastant, no ara ja no eh. Ara ja no és tanta càrrega, però vull dir, en va tenir
571 molta. A veure... No és normal que a les manifestacions en què érem 5.000 persones reclamant
572 vies segures sis mesos abans de la gran mani, es converteixi amb una mani de 200.000
573 persones. Vull dir, no hi ha una coherència, diguem-ne, hi va haver una campanya de
574 comunicació boníssima i va haver-hi una campanya, diguem-ne, de lobby boníssima. Però va
575 ser molt... Quan va entrar l'assemblea, quan va entrar a gestionar també aquesta història va ser
576 com bastant desvirtuadora. És la meva opinió, vull dir, no sé si se la comparteix algú més però
577 jo crec que ha influït molt també en aquest tema. I la demostració és que ara ha baixat molt. Ha
578 baixat moltíssim. Vull dir, sempre diré, jo sempre dic «jo sempre crec que la batalla del relat i la
579 ètica no l'hem guanyat «ni pa'tras». Ni la política tampoc».

580 E: Molt interessant. Bueno pues això és tot.

581 IG: Bueno, espero que t'hagi sigut útil.

582 E: Sí, m'ha sigut útil. I moltes gràcies.

583 IG: De res home.

ENTREVISTA B. PERFIL SOCIAL

Fitxa d'entrevista B	
Entrevistat/da (acrònim) i correu de contacte	Martín Habiague (M). martinh@mescladis.org
Posició dins l'organisme o entitat	Fundador i director de l'entitat
Organisme o entitat	Espai Mescladís
Data i hora de l'entrevista	Dimarts 24 d'abril de 2018, a les 11:30h
Lloc de l'entrevista	Espai Mescladís: c/ Carders nº 35, El Born, Barcelona
Durada de l'entrevista	57 minuts i 8 segons

Transcripció entrevista B

1 E: (...) Transcribir correctamente. Vale, en primer lugar, ¿podrías presentarte a ti mismo y
2 explicarme un poco qué trabajos “desenvolupas” aquí en la organización?

3 M: Eh Martín Habiague, director de Mescladís y coordinador del proyecto en general.

4 E: Vale, ¿me podrías explicar así brevemente tu trayectoria profesional hasta ahora mismo, hasta
5 este momento?

6 M: Eh, sí, eh, bueno yo crecí en Argentina. Estudié Sociología y esto trabajé en empresas de
7 tecnología. Implementación de sistemas y todo lo que tiene que ver alrededor de la
8 implementación de sistemas. Lo que es cambio organizacional, de estrategia y demás. Esto lo
9 hice en Buenos Aires y en Londres y en Bruselas. En Bruselas viví... en Bélgica viví nueve años,
10 hasta el 2004 que me vine aquí a Barcelona. Me vine a Barcelona con un sabático desde Bélgica,
11 para de alguna manera reorientar mi vida profesional. Yo hacía voluntariado con proyectos de...
12 con migrantes en Bruselas. Entonces quería hacer algo en tema migración. Siempre consideré y
13 considero que la calidad de una democracia se mide en la manera en cómo tratamos a las
14 minorías y hay un enorme trabajo a hacer para tener una democracia en la cual uno se sienta
15 satisfecho desde este punto de vista. A años luz estamos de ese nivel de satisfacción. Entonces
16 luego de esa experiencia haciendo voluntariado me vine aquí pensando en qué podía hacer, cómo
17 podía col... combinar mi vida profesional con mis inquietudes personales y bueno fue así que
18 empecé a armar Mescladís y bueno desde entonces aquí estoy.

19 E: ¿Por qué tú fundaste Mescladís?

20 M: Sí.

21 E: Vale. ¿Qué factores crees tú que pueden llamar a una persona a buscar refugio en España y
22 más concretamente en Cataluña?

23 M: Los factores son múltiples y variados. Hay desde, situaciones que nosotros podemos definir
24 como refugiados que huyen por situaciones de violencia o personal o general, sabiendo que, para
25 los que llegan no necesariamente lo saben, pero bueno la Convención de Ginebra se ha
26 convertido en papel mojado. Sólo basta ver cuáles son las estadísticas de refugiados rechazados,
27 que si no me equivoco es casi de ocho sobre diez. Emm, y en algunos casos, en algunos países,
28 este rechazo se da automáticamente sin ni siquiera analizar las condiciones, particularidades o
29 se dan rechazos en función de lógicas que no son las lógicas del caso individual sino que van
30 tirados de... por otros motivos. Y luego tienes la migración económica, gente que intenta
31 buscarse un mejor porvenir. Nada nuevo ¿no? Es lo que hicieron todos mis abuelos europeos
32 cuando se fueron a Argentina en la época en qué cincuenta y cinco millones de europeos se iban
33 para América. Así que esto de nuevo no tiene nada. Y luego hay motivos varios, hay experiencias
34 personales o gente que se enamora qué sé yo, hay muchos motivos. En un mundo perfecto uno
35 se enamoraría o quisiera vivir una experiencia o tendría una necesidad y se movería y de un lado
36 a otro y conseguiría su trabajo, pero como estamos muy lejos de vivir en ese mundo perfecto en
37 el cual tú te puedes buscar la vida y enriquecer a la sociedad a la que llegas, incluso tu sociedad
38 de origen como es el caso con las migraciones en general y vivirlo de una manera normal...
39 Bueno hoy en día tienes, te ves forzado a pasar por odiseas ¿no? Pero los motivos son múltiples
40 y si sólo veo en nuestros alumnos y alumnas, tenemos sobre todo estos dos casos que te
41 mencionaba: quienes escapan de situaciones de violencia y quienes escapan de situaciones de
42 hambre o violencia social ¿no? Que es otra situación de violencia.

43 E: Vale, com...

44 M: Que muchas veces está generada desde Europa qué sé yo, yo conozco muchos senegaleses
45 que se dedicaban a la pesca artesanal y con los barcos [inintel·ligible] que están delante de sus

46 aguas hoy en día ese trabajo ya no les rinde más. En lo cual nosotros tenemos mucho que ver,
47 en haber quitado ese recurso y esa posibilidad, incluso con el “damping” que se hace con... no
48 sé, gente que se dedicaba a la cría de pollos y van los pollos por debajo del nivel de mercado,
49 que vienen subsidiados por el modelo de producción que hay en Europa. Tienes muchas
50 situaciones digamos que están fundadas en relaciones comerciales totalmente desiguales que
51 generan exclusión, desigualdad y fuerzan a distintas poblaciones a tener que buscarse el pan en
52 otro lugar ¿no? También importante, y tú en tu trabajo seguramente lo sabes... en general hay
53 como una idea errónea, porque en esto de las migraciones está lleno de ideas erróneas y “malos
54 entendidos”, de que a mayor pobreza mayor migración y eso no es así, sino que los países que
55 más migran son los de ingresos medios, Méjico, Marruecos, Turquía... no son los países más
56 pobres. Y dentro de las poblaciones, tampoco son las poblaciones más pobres porque tu
57 necesitas recursos para migrar, si no tienes recursos no migras. Entonces eso creo que es un
58 factor interesante a tomar en cuenta. A veces hay como una idea... a bueno si desarrollamos y
59 hacemos cooperación al desarrollo y por ejemplo desarrollamos países pobres africanos
60 pararemos la migración y eso no es cierto. La migración aumentará en esos casos. Lo que hay
61 es una idea totalmente manipulada y errónea de lo que la migración significa, porque si no
62 hubiese migrantes desde el punto de vista económico habría que inventarlos. Pero esto no... esto
63 se esconde, no, se manipula, se utiliza con los fines con los cuales se utiliza pero se oculta la
64 verdad. Si no, claramente se aplicarían otras políticas.

65 E: ¿Por qué con qué perfil os encontráis aquí en Mescladís? ¿Con qué tipo de perfil
66 socioeconómico?

67 M: Tenemos desde chavales que pueden haber venido como “menores no acompañados”
68 porque trabajamos con organizaciones que trabajan con MENAS, como EICA, ADSIS, que
69 trabajan aquí en el barrio. Trabajamos también con organizaciones que trabajan con refugiados,
70 por lo que te decía, la mayoría son rechazados, entonces cuando tu eres rechazado te encuentras
71 en la peor situación posible, no puedes volver por buenas o malas razones a tu lugar de origen,
72 pero tampoco te dejan quedarte. Entonces ahí se nos derivan de Comisión Catalana de Ayuda al
73 Refugiado, de ACCEM o de ACATI que trabaja con el colectivo LGTB se nos derivan y para
74 nosotros reciben el mismo tratamiento, por decirlo así, de cualquier inmigrante en situación
75 irregular. Que es hacer una formación que es lo que nosotros hacemos, para los más de ochenta
76 alumnos y alumnas que tenemos cada año...

77 E: ¿Cuántos?

78 M: Ochenta. Que es hacer una formación, hoy en día nosotros formamos en el sector hostelería,
79 como ayudantes de cocina y camareros. Estamos ahora armando un proyecto para formar en
80 otros oficios pero hoy en día nos dedicamos a eso. Y haciendo prácticas en empresa intentamos
81 que haya oferta de empleo regularizaciones por arraigo. La mayoría de nuestros alumnos están
82 en situación irregular.

83 E: ¿Por qué todos los alumnos son derivados de otras entidades?

84 M: No todos, tenemos siempre un cupo para quienes vienen del boca-a-boca, porque bueno no
85 somos muchas las organizaciones que trabajamos con colectivos en situación irregular. Entonces
86 bueno al final esto... circula. Y tenemos lista de espera. Pero nosotros damos prioridad porque
87 somos una organización muy pequeña a quienes vienen a través de otra organización porque eso
88 a nosotros nos da un respaldo, que hay un trabajo social detrás, ante cualquier eventualidad hay
89 quien pueda respondernos y eso nos facilita las cosas. Pero bueno como tenemos tanta demanda
90 de gente a través de conocidos y demás, siempre dejamos un cupo para quien viene por libre
91 ¿no? Para poder cubrir eso también.

92 E: Y desde el punto de vista de la... porque has dicho que son jóvenes ¿no?

93 M: Sí.

94 E: ¿Qué tipo de...?

95 M: No, no, no todos jóvenes, no. Dije por un lado jóvenes, por un lado organizaciones que trabajan
96 con refugiados, pues también colaboramos con Cáritas y otras organizaciones. Entonces no, varía
97 en edad, no tenemos un perfil determinado. Luego se puede dar que en un grupo o en otro, pero
98 no tenemos un perfil cerrado. Hay organizaciones que sí, que sólo trabajamos con jóvenes,
99 menores de veinticinco, menores de treinta, no lo sé. Nosotros no. Es más, nuestro ideal de grupo
100 en formación es un grupo diverso en cuanto género, en cuanto edades. Para darte un ejemplo
101 de esto, hace un par de años hicimos una formación sólo para MENAS, para “menores no
102 acompañados”, y hicimos sólo un ciclo y decidimos no hacerlo más así, porque le vemos más

103 valor y tiene más impacto poner a un chaval de dieciséis años con alguien que tiene treinta,
104 cuarenta... una mujer, un hombre...

105 E: ¿Y de procedencias también, o varían?

106 M: De procedencias son más o menos... representa un poco las tendencias migratorias que hay
107 en Barcelona. Entonces tenemos del Norte de África, Marruecos, Argelia. Tenemos del África
108 Occidental, Senegal, Mali. Tenemos de países Latinoamericanos que van fluctuando, Venezuela,
109 el último año muchos casos. También Centroamérica, de Asia ahora menos, en otra época
110 teníamos más. Paquistaneses ahora... ahora menos. Pero más o menos son esas, son los orígenes,
111 que es un poco, creo que refleja un poco cuáles son las tendencias que se van dando en general
112 ¿no? Y al final somos un pequeño reflejo de eso ¿no?

113 E: O sea ¿tú crees que el "Espai" refleja la diversidad de procedencias que pueden llegar a
114 Barcelona?

115 M: Sí. [sembla convençut]

116 E: ¿Totalmente?

117 M: Sí, de hecho creo que sí, tanto en la combinación en nuestro equipo, y alumnos y alumnas, sí.

118 E: Vale. ¿Por qué cuántas personas me has dicho que participan de...?

119 M: Nosotros en Mescladís somos creo que veintidós personas, trabajando en Mescladís. Aquí en
120 el "Espai" hay unas quince personas de las cuales la mayoría, doce, trece, son exalumnos y
121 alumnas, con distintos niveles de responsabilidad. Va desde el gerente de Mescladís que maneja
122 aquí proveedores y esto [el bar], que para nosotros es un espacio fundamental, porque es el
123 motor económico de nuestro proyecto y porque es la cara visible de nuestro proyecto, lo gestiona
124 Soly que fue alumno de Mescladís y es un pilar de nuestro proyecto. Nosotros hacemos también
125 para contratar, también parte de nuestra lógica... y tiene todo el sentido, porque bueno nosotros
126 no dejamos de ser un actor en el sector hostelería, también con una intencionalidad social, porque
127 nosotros sabemos que ser un actor reconocido en el sector maximiza el impacto social de nuestro
128 programa de gestión de itinerarios de inserción sociolaboral. Porque nos da un nombre en el
129 sector que luego facilita las contrataciones a partir de la idea de reconocimiento ¿no? Y también
130 porque demuestra un "saber hacer" más allá de algo que sea cerrado y que no sea visible. Pero
131 luego a parte nos permite contratar ¿no? Que también entra dentro de nuestra propia lógica.

132 E: ¿Y cuánta demanda podéis asumir?

133 M: En formación estas ochenta que te digo.

134 E: Porque has dicho que tenéis lista de espera.

135 M: Sí, claro. Nosotros formamos ochenta personas al año. El año pasado fueron más. Obviamente
136 contrataciones propias nos gustaría contratar ochenta personas y diría que seríamos la bomba
137 desde el punto de vista económico pero no es así. Nosotros hacemos todos los años
138 contrataciones a través de arraigos. Todos los años contratamos dos, tres personas, también
139 porque se va renovando, bueno cosas normales, o porque surgen proyectos nuevos. Por ejemplo
140 tenemos ahora dos personas en contratación que están vinculadas, en proceso de contratación
141 con arraigo, que están vinculadas a nuestra participación en el mercado callejeros. Nosotros
142 todos los sábados estamos en un "Mercat de Pagès", ahora una Pionera que es un proyecto que
143 se está armando en Poblenou. Entonces armamos un equipo y lo hacemos con, en este caso son
144 dos chicas que estamos regularizando su situación y que pasaran a formar parte de nuestro
145 equipo. Pero bueno eso tiene un límite, digamos, nosotros dependemos, para tener un pacto, en
146 la complicidad de empresas del sector, hoteles, restaurantes, que son quienes finalmente
147 contratan.

148 E: ¿Porque vuestro objetivo es contratarlos no?

149 M: Nuestro objetivo es regularizar... contratar y regularizar, sí.

150 E: Vale.

151 M: No nosotros, que nosotros de nuevo tenemos un límite al final ¿no? Número de personas que
152 trabajan e incluso una estructura que se mantiene, no es que tú la renuevas cada seis meses ni
153 mucho menos. Pero tienes un límite. Eso, la clave es esa, la clave... y es una clave que nuestros
154 alumnos entienden muy bien, que nosotros hacemos una formación, muy completa, lo más
155 completa que nosotros podemos. Tiene sus clases de inglés, sus clases de cultura gastronómica,
156 sus clases de teatro, sus clases de competencias transversales, de habilidades sociales, sus
157 clases teóricas, su parte práctica... Pero eso, digamos donde realmente te da una oportunidad
158 es cuando se abre esa puerta para ir a hacer una práctica para una empresa ¿no? Ponerte a
159 prueba, darte a conocer, meterte en una red y que eso te dé la posibilidad de una oferta de

160 empleo. Hoy en día si esa puerta nosotros no la abrimos, por ejemplo proyectos que hacemos
161 nosotros, para alguien en situación irregular es prácticamente... si no imposible muy difícil.
162 Desde... gracias a Zapatero [expresidente socialista], antes de irse puso multas de 15.000€ para
163 quienes tienen trabajando a alguien en situación irregular. De 15.000€ a 50.000€, 15.000€ es la
164 mínima. Entonces claro, poca gente toma el riesgo de dar cobertura, de alguna manera, a alguien
165 que se encuentra en esa situación. Porque si tú lo haces por, incluso tienes trabajando en
166 situación irregular a un nacional, la multa son 900€, pero de 900 a 15.000, la diferencia puede ser
167 muy grande. Una te hunde y la otra puede ser asumible. Entonces bueno la situación para la
168 persona que está en esa situación es sumamente difícil.

169 E: Porque ¿qué objetivos así a nivel macro persigue el "Espai"?

170 M: Nosotros tenemos tres objetivos con los cuales también vamos trabajando convenientemente.
171 Que son los tres objetivos o áreas en las cuales Mescladís trabaja. Uno es el desarrollo de
172 itinerarios de inserción sociolaboral que es lo que llamamos el programa *Cuinant Oportunitats*,
173 por este que te digo por el cuál formamos a ayudantes de cocina y camarero. Y ahora estamos
174 con el proyecto de cerveza y con lo cual tendremos haciendo una cerveza artesanal, una escuela
175 de cerveza detrás con todos los trabajos vinculados a la producción de cerveza, para ampliar el
176 rango de oficio y formar desde... en procesos desde producción industrial que van más allá de
177 la cerveza, porque para hacer cerveza tú fermentas, y si tú fermentas también para hacer queso,
178 por decir algo, o vinos. Luego hay todo el tema de gestión de stock, toma de pedidos y demás,
179 que eso en general sirve, y luego la parte comercial, en esos ámbitos íbamos a estar formando
180 ya a partir de este año. Entonces eso es uno de los objetivos, digamos, es donde tú ves un cambio
181 concreto en una persona, que es vivir en exclusión a pasar a tener una vida normal. Vivir en
182 incertidumbre a tener una vida con ciertas, mínimo grado de certeza. Al menos la certeza de que
183 no te van a llevar al Centro de Internamiento de Extranjeros [CIE] y deportado, simplemente.

184 E: ¿O sea la vinculación a la integración social básicamente es a partir del trabajo?

185 M: Totalmente. Para nosotros es... nosotros somos muy, en ese ámbito somos muy específicos,
186 nosotros somos una formación pre-laboral para que tú en un plazo de tiempo muy muy corto
187 puedas acceder al mercado, tener un trabajo y si estás en situación irregular, regularizar tu
188 situación. O sea eso para nosotros es un objetivo clave y el Espai Mescladís es una herramienta.
189 Luego tenemos la escuela de cocina, en [ininteligible], que es dónde nosotros formamos a
190 nuestros cocineros, dónde hacemos distintas actividades, talleres, tenemos aulas, etcétera. Pero
191 digamos ese es uno de los objetivos claves. El otro objetivo tiene que ver el ámbito de desarrollo
192 comunitario, sensibilización, para tratar de poner nuestro granito de arena a cada barrial y
193 nosotros... la micro visibilización que nosotros tenemos, pero generar un cuestionamiento desde
194 la sociedad civil al modelo de gestión migratorio que es un modelo criminal, que asesina, que
195 tiene consecuencias humanitarias desastrosas, que excluye y que mata ¿no? 15.000 muertos
196 desde el 2014 hasta ahora en el Mediterráneo, víctimas directas del modelo migratorio hablan
197 por si solas... En realidad no hablan porque los tenemos en la invisibilización total y es lo que nos
198 permite seguir viviendo normalmente, porque no sabemos ni sus nombres ni sus caras ni sus
199 historias personales... Es, propio del sistema es mantenerlos en esa invisibilidad y habernos
200 anestesiado para que ya ni siquiera lleguen a los medios de comunicación ¿no? Se siguen
201 moviendo gente todas las semanas y ya ni siquiera son noticia. Por eso a nosotros nos parece
202 fundamental la visibilidad, contar historias, generar encuentros, trabajar desde las emociones,
203 quitar miedo a partir del contacto, a partir del cocinar juntos, a partir del conocernos, a partir de
204 facilitar el encuentro. Claro ahí hay todo una serie de trabajo que nosotros hacemos en ese
205 ámbito, donde para nosotros también este lugar es una cara visible, es un lugar donde nosotros
206 hacemos el intento de, a través de los colores, el buen sabor, el contacto con nuestro equipo y
207 con nuestros alumnos bueno, que pasen cosas ¿no? No es que le cambiemos la cabeza a la
208 gente porque eso no es posible... y aparte es lo más difícil que hay [ríe]. Einstein decía que era
209 más fácil modificar un átomo que un prejuicio, seguramente tenía razón, pero nosotros lo
210 intentamos ¿no? Con todas las dificultades que eso tiene ¿no? A veces tú sientes que avanzas
211 cinco pasos y de repente pasa algo y retrocedes quince ¿no? Es muy... es un terreno muy "soft",
212 muy... son tierras movedizas ¿no? Pero es fundamental hacer un trabajo y ser persistentes en
213 eso y luego el tercer ámbito que para nosotros es importante es la sostenibilidad. Digamos
214 también lo hacemos realidad aquí, a partir de generar nuestra propia economía. Nosotros
215 generamos más del 90% de nuestro presupuesto con nuestra propia actividad económica, para
216 todas las actividades que nosotros hacemos. Y eso lo hacemos, bueno, en base a que este lugar

217 es muy importante, hacemos caterings, hacemos distintas actividades. La sostenibilidad
218 medioambiental que también nos parece fundamental, bueno creo que es el gran desafío que
219 tenemos como humanidad. Y nosotros desde un lugar como este lo hacemos a partir de la
220 selección de proveedores que hacemos: si tú aquí vienes y tomas vino, lo hace la cooperativa La
221 Olivera; si tomas un helado es de La Fageda; si comes algo las verduras vienen de La Kosturica
222 o de payeses locales produciendo... siguiendo el proceso de agricultura ecológica, o sea que
223 intentamos poner esa coherencia al proyecto. Y eso son digamos las áreas en las que nosotros
224 nos movemos ¿no?

225 E: Porque el segundo objetivo de sensibilización... ¿las acciones son, digamos, más indirectas a
226 partir del trabajo o...?

227 M: Sí, nosotros, bueno en algunos casos podemos hacer discursos con la efectividad limitadísima
228 que eso tiene, pero nosotros tenemos muchos visitantes... hace un ratito tenía un grupo de
229 belgas, antes de que tu llegues... La semana pasada vinieron dos institutos: uno de aquí y otro
230 de Dinamarca. Bueno todas las semanas vamos teniendo grupos que nos visitan, con la excusa
231 de visitar un proyecto social, visible, con una cara bonita. Y eso está bien, pero bueno Mescladís
232 no tiene ninguna importancia, lo que tiene importancia son los temas que toca Mescladís. Es lo
233 que nosotros utilizamos siempre Mescladís como una excusa para hablar de los temas de
234 Mescladís. Y eso tiene que ver con sensibilizar y eso va más con el discurso, pero si no nosotros
235 lo hacemos a partir de... tratando de trabajar desde las emociones que es donde nosotros
236 creemos que puede haber un cambio real. Y cocinar juntos es trabajar sobre emociones, facilitar
237 momentos de encuentro, momentos de reflexión de distinta naturaleza, pero que se trabaje desde
238 un... desde las emociones, nosotros creemos que ahí puede haber un cambio real. Muy poco a
239 poco con todas las limitaciones del caso, pero consideramos que pasa por ahí mucho ¿no?

240 E: Interesante. Vale. Bueno has hablado un poco sobre cómo se financia el proyecto...

241 M: Sí.

242 E: Así que no te lo voy a volver a preguntar. ¿Qué código de conducta, o tenéis algún tipo de
243 protocolo que hagáis... que utilicéis entre los participantes?

244 M: Sí, nuestros alumnos y alumnas todos firman un convenio inicial, como un acuerdo en el cual
245 nosotros nos comprometemos a determinadas cosas y ellos también. Que eso marca digamos
246 las pautas, también forma parte de un sistema de becas, porque para nuestros alumnos el curso
247 es gratuito pero el curso no lo es. Nosotros desde que suena la alarma en la mañana empezamos
248 a pagar facturas, tenemos la luz, pagamos facturas... las neveras funcionan toda la noche,
249 bueno... Entonces tiene un costo y no es un costo menor para nada, el formar cocineros y
250 camareros, entonces nosotros eso lo transmitimos porque sino a veces se cae en el error de que
251 "bueno esto es gratis" y nosotros le damos mucho valor porque nosotros sabemos lo que nos
252 cuesta porque nosotros lo pagamos casi en su mayoría. Entonces nos parece importante
253 transmitir eso y también hacer un acuerdo ¿no? De qué es lo que cada uno espera de cada uno.
254 Nosotros... nosotros no le cambiamos la vida a nadie, no salvamos a nadie, nosotros simplemente
255 facilitamos algunas cosas pero nadie vive por ti, nadie se mueve por ti, nadie se enamora por ti,
256 o sea tú lo tienes que hacer por ti mismo. Entonces nosotros lo que hacemos es eso, damos cierta
257 facilidad, ponemos los mejores recursos que tenemos a nuestra disposición, pero es cada uno
258 que tiene que pelearla, es decir el colectivo te ayuda pero tú tienes que poner tu esfuerzo... sino
259 no funciona. Entonces eso lo hacemos claro, con esto que te decía, nosotros somos un dispositivo
260 muy preciso, formación pre-laboral. Nosotros no hacemos orientación al trabajo, hay recursos
261 que sí son de orientación ¿no? Casos de fracaso escolar, jóvenes, a ver haces un trato físico y
262 pruebas a ver qué es ser camarero, qué es ser cocinero, qué es hacer, arreglar bicicletas, qué es
263 hacer diseño gráfico, no sé. Para nosotros es... nosotros tú tienes que venir con la predisposición
264 a trabajar, en un plazo muy muy corto de tiempo, tú estar en el mercado. Y hacer uso del mercado
265 como la herramienta, que de alguna manera, normalice tu vida. A partir de tener un trabajo, una
266 situación regularizada, puedas alquilar tu casa ¿no? Una vida normal. Y es para eso, entonces
267 nosotros nos hemos especializado y focalizado en eso. Y en un sector específico que es
268 hostelería. Ahora ampliamos con cerveza pero a día de hoy esto es lo que nosotros hacemos
269 ¿no?

270 E: ¿Porque con qué tipo de conflictos os podéis encontrar?

271 M: ¿Con nuestros alumnos o alumnas?

272 E: O en la entidad en general.

273 M: ¿En la entidad? Eh... A nivel alumnado los conflictos, las situaciones pueden ser varias, pueden
274 ser cuestiones de vivienda, pueden ser... ¿no? Que muchas veces se nos ha dado y nosotros
275 somos una organización muy pequeña, no tenemos por ejemplo, no sé... pisos donde nuestros
276 alumnos... nuestro alumnado pueda encontrar cobijo. Entonces ahí tenemos que o delegar o...
277 enviar a alguna otra entidad, para que se haga cargo. O si hay una entidad referente detrás
278 hablarlo con esa entidad. A veces también se pueden dar situaciones de tensión a nivel conflictos
279 y demás, nosotros trabajamos con mecánicas de gestión de conflictos, porque bueno la hostelería
280 es muy intensa ¿no? Todos tenemos la maldita costumbre de comer a la misma hora, entonces
281 eso genera situaciones de estrés en...

282 E: Es muy personal el tema de la comida.

283 M: Claro ¿no?... entonces ahí tú tienes que estar... no es para cualquiera el oficio de cocinero o
284 el oficio de camarero, entonces nosotros preparamos para poder moverte en este ámbito. Pero
285 eso a veces, incluso dentro de una línea de formación puede generar tensiones. También porque
286 nuestros grupos son diversos y la diversidad plantea desafíos. Entonces este aprendizaje de vivir
287 juntos en la diversidad nos toca a nosotros también, y a nuestro alumnado también. No es que el
288 racismo sea propiedad privada de alguien, de un colectivo en particular, es algo transversal.
289 Entonces también se nos plantean ese tipo de desafíos con los cuales nosotros trabajamos,
290 poniendo en valor y aprendiendo. Nosotros nos demostramos curso a curso que es posible,
291 deseable e incluso con enormes beneficios ¿no? Nosotros mismos como organización nos
292 beneficiamos de nuestra diversidad. Nosotros en los veinte y pico que somos igual tenemos diez,
293 quince nacionalidades distintas y todos gestionamos y nosotros sabemos el beneficio que eso
294 tiene porque ver como distintas marcas culturales en las cuales nosotros nos movemos más allá
295 de que cualquiera es un individuo independientemente de la cultura que tu tengas detrás ¿no?
296 Sino caemos en esos simplismos. Pero, independientemente de eso, nosotros sabemos que
297 tenemos como distintas pautas, muchas veces, pero para nosotros eso es un "plus", nunca nos
298 es algo... que nos perjudica ¿no? Y yo creo que en general.

299 E: ¿Cómo valoráis desde la entidad la contribución a... bueno al bienestar a largo plazo o al
300 beneficio social a largo plazo, en el conjunto de la sociedad?

301 M: No sé si te entiendo...

302 E: ¿Qué tipo de impacto podéis valorar desde...?

303 M: Nosotros el impacto más directo que vemos en todo lo que hacemos es en el programa
304 *Cuinant Oportunitats* porque ahí tú cambias directamente una vida. Y tú lo ves ¿no? Alguien que
305 pueda haber estado estudiando con nosotros, estando en situación de calle, haciendo un esfuerzo
306 sobrehumano para levantarse temprano, darse una ducha, venir aquí, casi sin haber dormido...
307 y que luego hizo su práctica y que consiguió una oferta de empleo, regularizó su situación y el
308 cambio es hasta físico. Cambia la manera de mirar, el contexto marca tanto que el cambio es...
309 enorme. No... Es difícil hasta de explicar con palabras, es enorme, en todos los sentidos ¿no?
310 Una manera de posicionarse ante la vida. Entonces no hay nada más concreto y más medible
311 y más evidente que eso. Lo demás, por ejemplo lo que nosotros hacemos en el ámbito de
312 desarrollo comunitario, que hay que ir a una escuela, centros comunitarios, aquí en el barrio,
313 talleres y demás, ahí es más "soft", es más, lo que te decía antes, más difícil ver el impacto. A
314 veces tienes, no sé, hay diferentes indicadores, en algún proyecto, alguien que te da la brasa y
315 te dice "Mira Martín, no pienses que lo de enriquecer mi mirada...", bueno, esas cosas, pero no
316 deja de ser un terreno muy, muy maleable, muy... que dependiendo de determinadas
317 circunstancias puede evolucionar de una o otra manera ¿no? En cambio el hecho de regularizar
318 tu vida, de no tener miedo en el cotidiano ¿no? Yo siempre uso el ejemplo de Barcelona, bueno,
319 Barcelona es una ciudad que uno puede decir que de alguna manera, hay gente que no le gusta
320 el fútbol obviamente y por suerte, pero es una ciudad futbolera. Por tradición, por tener el Barça,
321 etcétera. Entonces bueno juega el Barça, mucha gente, muchos vecinos y vecinas están
322 contentos, pero si tu estás en situación irregular tú lo vives... mal porque está lleno de controles,
323 el centro del metro, tú te mueves con cuidado... porque tú puedes terminar en un Centro de
324 Internamiento de Extranjeros. Esa misma noche. Entonces esas son las paradojas de nuestra
325 sociedad ¿no? Hay gente que vive con derechos y gente que está viviendo aquí sin derechos. Yo
326 siempre utilizo esto porque lo de "sinpapeles" es como un eufemismo ¿no? Que oculta una
327 realidad y el tema migración está lleno de eufemismos ¿no? Que si hablamos de "fronteras
328 externalizadas", que suena de puta madre, o suena así muy profesional y muy técnico y en
329 realidad es financiar estados terceros para que violen derechos humanos en nuestro nombre,

330 eso es un título más largo, es menos seductor que "fronteras externalizadas" pero es mucho más
331 descriptivo de lo que es en realidad. Entonces le pagamos a Marruecos o a Turquía para que
332 mate en nuestro nombre. Entonces, nada, yo creo que donde nosotros realmente tenemos un
333 impacto es en el programa *Cuinant Oportunitats*, que es la base de nuestro proyecto.

334 E: Y así, en general, ¿cómo valoras...?

335 M: Es un parche ¿eh? No cambia nada. Nosotros somos un mero parche ¿no? Te lo digo porque
336 a mí se me ha cuestionado "vosotros sois un parche, reproducís el sistema", sí, nosotros somos
337 un parche, pero nosotros sabemos el valor que tiene un parche. Es eso.

338 E: [risa]

339 M: Otros podrán cambiar el sistema y ojalá, pero nosotros con estos parches sabemos el valor
340 que tienen.

341 E: ¿Y cómo valoras tú el despliegue de las políticas locales en favor de la interculturalidad desde
342 la ciudad, desde el ayuntamiento?

343 M: Yo creo que des del ayuntamiento se ha, con sus más y sus menos como en cualquier lugar,
344 se ha hecho un trabajo interesante y se viene haciendo un trabajo interesante con una vocación
345 transformadora y con una mirada generosa. Con los límites que luego se tiene a nivel
346 ayuntamiento, qué sé yo, tú quieres a nivel ayuntamiento hoy cerrar un *Centro de Internamiento*
347 *de Extranjeros* y entonces lo intentas cerrar porque no cumple una determinada normativa, pero
348 luego se aplica o no se aplica. Tú puedes querer a nivel ayuntamiento dar un carné de identidad
349 para aquellos que están en situaciones irregulares se sientan protegidos y no puedan ser luego
350 enviados a un *Centro de Internamiento de Extranjeros*, pero eso también presenta luego
351 dificultades... Luego hay un trabajo a través del área de interculturalidad y demás con
352 participación de entidades y de la sociedad civil y con una, facilitando la relación entre la sociedad
353 civil y entidades y la administración...

354 E: ¿Tú crees que se facilita esta interacción?

355 M: Yo creo que se intenta. Luego, hay más y menos, hay mayor o menor posibilidad, pero yo creo
356 que hay un intento genuino. Incluso te diré, mira a nivel catalán, tanto a nivel Cataluña como a
357 nivel Barcelona, a nivel ciudad... hay un y esto se ha entendido y esto ya des de hace años, que
358 por ejemplo en el perfil de usuarios que nosotros tenemos que son gente [*ininteligible*], que es
359 mejor hacer algo que hacer nada y esto no siempre se entiende en las administraciones, al
360 contrario. Y en otros países incluso se perseguiría un proyecto como Mescladís. Nosotros
361 abiertamente hablamos del trabajo que nosotros hacemos, tanto con los medios de comunicación
362 como con la administración misma, que sabe el trabajo que nosotros hacemos des de aquí. No
363 es que nosotros lo ocultamos, andamos con máscaras para trabajar en lo que hacemos. De
364 hecho, tenemos apoyo en público, en subvenciones de la Generalitat para formar gente en
365 situación irregular, en un programa dedicado sólo a entidades que trabajan sólo con colectivos
366 en situación irregular que ni siquiera sale a concurso de la manera que otros proyectos, para que
367 no sea bloqueado des de Madrid.

368 E: Uau.

369 M: Entonces, digamos, aquí sí hay una sensibilidad que yo he notado pues en estos catorce años
370 que llevo con Mescladís, mucha gente en la administración... podrán cambiar los políticos pero
371 hay gente, técnicos y demás, que continúan, y esa sensibilidad está ahí. Entonces eso da lugar a
372 casi hasta que te permitan hacer *lobby* de alguna manera como entidad y a influir y a influirnos
373 mutuamente ¿no? Luego las limitaciones están ahí, de toda índole, muchas veces son limitaciones
374 de recursos, otras veces son limitaciones de competencias y otras veces son limitaciones de falta
375 de imaginación, que también. Y luego hay administraciones más sensibles y menos sensibles,
376 eso también.

377 E: ¿Y tú crees que pone en valor entonces estas diferentes culturas?

378 M: Yo creo que hay un intento de poner en valor, de sobrepasar el modelo asimilacionista que
379 está tan presente en la construcción mental de la gente ¿no? La gente asume que un migrante
380 bueno es un migrante asimilado, integrado en cuanto a asimilado ¿no? Nosotros incluso
381 rechazamos el término integración porque nos parece casi un término unidireccional. "Yo
382 *inmigrante, vengo y me integro*" y es como que tengo de formar parte de un batido de frutas, en
383 cambio una macedonia es más interesante cómo tal, alguien me usó esa figura y me pareció más
384 interesante. Y la macedonia es una inclusión. "Yo *vengo y me incluyo, con mi personalidad. Me*
385 *acomodo*", en un acomodo... Este concepto de acomodación que, por ejemplo, también se utiliza
386 en ciencias sociales, para analizar esto que es donde tanto la sociedad de acogida como quiénes

venimos de afuera cambiamos en este proceso. Es una descripción obvia de lo que es la realidad, el asimilacionismo es imposible, yo no dejo de ser quién soy porque migre. Mi abuela fue asturiana toda su vida, habiendo ido con 16 años a Argentina y habiendo muerto con 84 y no dejó nunca de ser de Asturias. Y nadie se lo reclamó. Y hubiese sido una absurda reclamación porque superaba sus capacidades. Y aparte porque era el valor que ella aportaba. Así como mi abuelo que era vasco y los otros que eran italianos, al final, eran lo que terminaban aportando a la sociedad a la cual llegaban. Y en esta interacción cambiaron ellos y cambió la sociedad y eso es lo que pasa normalmente. Pero des de ciertos discursos de una idea de identidad congelada, que si fuera como una especie de foto que tú sacas, una identidad y de una presencia... idea de preservación de ciertos valores identitarios y demás se hacen estos discursos asimilacionistas que no, que sólo sirven para aplicar y generar políticas de rechazo, nada más. No tienen otra finalidad ni otra deriva, porque aparte es imposible. Y yo entiendo que des del ayuntamiento esto se entiende.

E: Vale. ¿Qué alternativas crees que pueden mejorar vuestro impacto en el futuro? ¿Qué cambios?

M: La libre circulación de personas. Eso es...

E: [risa] Poco ambicioso.

M: Sí, pero a mí me, no deja de asombrarme de manera mayúscula que no haya un sólo partido político, que con 15.000 muertos en el Mediterráneo des del 2014 hasta ahora, asesinados por este sistema y estas políticas migratorias que aplicamos aquí, no esté cuestionando de raíz el sistema migratorio europeo, el sistema migratorio español.

E: Es que ningún partido aquí ni en...

M: Ni en Europa.

E: Que yo...

M: No, por eso. Yo hablo des de aquí porque digo "bueno acá...", uno está aquí ¿no? No digo Francia está a años luz de ser un modelo de cualquier cosa, pero incluso dentro del mundo académico ¿no? Que tú vienes del mundo académico, yo no sé dónde está el mundo académico en Cataluña y en España. El mundo académico que no trabaja para la academia, digamos, para generar *papers* que terminan en la academia, nacen en la academia y mueren en la academia. Eso es la muerte de la universidad. La universidad está para ser una herramienta transformadora de la sociedad. La universidad no tiene presencia en, hoy día, en los medios de comunicación, en los ámbitos políticos, en ámbitos de transformación real... No conozco a nadie de la academia que dé voz a la posibilidad de alternativas a un modelo que no funciona, que genera disfunciones que es el modelo actual. No funciona porque los migrantes siguen llegando y van a seguir llegando. Es un sistema que simplemente está para alimentar a la empresa armamentística y de seguridad, que es la que está detrás de este modelo criminal que es el que tenemos hoy en día, que es el del *Frontex*, y de las políticas que se están aplicando. Sí, de momento, sirve de excusa para las administraciones para esconder sus incapacidades, intereses oscuros, para no hacer frente a los problemas que nosotros tenemos como sociedad. Entonces se utiliza la migración como chivo expiatorio y herramienta de manipulación, se miente descaradamente sobre el tema de los migrantes... Aquí es una práctica global, falta ver a Sigmund Bauman [*sociólogo*] para entender cómo se utiliza como una herramienta de manipulación masiva... Y a mí me asombra que por ejemplo en el ámbito académico no esté, en el mundo político no se esté cuestionando, no hay hoy día, salvo de algunos proyectos de la sociedad civil que hablan de esto y que lo plantean pero como una necesidad objetiva, como vamos a plantearnos otro modelo porque este no funciona. No cumple la promesa que supuestamente debería cumplir que es: estamos gastando un dineral en dinero para que la gente no venga y la gente sigue viniendo. Entonces ahí, no funciona. Pero aparte no sólo [*ininteligible*], una crisis humanitaria y de gente muerta asesinada que es bestial. Entonces no sé, es como vivir en una paradoja dónde aplicando la ley violas Derechos Humanos y lo que nos planteamos aquí en Europa, Teresa May por ejemplo, es cambiar el tema de los Derechos Humanos, no sacar al Reino Unido de los acuerdos que hay en los Derechos Humanos para poder luego violar la ley tranquilamente. Lo que se debería plantear es un cambio en leyes, en mecánicas, en un sistema migratorio que se nos presenta como ahistórico. Llevamos cuarenta, cuarenta y pico de años con este sistema migratorio actual, que no es ahistórico, es histórico. Hasta mediados de los setenta los senegaleses se iban, hacían la cosecha en Francia y volvían a Senegal ¿no? Había circulación de personas. Hoy en día se nos presenta este modelo como ahistórico, como el único modelo posible para gestionar nuestras

sociedades de manera organizada. Y en realidad lo que genera es una profunda desorganización, con concentración de poblaciones en determinados lugares, incluso con una manipulación en cuánto a percepción ¿no? Y yo no digo que la migración no presente, el tema migración no presente desafíos, no sea un tema importante, que lo es. Primera, nos visitan todas las semanas gente ¿no? Yo siempre hago esta pregunta, tú siendo socióloga es interesante... Yo siempre hago esta pregunta y les digo que me digan cuál es, la primera cosa que les viene a la cabeza, el porcentaje de migrantes internacionales sacando la migración mundial ¿no? Somos unos siete mil millones, yo digo: ¿cuál es ese porcentaje? Primero les pido definir migrante internacional, ¿qué es migrante internacional? Porque también hay muchos errores en la concepción de lo que es un migrante internacional. Yo digo, "*¿mis abuelos era migrantes internacionales no?*" Una señora que nació en Asturias, en [pueblo], migró a Buenos Aires, se instaló en Mercedes, [ininteligible], hizo toda su vida ahí... Es claramente una migrante internacional. Mi padre que era hijo de dos migrantes no es un migrante internacional: nació en Argentina, murió en Argentina. Porque a veces esto, uno puede ser migrante de segunda generación, de tercera generación, no sabe cuándo termina ¿no? Entonces, mi padre, que murió hace poco, era más argentino que el tango, pero era hijo de dos migrantes. Entonces el ya no contaba en esta estadística. Pero si nosotros sacamos una foto hoy... En el siglo XIX era un 5% de la población mundial. Hoy en día cuando pregunto a ver qué es lo que dicen, las respuestas varían entre un 10% y un 80% ¿no? La respuesta que nos dan, que me dan. Y el número es 290 millones, una cosa así, la foto de hoy... Que en 7.000 millones hacen un 3,46% de la población mundial: la mitad son migrantes sur-sur y la otra mitad son migrantes sur-norte. Luego hay un número similar de migrantes, y mayor, de migrantes internos, ¿no? dentro, que sé yo, hay pues 7 millones en China nada más de migrantes del campo a la ciudad. Y ese 3% ha sido bastante estable en las últimas décadas ¿no? Es un porcentaje que ha variado muy poco. Lo cual no quiere decir que esto no presente desafíos, yo no estoy diciendo [ininteligible]. Pero sí lo ponemos en perspectiva, estamos hablando de ese porcentaje, bueno, creo que entenderíamos incluso mejor el nivel de manipulación que hay detrás de esto. Y esto no quiere decir que no vaya a incrementarse enormemente porque sólo por cuestiones de cambio climático se esperan 200 millones más en la próxima década. Y si hay 280-290 ahora imagínate 200 lo que representa, es enorme. Pero pone las cosas en perspectiva y luego si tú lo analizas des del punto de vista de impacto económico, en cuánto a innovación, generación de empleo, creación de empresas... es de nuevo lo que te decía antes: si no hubiese, los tendríamos que inventar. Mira hay un informe de *La Caixa* 2011 analizando el desarrollo del Estado del Bienestar en España, que claramente los analistas explican cómo no hubiese habido desarrollo del Estado del Bienestar sin la aportación de la población migrante. Yo te doy el caso de España, el caso de Francia, caso de Reino Unido, Estados Unidos, dónde tú lo veas ¿no? Estuve en Hamburgo porque nos invitaron como un caso de estudio y demás, como una buena práctica a un congreso y ha estado la representante de inmigración de Atlanta y daba todos los datos económicos de la zona de Georgia, en Estados Unidos ¿no? En cuanto a creación de empresas, números de, gente contratada por empresas fundadas por migrantes, toda la economía que está vinculada al sector migrante... y es enorme digamos, y el beneficio es mucho mayor de lo que al final el migrante saca de su Estado Social ¿no? Pero en el estudio de *La Caixa*, los analistas expresaban su sorpresa porque esta información que para ellos era evidente ahí, y cuantificada, esa información no llega a los medios de comunicación decían. Y por lo tanto, no llega a la gente y la gente en realidad tiene una sensación, una percepción de que los migrantes estamos aquí para poner en peligro tu bienestar cuando es exactamente lo opuesto, garantizan tu bienestar ¿no? La semana pasada, titular de La Vanguardia, una foto ¿no? Fondo Monetario Internacional pide a España flexibilizar sus políticas migratorias, porque para mantener el sistema de pensiones, se necesita una entrada de X número de migrantes cada año y demás, y que con este sistema de políticas migratorias, no es posible.

#00:46:54#

ENTREVISTA C. PERFIL TÈCNIC-ADMINISTRATIU

Fitxa d'entrevista C	
Entrevistat/da (acrònim) i correu de contacte	Àngel Miret Serra (A). marlen.niubo@gencat.cat
Posició dins l'organisme o entitat	Coordinador del Comitè
Organisme o entitat	<i>Comitè per a l'Acol·lida de les Persones Refugiades, Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania</i>
Data i hora de l'entrevista	Dijous 10 d'abril de 2018, a les 10h
Lloc de l'entrevista	Seu de la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania (c/ Calàbria, 147)
Durada de l'entrevista	56 minuts i 29 segons

Transcripció entrevista C

1 E: Podries presentar-te a tu mateix breument i explicar quines tasques desenvolupes a la
2 Secretaria, al Comitè?

3 A: Bueno es que clar tot això és això, Àngel Miret Serra, sóc el coordinador del *Comitè per*
4 *l'Acol·lida de les Persones Refugiades*, no sé si saps què és el *Comitè*...

5 E: Ara t'ho pregunto, si m'ho vols explicar.

6 A: Doncs «bueno» el *Comitè* és una cosa bastant complexa. És un organisme que es crea el 2015
7 que el plenari està constituït per tres blocs: el primer bloc és el bloc de la Generalitat i per tant hi
8 són representats tots els departaments de la *Generalitat*. El segon bloc... en la mesura que la
9 Generalitat estima que l'àmbit del refugi és un àmbit que integra qualsevol de les seves polítiques,
10 no solament les d'acollida, sinó els àmbits també cultural, de salut, educatius, etcètera; i per tant
11 tots els departaments. El segon àmbit [bloc] és l'àmbit municipalista on hi són representades la
12 *Federació* i l'*Associació de municipis*, les quatre diputacions provincials, el *Fons Català de*
13 *Cooperació* i l'*Ajuntament de Barcelona*. I el tercer àmbit és l'àmbit diguem-ne de les entitats
14 socials, on t'hi són representades d'una banda totes les entitats que tenen conveni amb l'Estat per
15 desenvolupar el programa global de protecció, de l'Estat espanyol, i altres moltes entitats que
16 sense finançament diguem-ne de l'Estat, tenen una activitat diguem-ne de treball o de
17 coneixement o d'entorn en relació a les persones refugiades. El presideix la consellera o conseller
18 de *Treball [departament]*, avui empresonada, i aquest és el plenari. Després, del plenari en deriven
19 vuit grups de treball, per àmbits temàtics, diguem-ne des de l'àmbit de sensibilització, l'àmbit
20 jurídic, l'àmbit de salut, l'àmbit de gent gran, etcètera, fins a vuit. On hi participen unes vuitanta
21 entitats, aproximadament. I finalment hi ha la part més operativa, diguem-ne, que és l'estructura
22 orgànica que hi ha en el si del propi departament. Aleshores el coordinador és qui coordina
23 diguem-ne, l'expressió ja dóna prou explicació, tant les estructures pròpiament orgàniques que
24 són les persones que estan en aquí [a la seu de la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania]
25 com el plenari del Comitè, com els grups de treball. Aquesta és una mica la configuració.

26 E: D'acord. Podries explicar breument la teva trajectòria professional fins al moment present i
27 «bueno» com valors la teva experiència així breument al *Comitè*?

28 A: Bueno la meua trajectòria és molt llarga. Jo sóc funcionari de la *Generalitat*, he estat professor
29 de la *Pompeu Fabra* durant setze o disset anys, de l'*Autònoma de Barcelona* durant dos o tres,
30 de l'*Abat Oliba*... He estat treballant com administrador judicial de l'*Audiència Nacional* a Madrid,
31 he treballat com a gerent a l'*Ajuntament de Barcelona* a l'àrea de *Qualitat de Vida, Igualtat i*
32 *Esports*, Secretari General de *Funció Pública*, Secretari General d'*Immigració*...

33 E: D'acord.

34 A: Subdirector general de coordinació del *Departament de Salut*, etcètera. Bueno, diguem-ne una
35 llarga trajectòria, des del punt de vista més privat pertanyo i sóc membre de diversos patronats,
36 com ara, sempre vinculats al món cristià, com *Cristianisme i Justícia*, *Justícia i Pau*, *Cristianisme*
37 *Segle XXI*, etcètera.

38 E: D'acord. Bueno has explicat quina és l'estructura una mica del Comitè.

39 A: Sí.

40 E: Però quines són les seves funcions?

41 A: Bueno les funcions venen recollides a la normativa, és a dir que per dir-ho d'una forma
42 formalment correcte, et mires el què diu l'ordre de creació. Jo ara no recordo el que... depèn no?

43 Vull dir, depèn també del Comitè, dels grups de treball i de les estructures orgàniques. Però
44 bàsicament el què pretén és, des d'una visió diguem-ne òmnicomprendiva, coordinar tots els
45 aspectes que fan referència a l'àmbit del refugi en el conjunt del territori català. Després cadascú
46 té la seva especialitat òbviament, el plenari determinarà els eixos estratègics, els grups de treball
47 els àmbits funcionals dels què s'ocupen i diguem-ne l'estructura orgànica el què pretendrà
48 sobretot és generar, diguem-ne, la maquinària que faci possible diguem-ne tot aquest engranat.
49 Bàsicament és això. Pretén ser el paraigües del refugi a Catalunya.

50 E: I quins objectius, quina és la filosofia darrere de la idea de crear un *Comitè* el 2015?

51 A: A veure hi ha objectius tècnics i objectius polítics. O sigui s'entén per...

52 E: Els polítics.

53 A: Són temes diferents. Bueno jo no tinc una, jo ocupo una plaça de lletrat i per tant de funcionari,
54 i per tant diguem-ne que a mi no em pertoca més que complimentar el què en cada moment el
55 govern determini. En el govern actual, que és el que jo m'he incorporat des del 2015, el que té
56 clarament és una vocació d'acollida, diguem-ne, d'incorporació comunitària plena de les persones
57 que venen a casa nostra amb condició, demandants de protecció internacional. I per tant, d'alguna
58 manera, el què es pretén és dotar al compliment normatiu de les convencions internacionals,
59 especialment les de Ginebra [1951], donar-les contingut real a la nostra societat catalana. I
60 d'alguna manera per tant incrementar notablement el nombre de persones refugiades acollides,
61 dissenyar un model propi que sigui millor, o més adequat al que nosaltres creiem que és pertinent
62 en el si de Catalunya, etcètera.

63 E: Més adequat en comparació al...?

64 A: A l'espanyol que és el que nosaltres podem tenir de referència.

65 E: D'acord. Perquè en el sentit aquest que deies de complir la *Convenció de Ginebra*, l'entrevista
66 passada, «bueno», les dues entrevistes passades van quedar una mica de: que la *Convenció de*
67 *Ginebra* és «algo» que s'ha de complir no? Però al final és paper mullat i «bueno» fem el *check*
68 no? Ho hem complert però en realitat no estem integrant aquestes persones. Tu què penses
69 sobre això?

70 A: Jo fujo dels discursos d'una banda i de l'altra, n'estic una mica tip dels discursos, o sigui estic
71 molt tip dels discursos de la senyora Dolors Montserrat que diu que Espanya és un país exemplar,
72 que és admirada en el món per la seva capacitat d'acollida i també estic bastant tip dels discursos
73 que diuen "aquí no s'ha fet res, tot això és una «filfa», no es compleix res". És a dir, jo crec que
74 hauríem de matisar cada qüestió i parlar-ne una mica aprofundidament almenys aquest és el meu
75 objectiu quan intento reflexionar sobre l'àmbit de refugi, o sigui, ni un extrem ni l'altre, s'han fet
76 coses bé i altres coses malament. I per tant fer una anàlisi tant senzilla, simple, com a vegades es
77 fa fins i tot des del punt de vista d'alguns responsables polítics, em sembla que és un error perquè
78 és un tema prou complex i que no és fàcil.

79 E: Quin perfil o quins perfils s'atenen en quan a refugi a Barcelona, «bueno», en conjunt?

80 A: No, jo crec que és una definició aquesta també que hauríem de matisar-la o corregir-la, és a
81 dir, parlar de refugiats és com parlar d'immigrants o parlar de persones, hi ha de tot. Per tant,
82 intentar definir perfils jo crec que és un error. Tenim perfils professionals absolutament diversos,
83 absolutament, és a dir, des de persones amb un perfil professional diguem-ne laboral molt
84 modest, molt senzill, i alhora tenim persones en l'altre extrem de l'àmbit de formació. No puc
85 definir quin és el perfil. El màxim que podem definir són les nacionalitats, ja sabeu que en aquest
86 moment les nacionalitats emergents són les llatinoamericanes, sobretot les veneçolanes, i segueix
87 havent un gran impacte des d'Ucraïna i des d'altres països llatinoamericans. La opinió pública
88 segueix pensant que el refugi està ubicat a l'estructura de l'Orient Mitjà, cosa que és un error,
89 important i que a més té significat. Significat perquè vol dir que l'àmbit del refugi, almenys des de
90 la perspectiva catalana i jo diria que molt especialment barcelonina, s'ha viscut des d'una
91 perspectiva molt emocional. Aquesta perspectiva emocional té conseqüències, no és neutre.
92 Mentre que l'àmbit del veritable, no, veritable no, del nombre de persones refugiades més
93 tremend és a l'Àfrica. On hi ha veritablement els grans desplaçaments humans provocats per la,
94 no solament per la misèria sinó pues com tot, pels conflictes armats i pels desastres naturals. I
95 dic que no és neutre perquè aquest argumentari emocional, diguem-ne, genera uns tipus de
96 compromisos i d'actuacions molt primàries i que després no tenen conseqüències o no tenen
97 seguiment. I per tant, des d'aquí, valorem molt més la tasca d'aquelles persones i entitats que
98 tenen una visió, no immediata no emocional no de la fotografia o de la pressió dels medis, sinó
99 que veritablement prenen consciència de que la dignitat humana, i naturalment de tots, però

també de les persones refugiades, requereix d'un acompanyament, d'un seguiment i d'una incorporació plena en tots els drets a la nostra societat. Això ens interessa molt més que les manifestacions, els concerts, les brandades missions estiuenques als camps de refugiats de Grècia, etcètera.

E: Perquè, «bueno» tu això ho deus conèixer molt, quina potestat té la comunitat autònoma, en aquest cas la Generalitat, en matèria de refugi?

A: Bé, aquí, aquest és un tema una mica complicat però sí que hi haurà... estem en vigílies d'un canvi fonamental en l'estructura d'acollida al refugi a Espanya i aquest canvi fonamental, començo potser al revés, però es que crec que és important assenyalar-ho molt: ve determinat per una línia jurisprudencial instada per la Generalitat, que ha vingut reiterant tota mena d'impugnacions a les convocatòries de l'Estat, no solament amb tema refugi sinó d'immigració. I que s'ha vist acompanyada d'una recentíssima sentència, que és la impugnació que va fer la Generalitat de la convocatòria per a què les entitats socials fessin l'acollida, saps com funciona no? Hi ha unes entitats que es presenten a una convocatòria, ara sortirà la de... no, ha sortit la d'aquest any que la tornarem a impugnar. Bueno la del 2016, per tant, que ja estàvem aquí l'equip actual, va ser impugnada i el Tribunal, seguint una línia jurisprudencial per tant que no és de vell nou, dicta una sentència bastant insòlita. Dicta una sentència la qual declara nul·la de ple dret la convocatòria...

E: Ahà.

A: Insòlita no perquè la declari nul·la, que això ja ho vèiem a venir, sinó perquè la sentència del Tribunal Suprem de Justícia és molt dura contra l'Estat, reclama lleialtat a l'Estat, diu que no torni a insistir amb una qüestió que ha quedat clarament delimitada per la jurisprudència de diversos organismes, tant del Constitucional com del Suprem, «bueno» del propi Tribunal Suprem de Justícia; determina que és nul·la de ple dret la convocatòria, condemna en costes a l'Estat i obliga a l'Estat a posar els mitjans perquè la Generalitat disposi dels recursos materials i econòmics per fer front a la seva responsabilitat en l'àmbit català, que és de l'acollida de les persones refugiades a Catalunya. Aquesta és una sentència que ha generat una gran alarma a Madrid, que diguem, fins ara ha mantingut una predisposició al diàleg en les conv... al diàleg? al diàleg... informal sí. Nosaltres mantenim una relació correcta, fins i tot cordial, amb els nostres homònims de Madrid, però aquesta sentència que ha estat recorreguda per l'Estat en cassació i calculo que es resoldrà entre mig any i un any i que estic convençut que el Tribunal resoldrà en els mateixos termes perquè insisteixo, no obeeix a una determinada i única sentència, sinó a una línia que ja és molt de continuïtat, suposarà la necessitat de què l'Estat obri un període de negociacions amb la Generalitat... Aleshores és molt probable que s'hi sumin altres comunitats autònomes com acostuma a passar i això ens ho embolicarà i ens ho complicarà tot, per determinar un repartiment competencial [potestat legislativa] que des del nostre punt de vista és molt clar, en la perspectiva constitucional i estatutària que és que l'Estat té la competència sense cap dubte, per determinar qui té la condició de demandant de protecció internacional, qui té la condició de refugiats, etcètera, i fins i tot podria ser que la tingués per determinar la ubicació territorial de les persones acollides, de les que estan acollides, no de les que estan lliurement, les que estan acollides al programa de protecció de l'Estat però que és competència com a mínim de la Generalitat i suposo que d'altres comunitats autònomes d'obtenir els recursos financers provinents de la Unió Europea i dels pressupostos generals de l'Estat per fer els processos d'acollida que cregui oportuns. Això suposant que existeixi un canvi absolutament radical i d'aquí ve que l'Estat hagi impugnat perquè suposo que això li genera una gran preocupació. Per tant aquest és l'escenari en vigílies d'aquesta sentència del gener d'aquest any, del 2018, se'ns va comunicar en el mes de març per part del Tribunal. I és reparar un clau que nosaltres ja teníem molt clar que havia de ser així. Si no tenim en compte aquesta sentència, i per tant, la ubicació, segons l'Estat les competències que té la comunitat autònoma, ja no diguem l'administració local, pràcticament són cap. És a dir, l'Estat considera pues que ells tenen la competència [habilitat per actuar en un determinat àmbit] en exclusiva per tot aquest procés d'acompanyament i per tota la documentació, per etcètera. Per tant, l'única competència que ens reconeixen és allò de dir «bueno», sí, un cop està aquí la persona refugiada pues té dret a l'assistència sanitària, per tant s'ha d'incorporar al Sistema Català de Salut, els nens i nenes tenen dret a la incorporació al sistema educatiu, etcètera; pràcticament això és el què se'ns reconeix i en els ajuntaments diria que cap. Tot i així, nosaltres hem posat en marxa el nostre programa, Programa Català de Refugi, modest, com no podia ser d'una altra forma ateses les circumstàncies econòmico-polítiques i la falta absoluta de finançament i per tant tot el què fem és sobre les costelles de la pròpia societat catalana i dels seus impostos que

paguen, i aquest programa es compon de tres fases que, resumint molt ràpidament és el Programa de Mentoria, és un programa molt innovador i d'èxit que hem posat en marxa i que a hores d'ara ja hi ha més de cent grups de cent emparellaments, per tant, unes quatre centes o cinc centes persones entre mentors i mentorats. El segon eix, després si vols ampliació de cadascú ja ho diràs... el segon eix la Renda Garantida de Ciutadania, l'exposició addicional quarta de la llei que es va aprovar l'estiu passat, determina unes condicions, diguem, especials per a què les persones refugiades sense recursos també es puguin acollir a la Renda Garantida de Ciutadania. Unes condicions més beneficioses que pel conjunt de la població, per tant, recomano que facis la lectura d'aquesta disposició addicional. I finalment, el tercer eix de, diguem-ne, el nostre programa és el què en diem «el banc de recursos», és a dir, tots els ajuntaments del país tenen unes estructures fetes des d'aquí que els permeten comunicar-nos en qualsevol oferiment que fa, doncs, qualsevol empresa, ciutadà, ajuntament... d'habitatge, de seguiment escolar o de reforç escolar, de traducció, etcètera. A tot això que són els tres eixos bàsics, diguem-ne, se'n complementen molts d'altres. Si repasses l'hemeroteca d'aquests darrers dies, veuràs que hem posat en marxa i estem pendants justament de l'autorització de l'Estat, d'un programa complicadíssim que portem un any treballant-ho i sembla que ara sí que estem a la recta final, pues per fer venir... Hem fet un conveni amb totes les universitats catalanes, les dotze, tant les vuit públiques com les privades, per tal de que estudiants refugiats, no libanesos però ubicats en el Líban i que hagin hagut d'interrompre els seus estudis universitaris, puguin procedir-los aquí a Catalunya. Això ha comportat doncs que les universitats paguin les matrícules i nosaltres, diguem-ne, [inintel·ligible] a la manutenció durant el període de temps fins que finalitzin els seus estudis. Això dit així molt ràpid, però portem un any perquè hem tingut que treballar amb ACNUR d'Espanya i d'Orient Mitjà, amb l'Estat, amb les mútues perquè ens donessin la protecció sanitària i ho han fet, i vull dir una assistència sanitària ho han fet a títol gratuït, a tots aquests estudiants. Bueno, amb les dotze universitats... és a dir, és complicadíssim, validar els estudis, això no es podien validar fàcilment, perquè evidentment un quan surt fugint d'un país no s'enduu les certificacions acadèmiques, «bueno», etcètera, eh? Qui diu això diu nosaltres hem facilitat una part molt important dels habitatges que tenen les entitats socials, o bé són de la pròpia Generalitat o són aconseguits per mediació de la Generalitat. Bàsicament, això seria el conjunt d'activitats.

E: Perquè en relació a lo que has dit anteriorment de...

A: Sí.

E: D'aquest canvi de la jurisprudència? Ha crescut la participació de les administracions autonòmiques?

A: No.

E: En les darreres dècades?

A: No.

E: No. I amb aquest canvi guanyaríem en gestió?

A: No... canvia radicalment. O sigui és un model totalment diferent. Si es compleix el que diu el jutge, i s'haurà de complir perquè no és habitual que les sentències facin, instin directament a l'Estat a complimentar... O sigui no diu només la convocatòria és nul·la, sinó que fa una, insta a l'Estat i diu «posi vostè els mitjans perquè la Generalitat pugui procedir i doni-li recursos materials i econòmics necessaris perquè l'Estat pugui fer-se càrrec de la gestió de l'acolliment de qualsevol persona demandant de protecció internacional en territori català». Per tant, això canvia radicalment...

E: Totalment.

A: L'escenari. O sigui l'Estat no podria intervenir a Catalunya amb relació a les persones refugiades que hi haguessin aquí, sinó que els recursos financers per fer això, diguem-ne haurien de ser gestionats i sota un model que correspondria a la Generalitat i al conjunt de la societat, evidentment, dissenyar-lo. O sigui és un canvi total.

E: Perquè ara per ara el model que tenim de primera acollida per què es caracteritza?

A: Bueno, això és el programa de l'Estat, o sigui això millor que parlis amb algú de l'Estat. Jo crec que el programa de l'Estat és un programa ben finançat, és un programa ben dissenyat, però és un programa híper-centralitzat, les xifres fan impossible que pugui tenir un control sobre indicadors i resultats. A mi el què em preocupa no és tant la teoria sobre un disseny d'un determinat objectiu, sinó si aquest disseny i aquests objectius es compleixen. I per això necessito indicadors i els indicadors s'han d'avaluar. I en això en aquest moment estem molt lluny d'aquesta necessitat, les entitats han tingut que créixer molt en molt poc temps, així que també la seva

214 capacitació per fer-se càrrec de l'increment és una capacitació a vegades moderada... Tingues
215 present que per exemple l'any 2016 hi va haver 17.000 peticions, 17.000 demandes de protecció
216 internacional i el, això el 2016, i el 2017 va haver 40.000. Perquè et facis una idea, o sigui, 40.000
217 persones que el 2017 van demanar a l'Estat... van demanar la protecció internacional i aquest any
218 amb l'evolució que tenim com a mínim estarem en aquests mateixos 40.000, però fins i tot és
219 possible que els superem una mica. Per tant és possible que l'Estat en aquest moment tingui
220 damunt la taula pues 70-80.000 expedients. 70-80.000 expedients personalitzats no és gens fàcil.
221 Sobretot si històricament a penes en tenies. Per fer una equivalència que no és matemàticament
222 exacta, però sí que val la pena considerar-la, aquí a Catalunya el 2015 hi havia 29 places de
223 persones refugiades, 29 places. A hores d'ara n'hi ha 1.300 persones refugiades a Catalunya, que
224 coneguem, és a dir, persones en programa. Després és probable que n'hi hagi uns quants
225 centenars més, diguem-ne, que aquests com no tenen perquè donar explicació de cap índole, no
226 són seguits per l'administració pública perquè poden fer el què els hi sembli pertinent. Però com
227 a mínim, per tant, multiplica... quantes vegades hem de multiplicar per 29, per si mateix, per
228 arribar a 1.300? Pues unes quantes.

229 E: Perquè l'ignasi em deia que ell tenia cobertes a Barcelona 80 places no? Que era com súper...
230 poc, en comparació a tot el què li arriba cada dia, que potser són 400 persones a Barcelona.

231 A: Bueno el tema de Barcelona és una mica, és un tema una mica que s'hauria de matisar molt a
232 veure eh? O sigui...

233 E: En quin sentit?

234 A: No, que l'Ajuntament de Barcelona diguem-ne ha fet a vegades del tema del refugi una qüestió,
235 diguem-ne, municipalista i en definitiva el que fa, amb aquestes places que diu és complimentar
236 la Llei de Serveis Socials, que és la que diu que els ajuntaments s'han de fer càrrec de les
237 necessitats bàsiques de les persones que viuen a la ciutat. Vull dir tampoc no, després s'utilitzen
238 números, o sigui, jo l'Ajuntament de Barcelona hi ha coses a vegades que em xoquen eh? Per
239 exemple quan, que segur que són certes, però que he d'acabar d'intentar entendre-les. Per
240 exemple quan parlen dels números d'atenció al SAIER, després no hem quadra amb el número
241 de refugiats que hi ha a Catalunya, que aquests sí que els sé. Aquests els sé del cert, o sigui, la
242 Oficina de [inintel·ligible] i Refugi jo els hi demano, a Madrid, els hi demano cada mes les entrades
243 que hi ha i tal, i per tant no hem quadren mai els números. Llavors el SAIER incrementa moltíssim
244 el número de consultes, però a mi em costa entendre aquestes consultes de qui són, perquè
245 s'identifiquen com a persones refugiades però a vegades tinc el dubte de si veritablement són
246 persones refugiades o s'identifiquen com a persones refugiades.

247 E: Si ho diuen o si...

248 A: Si ho manifesten i per tant la consulta s'incorpora en el protocol, que deu haver, informàtic com
249 a refugiat, i en realitat no són refugiats. Això ho hem vist molt, per exemple, a la *Renda Garantida*
250 *de Ciutadania*, la *Renda Garantida de Ciutadania*...

251 E: Quan dius que no són refugiats vols dir que no se'ls hi ha concedit la protecció?

252 A: Un refugiat, des del punt de vista tècnic que és el que a mi en aquest moment m'interessa, és
253 aquell que està documentat com a tal. És a dir, jo no puc anar amb discursos, de dir «no, «bueno»
254 és que jo sóc refugiat perquè en realitat ho sóc però no m'han reconegut o no, és que jo sóc
255 refugiat perquè quan un fuig de la pobresa és el mateix que fugir de la guerra». Això és un discurs,
256 però a mi des del punt de vista professional, per mi un refugiat és aquell que té la documentació
257 que l'acredita com a tal. En la Renda Garantida de Ciutadania, per exemple, ens hem trobat molt
258 això, hem tingut unes 50 peticions, això no les gestionem nosaltres eh? Nosaltres tenim accés a
259 la base de dades però la gestió la fa una altra unitat. Per exemple, hem tingut unes 50 peticions
260 de persones que han entrat per la via de refugiades i que han demanat la protecció de la Renda
261 Garantida de Ciutadania. En realitat, d'aquestes, més de la meitat no són persones refugiades.
262 Vull dir que a vegades jo crec que hi ha, algun dia ens haurem de «sentar» amb l'Ajuntament, tot
263 i que té un interès relatiu perquè tot això a vegades també té un punt d'especulació teòrica, és a
264 dir, al final sobre les persones i la necessitat de donar-les entrada en aquesta comunitat, doncs,
265 és important, i en canvi això dels números que elucubrem alguns doncs a vegades té un interès
266 bastant més relatiu. Però vull dir que hi va haver, d'aquestes 50, més del 50% van entrar al
267 programa al·legant la seva condició de refugiats i no ho eren. Per tant és probable que hi hagi...
268 llavors aquí hi ha coses des de... recordo, veneçolans que porten vint-i-cinc anys vivint aquí i que
269 tenen doble nacionalitat i assabentant-se ara que hi ha tot una vinguda de persones veneçolanes
270 a l'Estat i estant en una situació precària ells mateixos, entren per la via de refugiat i en realitat,

271 és clar, ja no són refugiats. No són refugiats. Són gent que porten vint o vint-i-cinc anys i que com
272 tanta d'altra gent del país, pues han tingut problemes laborals, han tingut problemes econòmics i
273 tal... Per tant és probable que hi hagi... llavors aquí hi ha coses des de... recordo, veneçolans que
274 porten vint-i-cinc anys vivint aquí i que tenen doble nacionalitat i assabentant-se ara que hi ha tot
275 una vinguda de persones veneçolanes a l'Estat i estant en una situació precària ells mateixos,
276 entren per la via de refugiat i en realitat, és clar, ja no són refugiats. No són refugiats. Són gent
277 que porten vint o vint-i-cinc anys i que com tanta d'altra gent del país, pues han tingut problemes
278 laborals, han tingut problemes econòmics i tal... Per tant, diguem-ne, han d'entrar per la via
279 ordinària. I veient, o pensant ells que potser la seva doble nacionalitat els permet entrar per una
280 via diguem-ne més ràpida o d'accés més senzill, entren com a refugiats. Després gent que fa
281 aquest discurs no? Que diu «no és que jo, és clar, o sigui vaig venir de l'Àfrica perquè passàvem
282 gana i ens moríem» i tu dius, com a discurs humanitari ho comprenc perfectament, però quan
283 parlem de refugi, parlem d'un estatus internacionalment reconegut i documentat. No podem
284 entrar en una especulació i decidir el funcionari de torn si aquest és refugiat o no. «Bueno doncs
285 mira, tu em sembla que sí que ho has passat prou malament i pum [dóna un cop a la taula]». Per
286 tant, vull dir, que hi ha dades que en algun moment haurem de validar. La única dada exacta que
287 hi ha, i aquesta sí que són faves contades, és que aquí a Catalunya hi ha unes 1.300 persones
288 conegudes, amb nom i cognoms, documentades, que estan seguint un programa de protecció.
289 Això és la única dada real i l'altra dada real que tenim és que l'any passat a Catalunya hi va haver
290 unes 4.000 persones que van demanar a l'Estat protecció internacional, eh? O sigui 1.300 que
291 estan seguint aquest programa i 4.000, també amb nom i cognoms, que sigui a la frontera, sigui
292 a l'aeroport, tal, van anar a la policia, s'hi van adreçar i van dir «jo demano protecció internacional,
293 acabo d'arribar a Espanya i sóc refugiat». Aquestes dos dades són les úniques dades que tenim
294 absolutament verificables, la resta... Si tu has fet una consulta: «no, jo vinc a preguntar perquè
295 sóc refugiat». Bueno, potser sí.

296 E: Perquè l'Ignasi explicava que els mètodes perquè tot això quedi comptabilitzat són diferents i
297 des de l'Estat no es vol com posar en acord les dos maneres de comptabilitzar. No sé si això és...

298 A: No tinc aquesta...

299 E: Com es comptabilitza a Catalunya la quantitat de persones... refugiades?

300 A: «Aviam», torno a dir... refugiades?! No, només hi ha una manera de comptabilitzar-los. Torno
301 a dir-te. La persona refugiada quan arriba a Espanya pot fer dos coses: si no té recursos, pot
302 incorporar-se en aquest programa de protecció de l'Estat, o no. Pot dir que no. I si té recursos,
303 no té cap. Llavors, en aquest moment, la primera demanda que tu fas no és de refugi, és de
304 demandant de protecció. Quan demanes protecció, normalment això és resol molt ràpid, em
305 sembla, a vegades en uns dies... Està tot hiper-centralitzat a Madrid, una macro-oficina on hi
306 treballen centenars de persones, que cada una té un expedient, i decideixen si accepten o no
307 accepten. A partir d'aquell moment, si tu no tenies necessitat econòmica o bé, tenint-la, no has
308 acceptat el programa de l'Estat, tens llibertat de circulació a tot el territori de l'Estat. No pots
309 marxar a l'estranger fins que no es resol, però dintre del territori espanyol pots moure't lliurement.
310 Per tant, això és desconegut [emfatitza]. O sigui, no tens cap obligació d'ubicar-te en un espai.
311 Amb això vull dir, que, una part molt rellevant de les persones demandants de protecció
312 internacional, ningú sap ben bé on estan o com a mínim la comunitat autònoma i l'ajuntament
313 segur que no ho sabem, perquè tenen llibertat de circulació. És a dir, si tu vas arribar a Barajas
314 [aeroport de Madrid] i vas dir «demano protecció internacional perquè vinc de El Salvador». «Molt
315 bé, vostè necessita col·laboració, ajuda?», li admetem, suposem que diu «bueno» he estat
316 perseguit per unes bandes, o no sé què, tal» i suposem que li admeten, llavors tot seguit li diran:
317 «vostè, té recursos?», imagina't que diu «sí», «doncs molt bé». Li donaran un paper que posa
318 demandant de protecció internacional, lliure circulació, residència [permís de residència], encara
319 no el de treball, el de treball és als sis mesos. Et donaran aquest paper, i a partir d'aquest moment
320 tu pots agafar el tren, l'autobús, llogar un cotxe, comprar-lo, llogar un pis, fer el què et sembli. Per
321 tant, vull dir, ningú sap on estan aquests. D'entre el segon subgrup, el que diu «sí, no tinc
322 recursos», que són la majoria, llavors hi ha un que els hi diu «molt bé, com a... vostè té dret a
323 aquesta, ha fet aquesta demanda i té un dret a la protecció de l'Estat». Molt bé. Llavors li diran:
324 «doncs miri, en el seu cas, el dret a la protecció comença per anar a un centre d'intern... de,
325 d'acollida, a València». O li diran: «pues per anar-se'n a... que aquest és de l'Estat», o no «vostè
326 estarà sota la tutela d'ACCEM a Logronyo», o «vostè estarà sota la tutela de CEAR a La Coruña».

327 I a partir d'aquest primer requeriment, la persona pot decidir i dir: «okey, com que no tinc res

me'n vaig a La Coruña o me'n vaig a Sevilla o me'n vaig a aquest centre de València...», però pot dir «no, no m'interessa, perquè jo tinc uns familiars...», això és bastant freqüent, no explico una cosa inventada. «No, es que jo tinc uns familiars, uns coneguts del meu poble, no sé què, a Barcelona i vull anar a Barcelona». I l'Estat li dirà: «no, no, no, vostè en aquest moment... les places que tenim disponibles són dos places de família nombrosa a La Coruña per ACCEM. Si ho vol bé i sinó pues deixi-ho estar. Llavors hi ha uns que se'n van a La Coruña i altres que "okey, doncs me'n vaig a ACCEM a no sé on". Llavors, la única xifra que com a mínim la comunitat autònoma i l'Ajuntament, també, però sobretot a través nostre, pot saber, són: el número de persones que a Catalunya estant seguit a hores d'ara en aquest programa, la resta circulen lliurement i per tant no tenen perquè dir-nos-ho. Pot saber-ho l'ajuntament de torn, és a dir, si l'Ajuntament de l'Hospitalet quan te'n vas a empadronar com que t'has d'identificar, pues hauràs de dir "miri, es que jo, la meua identificació d'estranger és com a condició de refugiat". L'ajuntament pot dir "ah pues mira jo aquí a part dels què estan al programa en tinc tres". Però insisteixo que això és d'una llibertat absoluta. Aquesta és la única dada, la resta són especulatives. I l'altra dada que sabem del cert segur és: quantes persones han arribat a les fronteres de Catalunya, per qualsevol dels sistemes d'entrada, aeroportuària, etcètera, que han demanat, després no sabem què ha passat amb ells, si els hi han admès o no, però que han demanat la protecció internacional. Aquesta és una dada que també tenim i insisteixo l'any passat van ser... em sembla que no arribaven a 4.000, 3.000 i [inintel·ligible]. Són les úniques dades, la resta... Jo com m'agrada molt l'estadística i tal, segurament, et podria donar dades que no aniria desencertat, però, això és com saber quants immigrants irregulars hi ha a Catalunya? No ho sap ningú. Jo crec que tinc una idea bastant aproximada, crec que la tinc, però... La tinc perquè faig els meus números, els meus percentatges, faig aplicacions i regles de 3 simples, «si aquí tinc tant, allà tant, tant, aquest municipi puc saber-ho perquè tal i qual, pues crec que en tinc tants». Però no hi ha cap xifra que et digui, perquè la pròpia naturalesa d'irregularitat [segueix amb l'exemple], comporta la impossibilitat formal d'acreditar aquesta il·legalitat. Fins i tot algú em podria dir «bueno», pues digueu-ho als ajuntaments que us enviïn totes les bases de dades», però es que és clar a la persona irregular.... Hi ha qui sí que s'inscriu i s'empadrona, n'hi ha, que diuen «bueno» escolti, jo tinc aquest dret a empadronar-me, encara que sigui irregular i per tant si m'identifico», que és la única condició que demana l'ajuntament: «porti un passaport, porti'm... una manera de saber qui és vostè»; però n'hi ha molts d'altres que prefereixen ni identificar-se, ni empadronar-se. Perquè suposo que si no tens criatures... Els que tenen criatures casi tots s'empadronen perquè puguin anar a l'escola, però si per exemple venen homes adults, doncs per exemple els homes adults, poques vegades s'empadronen. Per què? Perquè saben que si hi ha una urgència mèdica que és l'únic que els hi pot passar en un jove, pues saben que en els serveis d'urgències també els atendran, sense cap tipus de paper. Bueno, vull dir, que tot això dels números jo no hi donaria tanta importància, jo diria que en general Espanya ha fet un acolliment eh... discret o baix, pel què fa als compromisos que va adquirir amb la Unió Europea. D'altra banda com tants altres Estats, però que el problema, el problema... o el nombre de persones refugiades a Espanya no es pot vincular als acords de la Unió Europea sinó a la seva situació geogràfica, fronterera amb Àfrica i vinculada, per raons sobretot lingüístiques i culturals, a Llatinoamèrica. I aquests són els dos focus: un, perquè òbviament els refugiat entre anar-se'n... O sigui, el veneçolà entre anar-se'n a fer, a demanar refugi a Alemanya o a Espanya, pues normalment opta per Espanya. Per què? Pues home perquè arribes i veus el cartell i dius «aquí és el carrer no sé què», «me'n vaig a aquí», «vaig a llegir la premsa», clar. A Alemanya el primer dia no saps ni de què, ni què diuen. I l'altra és la pura frontera, l'emergència diguem-ne de la pobresa de l'Àfrica i dels conflictes armats que fan que la gent pugui cap al nord. És això.

E: Barcelona... i en conjunt tota Catalunya eh? Però Barcelona ha manifestat aquesta voluntat d'assumir més responsabilitat en quant a esdevenir una ciutat solidària i...

A: Tot això per mi té molt poc interès.

E: Ja veig, ja veig [riure].

A: Ja ho has intuït abans. No m'interessa gent tot això, però no per Barcelona, no m'interessa...

E: Ja, ja, perquè és un discurs.

A: A mi els discursos emocionals no m'interessen gens, gens. M'interessen en un primer estadi per sensibilitzar, per res més. La resta és... No dic el cas de Barcelona eh? Però la meua experiència també podria dir de molts [emfatitza] ajuntaments que m'envien notificacions dient «ens hem reunit en plenari, som una societat i un ajuntament, diguem-ne, solidari», i jo, estic molt

385 content, els hi envio a tots una nota de felicitació i tot seguit els truco per dir *«m'agradaria que*
386 *ens veiéssim un dia per veure com convertim aquesta solidaritat en alguna cosa palpable»*. *«Amic*
387 *meu, aquest segon pas és molt difícil»*. És molt difícil. I per tant jo d'aquestes manifestacions per
388 mi tampoc tenen major transcendència.

389 E: No parlo tant de les manifestacions que s'han fet sinó...

390 A: No, no! Les manifestacions de solidaritat per mi tenen molt poc interès. O sigui... casi diria que
391 no en tenen cap. En tenien en un primer moment que jo crec que va ser interessant, per posar a
392 la opinió pública al tema aquest que és un tema que era desconegut i per tant aquelles primeres
393 manifestacions, aquestes primeres sensibilitzacions, jo crec que van tenir un únic, un únic interès,
394 si més no per a mi, que era que la major part de població no sabia ni el què era un refugiat. I per
395 tant, cony, quan veus que gent es manifesta, que hi hagin plataformes que no sé què, que no sé
396 què, com a mínim un s'interroga i per tant, una bona part de la població catalana es va poder
397 informar a partir d'aquell creixement i d'aquesta sensibilització que es va fer. Això, va ser
398 important, interessant i efectiu. A partir d'aleshores, jo totes aquestes manifestacions no
399 m'interessen gens si no van acompanyades d'alguna concreció. *«Senyor alcalde, senyor tinent*
400 *d'alcalde, senyora representant d'aquesta entitat, quan vostè diu que vol ser solidari, que aquesta*
401 *és una població acollidora, em vol si us plau concretar en què es concreta això»*. I si la concreció
402 és «no ho sé», mmm, no m'interessa.

403 E: Però des de les institucions també hi ha hagut aquesta voluntat no? Des del 2015 pues amb el
404 Comitè per exemple o Barcelona, ciutat refugi que es va crear el 2015 també, vull dir, des de les
405 institucions, penso, que també s'ha tingut una voluntat de crear i de configurar polítiques d'acollida
406 per als refugiats. Llavors la meua pregunta és: és això o... si creu que és així, és això una
407 característica pròpia de la cultura política catalana o és...?

408 A: Quina? És que no t'he entès la pregunta...

409 E: La voluntat aquesta des de les institucions de concretar, de crear un programa, de tirar
410 endavant mesures per molt que es contraposin al model unitari de l'Estat espanyol...

411 A: Sí, però també puc fer una crítica a la Generalitat, no hi tinc cap inconvenient eh? O sigui fixa't-
412 hi que la guerra de Síria, que és la que va, diguem-ne, la mare de tota la sensibilització inicial,
413 insisteixo malgrat que el desastre a l'Àfrica seguia des de feia moltíssims anys; es fa i es creen
414 aquestes entitats al 2015, quan el conflicte de Síria comença el 2011.

415 E: Ahà.

416 A: Per què? Bueno aquí podríem analitzar-ho. Però sens dubte hi ha una part de «postureig»
417 polític. Sens dubte! I per tant aquesta comèdia que jo a vegades retrec a qui utilitza argumentaris
418 purament emocionals o de quedar bé davant del què està de moda en un moment donat, [tos] el
419 podem traslladar a les institucions. És a dir, perquè ni la Generalitat ni l'Ajuntament de Barcelona
420 ni cap altre ajuntament havien posat en marxa uns programes de sensibilitza... ara potser són
421 injust i hi havia algun ajuntament que havia fet alguna cosa, no m'atreveixo a parlar pels prop de
422 1.000 ajuntaments que hi ha a Catalunya. Però diguem-ne que en general, tot això emergeix el
423 2015. Per què? Bueno perquè comença a haver-hi un trànsit desesperat, però aquest trànsit no
424 era només quan les càmeres el van recollir, ja existia abans. I durant aquests quatre anys per què
425 ningú es va preocupar de tot això?

426 E: Ahà. Bueno per tot el "boom" del què tu dius, però, les polítiques de diversitat tenen una llarga
427 evolució a Catalunya no? Des del 1997 amb el primer pla i tot el què s'ha fet. Llavors aquesta
428 voluntat per institu... o sigui per des de les institucions pues crear polítiques que acullin, que
429 siguin, que tractin la diversitat... és un tret de la cultura política catalana?

430 A: De la cultura política catalana?

431 E: O com ho diries tu? O és més una voluntat per crear un model propi fora del què fa... «bueno»
432 al marge del què fa l'Estat?

433 A: No m'atreveixo a contestar en termes genèrics. Com jo vaig ser el primer Secretari General
434 d'Immigració del govern català, i ho vaig fer amb el president Pujol, que és el què em va demanar
435 de fer-me càrrec d'aquesta responsabilitat. Tinc la referència del per què es va fer. El president
436 Pujol era un home absolutament... «bueno» primer d'una cultura enorme, cosa que tampoc és
437 habitual avui en el món polític, vull dir, llegit, «llegidet». Havia llegit molt, història sobretot. I el
438 president Pujol com tu bé saps tenia una enorme preocupació pels processos migratoris interns
439 de l'Estat. Els processos... i de fet és un home dels què ja comença a escriure sobre els processos
440 migratoris en el conjunt de l'Estat. D'això [inintel·ligible], més enllà de la seva presència
441 institucional com a president. I per tant ell quan comença a veure el procés migratori... pensa que

quan jo accedeixo a la Secretaria d'Immigració, que no era tampoc el segle passat, sí, perdó era el segle passat però, com a frase feta no. Pensa que el número de persones immigrants procedents de... no de l'Estat, sinó del conjunt del... fora de l'Estat espanyol, era d'un u i mig [1,5% respecte al total] o un dos. O sigui estàvem discutint en aquell moment si estàvem en un u i mig o un dos per cent de persones immigrades no espanyoles, diguem, en tant de nacionalitat espanyola. Pensa com ha canviat això. Però el president Pujol té aquesta intuïció, té la intuïció fruit dels seus coneixements i de la seva proporció històrica i per tant quan s'inicia el procés d'elaboració d'un discurs i d'una reflexió política sobre el fet, jo crec que respon molt a una preocupació d'ell personalment. Jo crec que és una preocupació molt personalment, és a dir, de seguida, llavors, comença a emergir aquesta preocupació amb altres àmbits polítics, institucionals. Però la creació de la Secretaria d'Immigració, que insisteixo es fa amb un u i mig o un dos per cent de persones immigrants procedents de la resta de l'Estat, perdó, procedents de fora de l'Estat, és una intuïció d'aquelles que té en Pujol a vegades brillants, és a dir... I és el primer que em diu "escolti comencem a pensar perquè això no és un fenomen transitori ni menut. És un fenomen que tindrà continuïtat en el temps i efectivament jo no crec que ell fins i tot intuís els nivells que es va arribar en alguns processos, saps que arribaven centenars de milers de persones a Catalunya. Per tant, és una política catalana? Bueno jo crec que ell té aquesta intuïció i de seguida, és una intuïció diguem-ne que en els anys següents és acompanyada pels sindicats, jo diria que més que inclús que pels partits polítics es acompanyada de seguida... és a dir, jo em trobo de seguida amb, com a aliats, els sindicats i les patronals. O sigui, per tant, respon molt a aquesta idea que la immigració té contingut altament econòmic, i després, s'hi sumen també les vessants diguem-ne, les polítiques no? Però, insisteixo, és una visió aquesta la veig una mica singular, ja ho entenc, o sigui no... Però jo crec és una gran intuïció per part del president Pujol que es acompanyada de seguida per una percepció del món sindical i de les patronals, de que tot això canviarà l'escenari del mercat de treball. I per tant immediatament són també, de seguida, sobretot les petites i mitjanes empreses, és curiós, més que les grans patronals, pues són CECOT, aquestes les que comencen a intuir, els pagesos, que comencen a intuir que això està canviant el nostre model relacional i el nostre model laboral i aquí comença a haver-hi tot un debat sobre els models d'acollida de les persones que venen a treballar: si han de, si hem d'estructurar-ho sobre un model «la alemana» o sobre un model francès, o sigui, aquest és un debat que s'inicia molt en aquests «forus». I després òbviament es seguit per estructures polítiques perquè la política sempre llegeix la realitat no en una perspectiva de futur, sinó amb una perspectiva de la opinió pública diguem-ne no? No fa tant una perspectiva. I llavors ja s'omple el tema i entra de ple en la dinàmica catalana. I jo crec que la dinàmica catalana sí que ha tingut sempre un procés molt inter... molt integrador, que això seria difícil d'analitzar molt breument, però que té a veure amb varies coses: té a veure amb la preocupació política, té a veure amb la preocupació per la incorporació de persones alienes a la societat catalana, quan som una societat minoritzada diguem-ne. I per tant sempre amb aquest temor a desaparèixer. Té a veure amb les tradicions cristianes que també estan molt arrelades a una part, una part significativa de l'opinió pública, i per tant, el paper que té l'Església jo crec que també és molt important. Recordem per exemple els tancaments, els famosos tancaments es produeixen sempre no a la seu de *Comissions [Comissions Obreres]* ni a la seu d'*Iniciativa* ni a la seu de *Convergència*, es produeixen sempre pues a l'*Església de Sant Medir*, de *Sant Agustí*, és a dir, hi ha tota una tradició cristiana de moviments progressistes que fa, que té una actuació singular amb això. I després l'esquerra clàssica diguem-ne, que no havia incorporat mai aquest tema en el seu repertori diguem-ne de reflexions, s'incorpora, per tant, coincideixen molts factors que fan que efectivament, no sé si això respon a la teva pregunta, que efectivament des d'una visió crítica, però és veritat que la societat catalana ha tingut sempre un procés de braços oberts i d'acollida molt més potent que el d'altres societats europees. Això no vol dir que siguem millors, vol dir que hi ha circumstàncies diferents, que fan que això sigui així.

E: I juga algun paper el voler contraposar-se al model unitari o híper-centralista de l'Estat?

A: No ho crec.

E: No ho creus.

A: No ho crec. No vol dir que no hi hagi sempre una petita espurna, en aquest sentit, però jo crec que hi ha altres elements que són molt més... O sigui, altres qüestions que han determinat molt més clarament, la necessitat de distingir-se aquest jo diria que no.

498 E: «Vale», doncs et faig la última pregunta. Quins reptes... «bueno», així en súper-genèric, quins
499 reptes planteja la integració de persones diverses dins la nostra societat? La catalana.

500 A: Sí, mira, una de les coses que hem après i que hem après perquè no les sabíem, és que malgrat
501 aquest discurs de que és el mateix un refugiat que immigrant, que fuig de casa seva per la misèria,
502 això té tot el sentit des d'una perspectiva humanitària, però en canvi el perfil és totalment diferent.
503 Per tant, no puc barrejar. Una cosa és l'immigrant, l'immigrant, per exemple una característica de
504 l'immigrant, no refugiat eh? De l'immigrant. És que quan arriba aquí, immediatament, es vol posar
505 a treballar com sigui. I posar-se a treballar com sigui i obtenir els millors «redis» d'aquest treball
506 vol dir aprendre immediatament la llengua, perquè sap que això li proposarà o li facilitarà un
507 ascens, un ascensor econòmic i social i de... etcètera, entre altres raons, perquè ha vingut aquí
508 per això. Ha vingut per això. O sigui l'immigrant econòmic no ha vingut aquí a passejar-se ni
509 delinquir. Ha vingut aquí a treballar i per tant com ha vingut a treballar vol guanyar-se la vida i
510 guanyar calers. I guanyar calers per ell i la seva família normalment, perquè té normalment
511 obligacions amb les famílies o les comunitats que ha deixat allà de fer un retorn de diners. Aquesta
512 per exemple és una diferència que, bastant astorats ens hem donat compte que era substantiva.
513 El refugiat té una altra perspectiva. Això sempre parlant en termes genèrics, llavors hi ha totes les
514 excepcions que vulguis eh? O sigui no, no...

515 E: Sí, sí.

516 A: No podem dir «no és que això és una regla...». El refugiat, és clar, moltes vegades ens estem
517 donant compte que fa i obre un parèntesi vital. Això jo tinc que treballar-ho més des de diversos
518 punts de vista i necessito recolzament d'alguna persona més especialitzada en psicologia, però
519 ho veiem clarament a l'equip de gent que treballem. És a dir l'immigrant ve aquí i no està
520 d'històries, «*escolta, vinga va, som-hi, m'arremango... si hoy ahora me echa, i aquí tinc que*
521 *treballar, en aquests vidres que ara vèiem, m'hi poso, i després ja m'espavilaré*». El refugiat
522 psicològicament [*vibra un telèfon*], una, a part dels refugiats, primer que ve molt més traumat
523 psíquicament, això és una diferència que tampoc havíem entès. «*No, bueno, es que tot és el*
524 *mateix*», no, no, no és el mateix, malgrat que en el teu espai passessis necessitat o misèria o
525 pobresa, no és el mateix marxar amb una expectativa de futur i per tant ja amb una càrrega
526 il·lusionant, que marxar perquè t'han fotut la casa enlaire i a sobre han matat al teu millor amic i
527 fins i tot a tu pot ser que t'hagin torturat. O sigui, per tant, perfil psicològic ja és molt diferent, hi
528 ha molt més trauma entremig, hi ha molt més treball, per ajustar a aquella persona a un entorn
529 d'una certa normalitat psicològica. I després fruit d'aquestes circumstàncies però també dels drets
530 que tenen, hi ha molts més refugiats que fan parèntesi vital. Això és una frase meua eh? No la
531 busquis a cap llibre de sociologia. Això vol dir que algú arriba i així com l'immigrant et deia
532 immediatament vol aprendre la llengua, vol posar-se a treballar, vol incorporar-se perquè com
533 més ràpid vaig, «*venga va, som-hi*»; el refugiat bastant sovint, fa un parèntesis en el qual,
534 psicològicament, en el qual diu: «*he tingut que fugir, jo ja tenia uns drets, unes condicions...*», és
535 igual... a Síria, Veneçuela, on fos. «*I ara d'acord, estic en aquí però estic segur que això durarà un*
536 *temps i podré tornar*». I per tant l'interès que tinc en treballar, en millorar la meua condició
537 sociolaboral, en aprendre les llengües, a tal... és molt relativa. Perquè el meu mite, el mite que jo
538 m'he fabricat quan arribo aquí, és de què l'Estat espanyol té l'obligació d'atendre'm i que durant
539 aquest temps, pues mira passaré com pugui. I després ja tornaré.

540 E: Però la intenció a curt termini és...?

541 A: «*Jo vull tornar*». O sigui hi ha molt poc refugiat, jo no sé si n'he conegut cap, que em digui «*no,*
542 *no, jo ja sóc conscient que això van maldades i que aquí més val que m'espavili, perquè aquí a la*
543 *llarga jo m'hi hauré de quedar, perquè escolta tu...*», refugiat, refugiat eh? O sigui per tant tornem
544 a allò de categoria de refugiat de veritat, o sigui, el què ha tingut que fugir a allà perquè li han dit
545 «*escolta*», un amic li ha dit «*tu, fot el camp que demà et venen a matar. Et venen a cremar la casa.*
546 *Collons, agafem el primer que tenim [aplaudeix], fotem el camp*». Entre la versió aquesta
547 psicològica que et dic, traumàtica inicial, i aquesta perspectiva de retorn «*perquè jo he marxat*
548 *però no volia marxar! Jo estava bé a allà!*», això t'ho diuen molts. Diu «*escolta, Àngel, es que jo*
549 *allà... a mi perquè em persegueixen les mares, però jo tenia allà una «empreseta» que m'anava*
550 *molt bé*». O «*jo, escolta, jo havia muntat una... era representant d'uns laboratoris i vivia molt bé.*
551 *Tenia el meu pis, el meu cap de setmana fora, el meu vehicle...*». «*Escolta, jo era professor*
552 *d'universitat, els collons, jo no tinc ganes de venir aquí a fer de guarda d'un pàrquing. No en tinc*
553 *ganes. Ni vull fer-ho. I a més estic segur que a Síria acabarà tot bé*» o a Afganistan o l'Iraq o l'Iran
554 o Veneçuela, «*i finalment fotran fora aquests poca-vergonyes que hi ha al govern de Veneçuela.*

555 *I jo podré tornar allà, que a mi m'agrada molt Veneçuela i m'agrada molt el meu país i m'agrada*
556 *molt el meu entorn i la meva tradició cultural i aquí sou molt serios, molt avorrits i em canseu*
557 *molt... I ara a sobre resulta que he d'aprendre dues llengües, i ara a part del castellà he d'aprendre*
558 *el català i si sóc veneçolà he vingut aquí pensant que això era Espanya i ara resulta que aquí*
559 *m'esteu explicant que no sé quines històries de Catalunya». Aquest parèntesis vital dona unes*
560 *diferències molt significatives, junt amb el trauma psicològic, del què és la figura de l'immigrant.*
561 *O sigui no tenen aquesta interrelació, que alguns han volgut veure i «no, és el mateix». No, no,*
562 *no, no té res a veure. Després no vol dir que no hi hagi un refugiat, als dos sentits, que hi hagi un*
563 *immigrant aquí que vingui aquí «a fer el manta» i refugiats que des del primer dia «bueno» escolta*
564 *aquí jo vinc amb tres criatures i aquí les especulacions pa'otro, jo aquí m'arremango des del*
565 *primer dia som-hi i au. I si després puc tornar ja tornaré però mentrestant tot això que tinc, i per*
566 *tant em formo, aprenc les llengües, em poso a pensar [treballar] amb el què sigui i ja*
567 *m'espavilaré». Però és una diferència substantiva, o sigui, estem aprenent molt eh?*

568 E: Entenc.

569 A: Aquí no coneixíem la figura del refugiat, ni nosaltres ni ningú eh?

570 E: Ahà. Però a nivell macro, quins reptes podria suposar?

571 A: Bueno, no, jo crec que als nivells macro, dels reptes... pel país vols dir?

572 E: Sí.

573 A: Bueno nosaltres òbviament estem en una voluntat de sí, és el què et deia, que ha manifestat el
574 govern, que no em pertoca a mi dir-la. Però si he de reproduir les expressions polítiques del
575 govern d'acolliment, d'acolliment ple, franc, obert, incorporat plenament a la societat catalana
576 amb tots els drets i deures. Òbviament, aquesta és la voluntat de la, del govern i així ho va
577 manifestar el president Puigdemont, va fer unes declaracions molt clares: «*escolti, nosaltres*
578 *aquest any*» i es referia al... 2016-2017, «*aquests dos anys volem acollir 4.500 persones i tenim*
579 *disponibilitat, dispositius, vocació i pressupost per fer-ho*». Tot això després se'n ha anat a norris
580 perquè òbviament, com que nosaltres no controlem els fluxes sinó que els controla l'Estat, i en
581 qualsevol cas els fluxes naturals de refugi no sé, però vull dir, la voluntat jo crec que ha estat
582 perfectíssimament manifestada. Hi ha un acord de govern que, si ho busques ho trobaràs si no
583 escriu-me ja te'l buscaré jo, on el govern de la Generalitat encara llavors amb el president
584 Puigdemont declara els seus principis sobre el refugi. Principis polítics en aquest cas, no els
585 principis tècnics que seria més els del Comitè i així, sinó, els principis polítics estan recollits en
586 un acord de govern, del 2016 si mal no recordo, estiu del 2016. Setze o disset? No me'n recordo,
587 això hauria de buscar-ho. Però hi ha una recollida, si vols d'una redacció simple, és a dir, no és
588 una redacció feta per un expert, però on es manifesta aquest desig. Diguem-ne que nosaltres, a
589 més com a catalans hem tingut experiències de refugi, això és un element que no és irrellevant,
590 no solament els catalans, també els espanyols, vull dir que hem tingut experiències de refugi dels
591 nostres avis. Bueno, i per tant això també determina una sensibilitat cap a aquella persona que
592 diu «*cony, tu, es que he d'agafar, apretar a córrer perquè això, perquè demà et vindran a afusellar*
593 *o et fotran una bomba a casa i, escolta, agafar les quatre coses que tinc i sortir pitant*». Hi ha
594 aquest tema, jo crec que està bé que ho sentis de Barcelona però no sé si el tema més interessant
595 és Barcelona també et sóc franc eh?

596 E: Bueno és interessant perquè no, a nivell local no, s'hi fan coses però no hi ha res sobre paper
597 no?

598 A: Sí, però a demés és un procés, diguem-ne, molt modest el que... Jo crec per exemple un dels
599 temes molt importants a analitzar en aquest moment, que jo si tingués temps m'hi dedicaria... He
600 sigut molts anys professor de la Pompeu Fabra i justament amb tots els temes d'immigració i
601 refugi, i jo crec que un dels temes molt interessant, molt interessant, i que a mi em falta
602 coneixement però que tinc una ansietat per això, és què està passant amb l'avaluació del refugi
603 a Europa? L'avaluació de veritat. O sigui, no la que ens expliquen els medis, els que això, coses
604 dites, «*no, els de dretes dient no sé què. els d'esquerres no sé quants*». No, no, no. Què està
605 passant amb les polítiques? Per què aquesta divisió? O sigui, què ha passat a Alemanya...? A mi
606 em sembla molt interessant, aquí tots parlem d'oïdes [coses que hem sentit], «*no, la Merkel, uns*
607 *crítics, altres...*». Jo voldria saber què està passant a Alemanya de veritat. Quanta gent ha vingut?
608 Com estan incorporats? Si s'ha fet un negoci, si com diuen alguns, la Merkel? O no? Si ha estat
609 un negoci a demés influït per un argumentari ideològic? Voldria saber i m'interessa moltíssim
610 saber per què els països de l'est tenen aquest rebuig cap al refugi...? No ho sé. I ningú m'ha
611 explicat, jo miro de llegir una mica, no tot el què voldria però... ningú ha explicat, o sigui, es limiten

612 a criticar, aquí la gent és: *«els polonesos, els hongaresos...»*. Jo sempre dic *«escolta, els*
613 *hongaresos no són ni millors ni pitjors que els espanyols, que els catalans o que els francesos»*.
614 Per què els hongaresos tenen aquesta reactivitat contra això [*el refugi*]? I el discurs fàcil: *«no*
615 *bueno»*, *perquè són uns fatxes*», «bueno», escolta, què vol dir això, que són uns fatxes? Quin
616 paper ha tingut França? Que també ha quedat molt diluït, el paper de França, el paper de
617 Portugal... o sigui hi ha tot un marc europeu...
618 E: Súper complexe per...
619 A: Sí, però que és molt interessant i que no l'està fent ningú. Jo ara si pogués, si no tingués aquest
620 «lio» aquí i seguís amb temes més acadèmics, és... em posaria amb aquest anàlisi, perquè jo no
621 l'he llegit a ningú. Tothom que fa anàlisi d'aquest el fa d'una forma molt simplista i en llocs comuns.
622 O sigui, «bueno», estem amb una altra [*inintel·ligible*] de la societat, el populisme... *«bueno,*
623 *escolta, això què vol dir?»*. Traiem una mica la bossa de les frases fetes i mirem a dintre de la
624 bossa que hi ha aquí. Com pot ser que...? Per exemple una pregunta: Com pot ser que els
625 polonesos que han tingut que marxar del seu país, que hi ha més polonesos a Gran Bretanya que
626 qualsevol altra nacionalitat, siguin per exemple una de les nacionalitats que, ens diuen, que té
627 més reacció contrària a l'arribada de persones refugiades? És l'element religiós? Diuen *«no, es*
628 *que els polonesos són molt catòlics i llavors com que els altres són musulmans...»*», «bueno» però
629 són musulmans els de Síria, però els que venen de Veneçuela no són musulmans, són catòlics.
630 Els Ucraïnesos tampoc són molt musulmans, tampoc els volen! Vull dir... els argumentaris s'estan
631 convertint en tan senzills que jo crec que estaria bé que des de l'acadèmia es faci una anàlisi, no
632 solament a efectes intel·lectuals per saber-ho, sinó per veure com podem evitar altres desastres
633 com el que està passant a Europa que es compromet a agafar 170 persones reubicades a Grècia
634 i a Itàlia i resulta que al final n'agafarà el 10% o el 15% d'això. T'he de deixar tu, dóna records al
635 Ricard de part meva...
636 E: «Vale».
637 A: Et va dir, et va dir ell que vinguessis o no, o ha sigut casualitat?
638 E: No, no... va ser casualitat.
639 A: Ah perquè amb el Ricard ens coneixem molt, li dones records...